

Sprawozdanie finansowe za rok 2013
według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej
RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.

Zarząd Banku przedstawia sprawozdanie finansowe
za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2013 roku

Piotr Czarnecki

imię i nazwisko

Prezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Czarnecki

podpis

Kazimierz Stańczak

imię i nazwisko

Pierwszy Wiceprezes Zarządu

stanowisko/funkcja

W

podpis

Jan Czeremcha

imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Czeremcha

podpis

Ryszard Drużyński

imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Drużyński

podpis

Łukasz Januszewski

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/funkcja

Januszewski

podpis

Marek Patuła

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/funkcja

Patuła

podpis

Piotr Konieczny

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/funkcja

Konieczny

podpis

Patrycja Zenik-Rychlik

imię i nazwisko

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości Finansowej
i Podatków

stanowisko/funkcja

P. Zenik-Rychlik

podpis

Warszawa, 18 lutego 2014 r.

Spis treści

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	8
SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH	10
NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1. INFORMACJE OGÓLNE	12
2. OPIS ISTOTNYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	14
2.1.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	14
2.1.2. Oświadczenie o zgodności	15
2.1.3. Pozycje wyrażone w walutach obcych	15
2.1.4. Ustalenie wyniku finansowego	15
2.1.4.1. Przychody i koszty z tytułu odsetek	15
2.1.4.2. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	16
2.1.4.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	19
2.1.4.4. Wynik z pozycji wymiany	19
2.1.4.5. Odpisy netto z tytułu utraty wartości	19
2.1.4.6. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	19
2.1.4.7. Inne pozycje wyniku finansowego	20
2.1.4.7.1. Świadczenia pracownicze	20
2.1.4.7.2. Przychody z tytułu dywidend	20
2.1.5. Prezentacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych	20
2.1.6. Aktywa finansowe	20
2.1.6.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej wynik finansowy	20
2.1.6.2. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	21
2.1.6.3. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	22
2.1.6.4. Pożyczki i należności	23
2.1.7. Reklasyfikacja aktywów finansowych	23
2.1.8. Utrata wartości aktywów finansowych	24
2.1.8.1. Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu	25
2.1.8.1.1. Ekspozycje podlegające analizie indywidualnej	26
2.1.8.1.2. Ekspozycje podlegające analizie grupowej	27
2.1.8.2. Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	30
2.1.9. Inwestycje w jednostkach zależnych	30
2.1.10. Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży i odkupu	31
2.1.11. Pochodne instrumenty finansowe	31
2.1.11.1. Ujęcie i wycena	31
2.1.11.2. Wbudowane instrumenty pochodne	32
2.1.11.3. Rachunkowość zabezpieczeń	32
2.1.11.3.1. Kryteria	33
2.1.11.3.2. Zabezpieczenie wartości godziwej	33
2.1.11.3.3. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	34
2.1.11.3.4. Zaprzestanie stosowania rachunkowości zabezpieczeń	34
2.1.12. Zobowiązania finansowe	35
2.1.13. Zobowiązania pozabilansowe	36
2.1.14. Metoda ustalania wartości godziwej i zamortyzowanego kosztu	37
2.1.14.1. Wyłączenie instrumentów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej	37
2.1.15. Wartości niematerialne i prawne	38
2.1.15.1. Koszty zakończonych prac rozwojowych	40
2.1.15.2. Inne wartości niematerialne	40
2.1.16. Rzeczowe aktywa trwałe	40
2.1.17. Leasing	41
2.1.18. Środki pieniężne	42
2.1.19. Rezerwy	42
2.1.20. Kapitały	43
2.1.21. Podatek dochodowy	44

2.1.22.	Pozostałe pozycje	45
2.1.23.	Połączenie jednostek gospodarczych	46
2.2.	Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	47
2.2.1.	Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane i zastosowane przez Bank od 1 stycznia 2013 w zakresie, który dotyczył działalności Banku.....	47
2.2.2.	Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank.....	51
3.	ZMIANA ZASAD PREZENTACJI SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	60
4.	ISTOTNE SZACUNKI	61
4.1.1.	Utrata wartości aktywów finansowych.....	62
4.2.	Utrata wartości portfela kredytowego.....	62
4.2.1.	Metoda wyceny instrumentów finansowych	64
4.2.2.	Kalkulacja rezerw	64
4.2.3.	Wartości niematerialne rozpoznane w wyniku połączenia z Polbank EFG – test na utratę wartości 65	
4.2.4.	Okres użytkowania oraz utrata wartości aktywów trwałych i pozostałych wartości niematerialnych.....	67
5.	POŁĄCZENIE Z POLBANK EFG S.A.	68
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		72
6.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	72
7.	ODPISY NETTO Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI.....	73
8.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	75
9.	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ	76
10.	WYNIK Z POZYCJI WYMIANY	76
11.	OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE.....	77
11.1.1.	Wynagrodzenia.....	77
11.1.2.	Pozostałe ogólne koszty administracyjne	77
12.	POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	78
13.	PODATEK DOCHODOWY	79
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ		82
14.	KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	82
15.	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	82
16.	POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I INSTRUMENTY WBUDOWANE	83
16.1.1.	Pochodne instrumenty finansowe	83
16.1.2.	Instrumenty wbudowane	85
17.	RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	85
18.	INSTRUMENTY FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	87
19.	INWESTYCYJNE PAPIERY WARTOŚCIOWE.....	88
20.	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	89
21.	INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH	90
22.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	91
23.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	93
24.	INNE AKTYWA	95
25.	ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I POZOSTAŁYCH MONETARNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH	96
26.	ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	96
27.	ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	96
28.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	97
29.	REZERWY	98
30.	KAPITAŁY	98
31.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	99
32.	BANK JAKO LEASINGBIORCA.....	101
33.	AKTYWA, NA KTÓRYCH USTANOWIONO ZABEZPIECZENIA	101
34.	SEKURYTYZACJA ORAZ SPRZEDAŻ NALEŻNOŚCI	101
34.1.1.	Syntetyczna sekurytyzacja portfela kredytów korporacyjnych w Banku	101
34.1.2.	Sprzedaż należności	102
35.	DZIAŁALNOŚĆ POWIERNICZA	102
36.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	103
37.	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH.....	103

38.	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	104
39.	TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	109
40.	ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ	111
ZARZĄDZANIE RYZYKIEM.....		112
41.	CHARAKTER I ZAKRES RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI	112
42.	RYZYKO KREDYTOWE	116
43.	RYZYKO UTRATY PŁYNNOŚCI.....	135
44.	POZOSTAŁE RYZYKA RYNKOWE	137
44.1.1.	<i>Ryzyko rynkowe .....</i>	<i>137</i>
44.1.2.	<i>Ryzyko walutowe.....</i>	<i>137</i>
44.1.3.	<i>Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej.....</i>	<i>139</i>
44.1.4.	<i>Ryzyko operacyjne .....</i>	<i>144</i>

Rachunek zysków i strat

	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2012 przekształcony*
Przychody z tytułu odsetek		2 058 737	2 229 559
Koszty z tytułu odsetek		-983 312	-1 417 944
Wynik z tytułu odsetek	6	1 075 425	811 615
Odpisy netto z tytułu utraty w wartości	7	-342 449	-496 279
Przychody z tytułu prowizji i opłat		436 529	365 746
Koszty z tytułu prowizji i opłat		-94 095	-97 655
Wynik z tytułu prowizji i opłat	8	342 434	268 091
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	9	248 123	389 464
Wynik z pozycji wymiany	10	172 234	214 141
Przychody z tytułu dywidend		18 000	10 610
Ogólne koszty administracyjne	11	-1 389 424	-1 240 703
Pozostałe przychody operacyjne	12	86 847	33 296
Pozostałe koszty operacyjne	12	-45 747	-64 626
Zysk / (Strata) brutto		165 443	-74 391
Podatek dochodowy	13	-36 095	5 260
Zysk / (Strata) netto		129 348	-69 131
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		242 845	199 429
Zysk / (Strata) przypadający(a) akcjonariuszom Banku na jedną akcję zwykłą (w zł)		533	-347
Średnia ważona rozważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		242 845	199 429
Rozważony Zysk / (Strata) przypadający(a) akcjonariuszom Banku na jedną akcję zwykłą (w zł)		533	-347

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2012 przekształcony*
Zysk / (Strata) netto	129 348	-69 131
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu, które mogą być przeniesione do wyniku, w tym:		
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy i pieniężne brutto	-9 631	523
Podatek dochodowy dotyczący instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy i pieniężne	-5 670	645
Podatek dochodowy dotyczący aktywów dostępnych do sprzedaży brutto	1 077	-122
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży brutto	-6 220	0
Podatek dochodowy dotyczący aktywów dostępnych do sprzedaży	1 182	0
Dochody całkowite netto	119 717	-68 608

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	Na dzień	Na dzień	Na dzień
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012 przekształcony*	1 stycznia 2012 przekształcony*
Kasa i środki w Banku Centralnym	14	2 422 051	3 099 942	1 123 240
Należności od banków	15	353 941	243 100	259 222
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:		9 303 769	9 295 882	6 934 761
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	8 770 806	8 763 622	6 317 471
Instrumenty finansowe wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	18	0	59 529	28 671
Pochodne instrumenty finansowe	16	532 963	472 731	588 619
Inwestycyjne papiery wartościowe	19	1 759 711	568 276	567 236
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20	33 208 232	35 292 380	18 355 589
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	21	155 335	155 835	114 485
Wartości niematerialne	22	609 949	585 297	179 967
Rzeczowe aktywa trwałe	23	199 755	202 842	70 137
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13	291 969	323 673	51 509
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		77 606	46 094	0
Inne aktywa	24	263 130	259 386	120 411
Aktywa razem		48 645 448	50 072 707	27 776 557

Zobowiązania i kapitały	Nota	Na dzień	Na dzień	Na dzień
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012 przekształcony*	1 stycznia 2012 przekształcony*
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	25	11 408 415	10 712 183	3 794 362
Pochodne instrumenty finansowe	16	453 945	368 150	474 109
Zobowiązania wobec klientów	26	30 460 990	31 831 153	19 814 548
Zobowiązania podporządkowane	27	104 003	1 060 442	384 335
Pozostałe zobowiązania	28	480 722	453 121	335 377
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	13	0	0	53 423
Rezerwy	29	101 148	131 150	44 403
Zobowiązania razem		43 009 223	44 556 199	24 900 557

Kapitały własne	30	5 636 225	5 516 508	2 876 000
Kapitał akcyjny	30	2 207 461	2 207 461	1 250 893
Kapitał zapasowy	30	2 214 016	2 282 779	502 221
Pozostałe kapitały	30	944 550	954 181	830 097
Niepodzielony wynik finansowy	30	270 198	72 087	292 789
Kapitały razem		5 636 225	5 516 508	2 876 000
Zobowiązania i kapitały razem		48 645 448	50 072 707	27 776 557

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Zestawienie zmian w kapitałach własnych

					Niepodzielony wynik finansowy		
	Nota	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Wynik finansowy lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku przekształcony*		2 207 461	2 282 779	954 181	141 219	-69 132	5 516 508
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży netto		0	0	-5 038	0	0	-5 038
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne netto		0	0	-4 593	0	0	-4 593
Zysk netto za rok 2013		0	0	0	0	129 348	129 348
Dochody całkowite razem		0	0	-9 631	0	129 348	119 717
Przeniesienie w wyniku netto na wynik finansowy z lat ubiegłych		0	0	0	-69 132	69 132	0
Dywidendy wypłacone		0	0	0	0	0	0
Pokrycie straty netto kapitałem zapasowym		0	-68 763	0	68 763	0	0
Stan na 31 grudnia 2013 roku	30.	2 207 461	2 214 016	944 550	140 850	129 348	5 636 225

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Zestawienie zmian w kapitałach własnych (cd.)

	Nota	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy		
					Wynik finansowy lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Razem
Stan na 1 stycznia 2012 roku		1 250 893	502 221	830 097	0	301 570	2 884 781
Wpływ zmian w polityce rachunkowości*		0	0	0	-9 486	705	-8 781
Stan na 1 stycznia 2012 roku przekształcony		1 250 893	502 221	830 097	-9 486	302 275	2 876 000
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływ y pieniężne netto		0	0	523	0	0	523
Strata netto za rok 2012		0	0	0	0	-69 132	-69 132
Dochody całkowite razem		0	0	523	0	-69 132	-68 609
Emisja akcji		956 568	1 756 432	0	0	0	2 713 000
Przeniesienie zysku netto na wynik finansowy z lat ubiegłych		0	0	0	302 275	-302 275	0
Dywidendy wypłacone		0	0	0	0	0	0
Przeniesienie zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka bankowego		0	0	127 444	-127 444	0	0
Przeniesienie zysku netto na kapitał zapasowy i tworzony ustawowo		0	24 126	0	-24 126	0	0
Rozliczenie zakupu zorganizowanej części przedsiębiorstwa		0	0	-3 883	0	0	-3 883
Stan na 31 grudnia 2012 roku przekształcony*	30.	2 207 461	2 282 779	954 181	141 219	-69 132	5 516 508

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2012 przekształcony*
Zysk / (Strata) brutto		165 443	-74 391
Korekty o pozycje:		233 908	93 520
Amortyzacja	22,23	123 640	116 699
Utrata w wartości		0	0
Niezrealizowane ujemne różnice kursowe		-30 031	-65 957
Zmiana stanu rezerw		3 818	-4 169
Zysk ze zbycia inwestycji oraz składników rzeczowego majątku trwałego		-7 307	-25 460
Przeniesienie odsetek i dywidend dotyczących działalności inwestycyjnej i finansowej		143 788	72 407
Pozostałe pozycje niekasowe		0	0
Zmiany stanu aktywów i pasywów operacyjnych:		-2 823 797	-3 464 447
Pozostałe lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom		-105 106	429 716
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		-429 354	27 531
Inwestycyjne papiery wartościowe		6 676	0
Instrumenty finansowe wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu		0	-30 858
Pochodne instrumenty finansowe		25 562	-4 386
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		428 869	1 492 158
Inne aktywa		-134 114	-103 588
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych		-3 344 063	-4 402 155
Zobowiązania wobec klientów		-531 290	-1 562 398
Pozostałe zobowiązania		14 103	-37 799
Dywidendy otrzymane		18 000	10 610
Podatek dochodowy zapłacony		-24 199	-188 756
Odsetki otrzymane		2 180 269	2 215 678
Odsetki zapłacone		-929 150	-1 310 200
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		-2 424 446	-3 445 318

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (cd.)

Działalność inwestycyjna	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2012 przekształcony*
Wpływy z tytułu sprzedaży inwestycyjnych papierów w wartościowych		41 022	0
Wpływy z tytułu sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego		24 286	32 926
Środki pieniężne pozyskane w związku z przejęciem Polbank		0	1 424 864
Wydatki z tytułu nabycia inwestycyjnych papierów w wartościowych		-1 236 585	-750
Wydatki z tytułu nabycia składników rzeczowego majątku trwałego		-172 583	-29 787
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		-1 343 860	1 427 253
Działalność finansowa			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia zobowiązań podporządkowanych i długoterminowych kredytów bankowych		8 413 991	6 603 392
Wydatki z tytułu spłaty zobowiązań podporządkowanych i długoterminowych kredytów bankowych		-5 275 654	-2 615 250
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		3 138 337	3 988 142
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	36.	-629 969	1 970 077
Środki pieniężne na 1 stycznia		3 187 397	1 217 320
Środki pieniężne na 31 grudnia		2 557 428	3 187 397

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Noty do sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Niniejsze sprawozdanie finansowe Raiffeisen Bank Polska S.A. zostało sporządzone za rok obrotowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2013 roku, a zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Jednostką sporządzającą jest **Raiffeisen Bank Polska S.A.** z siedzibą w Warszawie 00-549, ul. Piękna 20 wpisany do polskiego Krajowego Rejestru Sądowego jako Spółka Akcyjna pod numerem KRS 0000014540 dalej „Bank”.

Czas trwania Banku jest nieoznaczony.

Bank prowadzi działalność w zakresie bankowości detalicznej, korporacyjnej oraz inwestycyjnej na terenie Polski, zatrudniając 6 122 osób na koniec 2013 roku oraz 6 426 osób na koniec 2012 roku.

Na dzień podpisania niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego, Bank nie sporządził skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości zatwierdzonymi przez Unię Europejską (sprawozdanie finansowe „Grupy”) wedle wymagań MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” Bank zastosował interpretację zawartą w agendzie wydanej przez Europejską Komisję ds. Rynku Wewnętrznego i Usług (European Commission Directorate –General for Internal Market and Services) sporządzonej na spotkanie Komitetu Regulacyjnego Rachunkowości (Accounting Regulatory Committee) (dokument ARC/08/2007), omawiającej powiązanie pomiędzy Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, a IV i VII Dyrektywą Prawa Spółek (Company Law Directives). W opinii Departamentu ds. Usług Komisji Europejskiej, jeśli podmiot postanawia sporządzić roczne sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości zatwierdzonych przez Unię Europejską lub jest do tego zobligowany, to może on sporządzić i złożyć je niezależnie od sporządzenia i złożenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe powinno być czytane wraz ze sprawozdaniem skonsolidowanym Grupy za rok 2013, jak tylko zostanie ono udostępnione, w celu uzyskania pełnej informacji na temat sytuacji finansowej, wyników i przepływów pieniężnych Grupy jako całości.

Zarząd Banku dokonał zatwierdzenia sprawozdania finansowego w dniu 18 lutego 2014 roku. Sprawozdanie finansowe po zatwierdzeniu go przez Zarząd Banku nie może być zmienione.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Skład Zarządu Banku według stanu na 31 grudnia 2013 roku

Piotr Czarnecki	– Prezes Zarządu
Kazimierz Stańczak	– Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Jan Czeremcha	– Wiceprezes Zarządu
Ryszard Drużyński	– Wiceprezes Zarządu
Łukasz Januszewski	– Członek Zarządu
Piotr Konieczny	– Członek Zarządu
Marek Patuła	– Członek Zarządu

Skład Rady Nadzorczej Banku według stanu na 31 grudnia 2013 roku

Herbert Stepic	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Martin Grill	– Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Aris Bogdaneris	– Członek Rady Nadzorczej
Władysław Gołębiowski	– Członek Rady Nadzorczej
Klemens Breuer	– Członek Rady Nadzorczej
Klemens Haller	– Członek Rady Nadzorczej
Kurt Bruckner	– Członek Rady Nadzorczej
Selcuk Sari	– Członek Rady Nadzorczej

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku, dane porównawcze zaprezentowano za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Sprawozdanie finansowe Banku uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji. Zmiany standardów i interpretacji, które weszły w życie od 1 stycznia 2013 roku oraz ich wpływ na sprawozdanie finansowe Banku zostały zaprezentowane w Nocie 2.2.1 do Sprawozdania.

Sprawozdanie nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym (Nota 2.2.2 do Sprawozdania).

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Bank nie dokonał istotnych zmian zasad rachunkowości w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz pomiaru wyniku finansowego w stosunku do zasad przyjętych w poprzednim okresie, za wyjątkiem zmian opisanych w nodzie 3.

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla: instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez wynik finansowy oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych,
- aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.2. Oświadczenie o zgodności

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe („sprawozdanie finansowe”) Banku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r.u, Nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych.

2.1.3. Pozycje wyrażone w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Bank prowadzi działalność (tzw. waluta funkcjonalna). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (zł), który jest walutą funkcjonalną.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Pozycje pieniężne sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego na dzień bilansowy (tj. kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego).

Wszystkie powstałe różnice kursowe, w tym zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia transakcji ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z pozycji wymiany”, za wyjątkiem różnic kursowych powstałych na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży, które wykazywane są w pozostałych całkowitych dochodach.

2.1.4. Ustalenie wyniku finansowego

2.1.4.1. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są na zasadzie memoriałowej wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, a także ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej: rozliczenie dyskonta bądź premii oraz prowizje otrzymane lub należne. Jako przychody odsetkowe rozpoznaje się również naliczane przychody o charakterze odsetkowym od instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W ramach przychodów i kosztów odsetkowych prezentowane jest również rozliczenie odsetek od instrumentów finansowych, stanowiących pozycję zabezpieczającą w ramach stosowanej przez Bank rachunkowości zabezpieczeń.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji związanych z nimi przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, którą dyskontowane są przyszłe płatności lub wpływy pieniężne do bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Przy obliczaniu efektywnej stopy procentowej przepływy pieniężne szacowane są przy uwzględnieniu warunków umownych danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie płatności odsetkowe, prowizje i opłaty

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

zapłacone lub otrzymane między stronami umowy oraz koszty transakcji, premie lub dyskonta, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej.

2.1.4.2. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej (zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 2.1.4.1 sprawozdania finansowego) obejmują opłaty i prowizje otrzymane lub zapłacone bezpośrednio związane z powstaniem aktywów lub zobowiązań finansowych i są prezentowane w przychodach lub kosztach odsetkowych, na przykład prowizje lub opłaty za zbadanie zdolności kredytowej lub zabezpieczenia, negocjacje związane z określeniem parametrów instrumentu oraz za przygotowanie dokumentacji.

Pozostałe opłaty i prowizje rozliczane liniowo lub ujmowane jednorazowo w przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat. Co do zasady opłaty i prowizje ujmowane są w rachunku zysków i strat według zasady memoriału w odniesieniu do stopnia wykonania określonej usługi.

Do prowizji rozliczanych liniowo przez okres życia produktu zaliczane są prowizje i opłaty otrzymane oraz zapłacone dotyczące wystawienia gwarancji, opłaty i prowizje za pośrednictwo w sprzedaży usług oferowanych przez Bank a także udzielonych oraz otrzymanych kredytów i pożyczek o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych lub o nieustalonych zmianach oprocentowania, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej (np. kredyt w rachunku bieżącym, kredyt rewolwingowy).

Prowizje otrzymywane lub płacone z tytułu wykonania określonych czynności niezwiązanych z wewnętrzną stopą zwrotu kredytów, pożyczek oraz innych aktywów i zobowiązań finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jednorazowo w momencie wykonania usługi, np. prowizje za przelewy, operacje gotówkowe, opłaty związane z obsługą środków pieniężnych. Prowizje i opłaty wynikające z negocjowania lub udziału w negocjacjach transakcji zawieranej przez stronę trzecią, uzyskiwane w momencie realizacji transakcji, której dotyczyły, są rozpoznawane jednorazowo w momencie finalizacji tej transakcji. Opłaty dotyczące kredytów syndykowanych są rozpoznawane w momencie zakończenia procesu syndykacji, pod warunkiem, że Bank nie zachowuje dla siebie części kredytu, lub uczestniczy w kredycie syndykowanym na tych samych warunkach co inni uczestnicy kredytu.

2.1.4.2.1 Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji powiązanych z ubezpieczeniami

Przychody z bancassurance

Bank osiąga przychody z tytułu „bancassurance”, tj. sprzedaży poprzez kanały dystrybucji Banku produktów ubezpieczeniowych. W celu odzwierciedlenia treści ekonomicznej oraz właściwego ujęcia przychodów i kosztów dotyczących oferowanych produktów ubezpieczeniowych, Bank przyjął odrębne zasady prezentacji i rozliczenia opłat uzyskiwanych z tytułu bancassurance w zależności od występowania powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym oferowanym na rzecz tego samego klienta, bądź braku takiego powiązania. W przypadku wykazania powiązania dwóch lub większej liczby transakcji, kryteria ujmowania przychodu wynikające z MSR 18 *Przychody* stosuje się łącznie do tych transakcji.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków:

- 1) instrument finansowy jest oferowany przez Bank zawsze z produktem ubezpieczeniowym,
- 2) produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Bank wyłącznie z instrumentem finansowym tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z instrumentem finansowym.

W przypadku braku zaistnienia co najmniej jednego z wymienionych warunków dokonywana jest dalsza analiza powiązania transakcji sprzedaży instrumentu finansowego i ubezpieczenia w oparciu o analizę treści ekonomicznej tych transakcji i przy wykorzystaniu kryteriów takich jak, na przykład:

- a) stopień sprzedaży produktów łączonych tj. procentowy udział instrumentów finansowych z ochroną ubezpieczeniową do ilości umów dotyczących instrumentów finansowych w portfelu banku,
- b) średnie rzeczywiste roczne oprocentowanie poszczególnych instrumentów finansowych w portfelu Banku w podziale na zawierające ochronę ubezpieczeniową (w podziale na instrumenty finansowe zgodnie z ofertą produktową Banku, produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń) i bez ochrony ubezpieczeniowej (w podziale na instrumenty finansowe zgodnie z ofertą produktową Banku),
- c) możliwości przystąpienia do ochrony ubezpieczeniowej bez instrumentu finansowego,
- d) przy braku wymogu Banku zawarcia przez klienta umowy ubezpieczenia do nabywanego przez niego instrumentu finansowego - liczby zbliżonych w zakresie warunków i zasad umów ubezpieczenia zawartych w innych zakładach ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, którego produkty są oferowane przez bank łącznie z instrumentem finansowym,
- e) liczby rezygnacji i wysokości zwracanych prowizji – w podziale na instrumenty finansowe zgodnie z ofertą produktową Banku, produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń,
- f) zakres czynności wykonywanych na rzecz ubezpieczyciela w trakcie trwania umowy ubezpieczenia.

Analizą powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym objęte są również instrumenty finansowe, które nie są oferowane umownie łącznie z umową ubezpieczenia.

Analiza powiązania transakcji sprzedaży produktów ubezpieczeniowych ze sprzedażą instrumentów finansowych dokonywana jest każdorazowo wraz z wprowadzeniem do oferty Banku nowego produktu ubezpieczeniowego, jak również weryfikowana i uaktualniana corocznie dla całego portfela produktów oferowanego przez Bank w celu potwierdzenia treści ekonomicznej tych produktów i związanych z nimi transakcji.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Produkty ubezpieczeniowe niepowiązane z instrumentami finansowymi

Przychody z tytułu produktów ubezpieczeniowych niepowiązanych z produktami kredytowymi oferowanymi przez Bank, ujmowane są w księgach Banku zgodnie z zasadą przewagi treści ekonomicznej nad formą prawną oraz z wykorzystaniem zasady współmierności przychodów i kosztów. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, gdzie Bank działa jedynie w roli agenta ubezpieczającego oraz nie ma obowiązku świadczenia dalszych usług bądź wykonywania czynności na rzecz ubezpieczyciela po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych ujmowane są jednorazowo w dniu rozpoczęcia lub odnowienia polis ubezpieczeniowych.

W przypadku, gdy sprzedaż niepowiązanych produktów ubezpieczeniowych wiąże się z zobowiązaniem Banku do świadczenia dodatkowych usług, innych niż doprowadzenie do zawarcia umowy ubezpieczenia, Bank ujmuje przychody wg stopnia zaawansowania usługi i w rezultacie część otrzymanego wynagrodzenia rozliczana jest przez okres, w którym Bank ma obowiązek świadczenia usług wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego. Okres ten w znacznej mierze pokrywa się również z okresem, w którym Bank narażony jest na ryzyko zwrotu pobranego wynagrodzenia w przypadku rezygnacji klienta.

W przypadku części produktów klienci zachowują prawo do anulowania ochrony ubezpieczeniowej i zwrotu nadpłaconej składki w dowolnym momencie. Dla takich produktów Bank weryfikuje czy kwotę wynagrodzenia do rozpoznania można oszacować w wiarygodny sposób a wpływ korzyści ekonomicznych z transakcji jest prawdopodobny oraz dokonuje wiarygodnego szacunku rezerwy na zwroty, czyli kwoty, o którą winna być pomniejszona suma wynagrodzenia do ujęcia, jako racjonalnie pewny przychód. Szacunek rezerwy na zwroty oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości.

Produkty ubezpieczeniowe powiązane z instrumentami finansowymi

Uzyskiwane opłaty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z instrumentami finansowymi stanowią nieistotną część przychodów Banku. Bank rozpoznaje przychody z tytułu powyższych opłat liniowo w okresie ochrony ubezpieczeniowej (ważności polisy), ujmując je w całości w przychodach odsetkowych. W ramach corocznego przeglądu polityki rachunkowości Bank analizuje istotność pobranych opłat z tytułu sprzedaży produktów powiązanych oraz szacuje wpływ przyjętej metody rozliczania na wynik finansowy Banku.

Bank, co najmniej raz w roku, na datę bilansową, dokonuje weryfikacji przyjętych danych szacunkowych, tj. okresów amortyzacji prowizji ubezpieczeniowych, poziomów zwrotów prowizji oraz poziomów kosztów bezpośrednio związanych z umowami ubezpieczeń. Dodatkowo na każdą datę bilansową Bank dokonuje oceny czy przyjęta polityka ujmowania przychodów i kosztów z bancassurance odpowiada treści ekonomicznej tych prowizji, oraz czy istnieje inna metoda ich ujmowania, która w istotny sposób poprawiłaby poprawność ujęcia i prezentacji w sprawozdaniu finansowym.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.4.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

Wynik na aktywach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu, a także zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmiany wartości godziwej instrumentów przeznaczonych do obrotu.

Wynik ten obejmuje także wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych, na instrumentach pochodnych opartych o stopę procentową, na instrumentach dłużnych i na instrumentach kapitałowych, a także wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających.

Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających prezentuje skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej wpływające na rachunek zysków i strat, tj. część zabezpieczenia, która jest nieefektywna.

2.1.4.4. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, powstałe z rewaluacji aktywów i pasywów nominowanych w walutach obcych oraz wynik zrealizowany na transakcjach spot. Rewaluacja przeprowadzana jest na bazie dziennej w odniesieniu do kursu średniego ogłaszanego dla danej waluty przez NBP obowiązującego na dzień bilansowy (zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 2.1.3. sprawozdania finansowego).

W wyniku z pozycji wymiany ujmowany jest ponadto komponent walutowy z wyceny do wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych (FX forward, FX swap, CIRS oraz opcje walutowe).

2.1.4.5. Odpisy netto z tytułu utraty wartości

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość instrumentów finansowych oraz rezerw na ekspozycje pozabilansowe powstaje w wyniku zaewidencjonowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, w tym przede wszystkim należności od banków, kredytów i pożyczek oraz wyceny ekspozycji pozabilansowych (por. nota 2.1.8. sprawozdania finansowego).

2.1.4.6. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody dotyczące sprzedaży usług niezwiązanych z podstawową działalnością Banku oraz przychody uzyskane ze sprzedaży wierzytelności Banku, jak również przychody z tytułu sprzedaży, likwidacji lub utraty wartości składników majątku trwałego (w tym aktywów przejętych za długi) oraz z tytułu odwrócenia utraty wartości tych składników, rozwiązania odpisów z tytułu pozostałych rezerw oraz przychody z tytułu windykacji wierzytelności Banku.

Pozostałe koszty operacyjne są to koszty dotyczące głównie działalności niebankowej (produkcji kart płatniczych, umów agencyjnych i umów związanych z usługami informacyjnymi), koszty wynikające ze sprzedaży wierzytelności Banku, a także koszty wynikające z poniesienia straty ze sprzedaży lub likwidacji

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

majątku trwałego (w tym aktywów przejętych za długi), koszty z tytułu zawiązania pozostałych rezerw oraz koszty windykacji.

2.1.4.7. Inne pozycje wyniku finansowego

2.1.4.7.1. Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze zawierają: wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenia społeczne i ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia. Bank rozpoznaje zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. Zobowiązanie to prezentowane jest w pozycji Pozostałe zobowiązania.

2.1.4.7.2. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w rachunku zysków i strat w dniu ustalenia praw udziałowców/akcjonariuszy do ich otrzymania, tzn. w dniu zatwierdzenia przez spółkę dokonującą wypłaty dywidendy.

2.1.5. Prezentacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Ujmowanie transakcji w księgach dla każdej grupy instrumentów finansowych jest dokonywane w dniu rozliczenia transakcji.

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie z kontrahentem ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie.

Do długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych Bank zalicza odpowiednio aktywa i zobowiązania finansowe o terminie zapadalności lub wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2.1.6. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywa dostępne do sprzedaży, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności oraz kredyty, pożyczki i inne należności.

2.1.6.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje trzy podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, instrumenty finansowe wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu oraz pochodne instrumenty finansowe.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu obejmują aktywa finansowe nabyte w celu odsprzedaży w bliskim terminie, aktywa finansowe będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków oraz aktywa będące instrumentami pochodnymi niestanowiącymi kontraktów gwarancji finansowych ani instrumentów zabezpieczających.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Instrumenty finansowe są wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu tylko w przypadku gdy:

- zastosowanie takiej klasyfikacji eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność co do sposobu wyceny lub co do sposobu ujmowania związanych z nimi zysków lub strat (tzw. niedopasowanie księgowo);
- grupa aktywów finansowych jest zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Banku i zgodnie z przyjętym wewnętrznym systemem raportowania sytuacji tego portfela;
- składnik aktywów finansowych, który jest ujęty łącznie, zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, przy czym wbudowany w ten składnik aktywów finansowych instrument pochodny nie zmienia znacząco wynikających z podstawowej umowy przepływów pieniężnych, a jego wydzielenie nie jest zabronione.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie początkowego ujęcia jak również po początkowym ujęciu wycenia się w wartości godziwej. Skutki wyceny odnoszone są do rachunku zysków i strat, i prezentowane w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej”, natomiast różnice kursowe dotyczące tej wyceny prezentowane są w pozycji „Wynik z pozycji wymiany”.

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych z tego składnika i dokonuje przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Rozchód papierów wartościowych ustalany jest w oparciu o metodę średnich cen ważonych.

2.1.6.2. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży wyceniane są do wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej, z wyłączeniem odpisów z tytułu utraty wartości, rozpoznawane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów aż do momentu wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy skumulowany wynik ujmowany jest w rachunku zysków i strat.

Jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było w kapitale własnym i występują obiektywne przesłanki utraty wartości tego składnika aktywów, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym są przenoszone z kapitału i ujmowane w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje przeniesiona z kapitału własnego do rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą (pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat).

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

W przypadku wystąpienia utraty wartości aktywa finansowego klasyfikowanego jako dostępne do sprzedaży, dla którego wcześniej ujęto w kapitałach własnych zwyżki z przeszacowania do wartości godziwej, wartość odpisu z tytułu utraty wartości najpierw pomniejsza kapitał własny, a następnie – jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości – różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji 'Odpisy netto z tytułu utraty wartości.'

Odniesionych do rachunku zysków i strat odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych zaliczanych do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży nie odwraca się.

W przypadku instrumentów dłużnych, jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to odpis z tytułu utraty wartości należy odwrócić, a kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

2.1.6.3. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Bank zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności oraz które nie spełniają definicji pożyczek i należności.

Ze względu na przyjętą politykę Grupy i MSSF, która nie zezwala na sprzedaż instrumentów finansowych klasyfikowanych jako utrzymywane do terminu zapadalności, w Banku nie występuje możliwość „zarażenia” portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności w wyniku sprzedaży istotnej części aktywów zakwalifikowanych do tego portfela. Gdyby jednak Bank dokonał takiej sprzedaży, wówczas wszystkie aktywa z tej kategorii są przeklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz w okresie następnym dwóch lat obrotowych Bank nie może kwalifikować żadnych aktywów finansowych jako utrzymywanych do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozliczenia transakcji kupna danego składnika aktywów. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, która jest powiększana lub pomniejszana o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych.

Po początkowym ujęciu Bank wycenia te aktywa finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej i z uwzględnieniem utraty wartości, a skutki wyceny odnoszone są do rachunku zysków i strat (do wyniku odsetkowego).

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych z tego składnika i dokonuje przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.6.4. Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które Bank zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie (finansowanie udzielone przez Bank klientowi w celu wygenerowania krótkoterminowych zysków; klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu) i te, które Bank zaklasyfikował jako instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu;
- aktywa finansowe wyznaczone przez Bank przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży; lub
- aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty początkowej inwestycji z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu (klasyfikowane są jako dostępne do sprzedaży).

Do kategorii „Pożyczek i należności” zaliczane są kredyty, pożyczki udzielone bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności oraz inwestycje w nienotowane na aktywnym rynku instrumenty dłużne.

Kredyty i pożyczki są rozpoznawane w momencie wypłaty środków kredytobiorcy.

Po początkowym ujęciu Bank wycenia te aktywa finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej i z uwzględnieniem utraty wartości, a skutki wyceny odnoszone są do rachunku zysków i strat (do wyniku odsetkowego).

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych z tego składnika i dokonuje przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności, a także, gdy Bank nie oczekuje dalszych przepływów pieniężnych z danego składnika aktywów finansowych.

2.1.7. Reklasyfikacja aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Bank może przekwalifikować do kategorii pożyczek i należności, jeżeli składnik ten spełnia definicję pożyczek i należności oraz gdy Bank ma zamiar i możliwość utrzymać dany składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności, lub do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, jeżeli nastąpiła zmiana intencji lub możliwości albo minęły „dwa kolejne lata obrotowe”, o których mowa w paragrafie 2.1.6.3.

W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży z określonym terminem wymagalności, uprzednie zyski i straty związane z takim składnikiem, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy nowym

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

zamortyzowanym kosztem i kwotą umorzeniową amortyzuje się przez pozostały okres do terminu wymagalności składnika aktywów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta.

Bank może przeklasyfikować aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności.

Składnik aktywów finansowych jest reklasyfikowany według jego wartości godziwej w dniu reklasyfikacji. Zyski lub straty, które zostały ujęte w rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji, nie podlegają odwróceniu. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu reklasyfikacji uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

2.1.8. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek zajścia wydarzenia lub zdarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu w księgach Banku danego składnika aktywów (tzw. zdarzenie powodujące stratę) oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) mają wpływ na dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych przyszłe przepływy pieniężne, który można wiarygodnie oszacować.

Zidentyfikowanie pojedynczego zdarzenia powodującego utratę wartości może nie być możliwe –wówczas utratę wartości będzie determinować łączny efekt kilku zdarzeń. Potencjalne straty oczekiwane w wyniku przyszłych zdarzeń, bez względu na prawdopodobieństwo ich wystąpienia, nie są rozpoznawane.

W oparciu o wymogi MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena oraz zalecenia zawarte w Rekomendacji R Komisji Nadzoru Finansowego, Bank zdefiniował katalog przesłanek utraty wartości dostosowany do profilu działalności Banku.

W zakresie portfela ekspozycji detalicznych Bank zdefiniował następujące przesłanki utraty wartości:

- Opóźnienie w spłacie przekraczające 90 dni,
- Stwierdzenie wyłudzenia kredytu przez klienta,
- Otrzymanie informacji o śmierci kredytobiorcy,
- Wypowiedzenie umowy przez Bank,
- Kwestionowanie przez kontrahenta istnienia ekspozycji kredytowej na drodze sądowej,
- Wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec pożyczkobiorcy,
- Pogorszenie wyników analizy scoringowej,
- Restrukturyzacja ekspozycji po 90 dniu przeterminowania,
- Uzyskanie informacji o problemach finansowych kredytobiorcy.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

W zakresie portfela ekspozycji korporacyjnych Bank identyfikuje przesłanki utraty wartości przede wszystkim w oparciu o następujące kryteria:

- ocenę wiarygodności kredytowej, w tym:
  - znaczące trudności finansowe klienta,
  - niedotrzymywanie warunków umowy, w szczególności opóźnienia w spłacie kapitału, odsetek i innych należności,
  - zagrożenie upadłością lub bankructwem,
  - postępowania egzekucyjne toczące się przeciwko klientowi.
- zmiany w warunkach umowy przyznanych pierwotnie klientowi wynikające z trudności finansowych klienta.

Proces identyfikacji przesłanek utraty wartości dla portfela korporacyjnego wspierany jest przez funkcjonujący w Banku system wczesnego ostrzegania.

Ocena utraty wartości aktywów finansowych odbywa się w ramach procesu analizy indywidualnej oraz analizy grupowej. Analizie indywidualnej podlegają aktywa indywidualnie znaczące określone według kryteriów segmentacji klientów przyjętych przez Bank, oraz wielkości zaangażowania wobec klienta. Analiza grupowa obejmuje natomiast poniższe dwa typy ekspozycji:

- Ekspozycje bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości – ekspozycje poddawane są analizie grupowej pod kątem oszacowania odpisu na poniesione, lecz jeszcze niezidentyfikowane straty (model IBNR).
- Ekspozycje ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości indywidualnie nieistotne.

2.1.8.1. Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości pożyczek i należności lub aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu aktualizującego jest równa różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem nieponiesionych przyszłych strat kredytowych), zdyskontowanych przy zastosowaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu).

Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przyjętego zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy zajęcie jest prawdopodobne czy nie.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Po przeprowadzeniu kalkulacji i ustaleniu wysokości odpisu wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez odpis aktualizujący, a kwota odpisu obciąża rachunek zysków i strat.

Odpisy z tytułu utraty wartości ewidencjonowane są na odrębnych kontach księgowych. Dla celów bilansowych i ustalenia bieżącej wartości księgowej danego składnika aktywów finansowych są one prezentowane łącznie ze składnikami aktywów finansowych, w przypadku których nastąpiła utrata wartości.

Jeżeli w następnym okresie wysokość odpisu z tytułu utraty wartości zmniejszy się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości (np. z poprawą oceny zdolności kredytowej dłużnika), to uprzednio ujęty odpis jest odwracany, a skutki odwrócenia rozpoznawane są w rachunku zysków i strat. Wartość bilansowa składnika aktywów ustalona w wyniku odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości nie może być wyższa niż wartość, która zostałaby określona według zamortyzowanego kosztu w przypadku, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został rozpoznany.

Nieściągalne należności są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, jej wysokość jest wykazywana w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.1.8.1.1. Ekspozycje podlegające analizie indywidualnej

Przesłanki utraty wartości ekspozycji indywidualnie istotnych identyfikowane są w ramach standardowego procesu monitorowania portfela kredytowego w zakresie sytuacji finansowej klienta oraz w ramach procesów restrukturyzacji ekspozycji kredytowych wynikających z trudności finansowych klienta.

W przypadku identyfikacji przesłanek utraty wartości kalkulacja odpisów aktualizujących metodą indywidualną polega na porównaniu wartości bilansowej analizowanego zaangażowania kredytowego z wartością oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych do wartości bieżącej pierwotną efektywną stopą procentową kontraktu.

Metoda szacowania przyszłych przepływów pieniężnych oparta jest na określeniu wielkości oczekiwanych przepływów środków pieniężnych wynikających z:

- dobrowolnej spłaty własnej kredytobiorcy,
- realizacji zabezpieczeń.

Odzysk wyznaczany jest w sposób uznaniowy w ramach zdefiniowanych przez Bank scenariuszy procesu windykacji oraz założeń związanych z wynikami oceny sytuacji finansowej kredytobiorcy.

W przypadku, gdy łączna zdyskontowana wartość oczekiwanych przepływów pieniężnych z dobrowolnych spłat klienta oraz odzysków z zabezpieczeń jest niższa niż wartość bilansowa ekspozycji kredytowej, wówczas zostaje rozpoznana utrata wartości i zaksięgowany odpis aktualizujący.

Jeżeli w wyniku analizy indywidualnej Bank stwierdzi, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, to włącza ten składnik do grupy aktywów

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

finansowych ocenianych grupowo pod kątem utraty wartości (IBNR). Aktywa oceniane indywidualnie pod kątem utraty wartości, dla których utrata wartości została rozpoznana nie są włączane do oceny grupowej.

2.1.8.1.2. Ekspozycje podlegające analizie grupowej

W podejściu grupowym identyfikowane są grupy aktywów finansowych o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, które następnie zbiorczo oceniane są pod kątem utraty wartości.

Podział aktywów finansowych na grupy o podobnych cechach ryzyka kredytowego jest przeprowadzany według stosowanego przez Bank systemu segmentacji uwzględniającego: rodzaj produktu, typ klienta, przeterminowanie należności i inne istotne czynniki. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Bank stosuje odrębne modele grupowe dla oceny utraty wartości grup ekspozycji bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości oraz z zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości:

a) Ekspozycje bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości (IBNR)

W przypadku podejścia grupowego stosowanego do ekspozycji bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości kwota utraty wartości jest wyznaczona z wykorzystaniem parametrów: PD (prawdopodobieństwa niewywiązania się dłużnika ze spłaty zobowiązań) oraz LGD (współczynnika straty z tytułu niewywiązania się ze zobowiązań). W przypadku ekspozycji wobec przedsiębiorstw zamiast parametru PD stosuje się HDR (historyczne wskaźniki odzwierciedlające odsetek zdarzeń niewypłacalności w danym okresie czasu).

Parametr PD/HDR estymowany jest metodami statystycznymi w oparciu o obserwowany historycznie (z uwzględnieniem najnowszych obserwacji) odsetek kredytów z utratą wartości dla grup o podobnych cechach ryzyka kredytowego. Dla poszczególnych grup parametr PD jest kalkulowany w horyzoncie czasowym odpowiadającym właściwemu dla danej grupy okresowi ujawnienia strat (LIP). W przypadku grup charakteryzujących się niewystarczającą liczebnością populacji klientów z rozpoznaną utratą wartości parametr PD/HDR wyznaczany jest w sposób uznaniowy.

W celu odzwierciedlenia wysokości straty w momencie zidentyfikowania utraty wartości, Bank wyznacza dla poszczególnych grup ekspozycji parametr LGD.

Poniżej przedstawione są najważniejsze informacje na temat kluczowych założeń i sposobu wyznaczania przez Bank parametrów PD, LIP oraz LGD:

- parametr PD oraz LIP – ekspozycje detaliczne:

Do estymacji parametru PD wykorzystywana jest najnowsza, dostępna na moment estymacji historia. PD szacowane jest jako średnia z 6-ciu wskaźników wyrażających odsetek ekspozycji, dla których w ciągu okresu odpowiadającemu LIP od daty obserwacji pojawia się przesłanka utraty wartości (średnia ta jest ważona liczbą ekspozycji z daty obserwacji). Parametry PD aktualizowane są z częstotliwością miesięczną.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Parametr LIP dla kredytów detalicznych został wyznaczony w sposób uznaniowy. Na 31.12.2013 przyjęty LIP wynosił odpowiednio 9 miesięcy dla portfela kredytów mieszkaniowych oraz 6 miesięcy dla pozostałych kredytów detalicznych.

- parametr PD/HDR oraz LIP – ekspozycje niedetaliczne:

Parametr HDR/PD wykorzystywany w procesie kalkulacji odpisów przypisywany jest na podstawie oceny wiarygodności kredytowej nadanej klientowi w procesie kredytowym. Ocena wiarygodności kredytowej wynika ze skali ratingowej zdefiniowanej w ramach danego systemu/modelu ratingowego, aktualizacja oceny ratingowej odbywa się co kwartał. Parametry HDR/PD przypisane do poszczególnych klas ratingowych aktualizowane są z częstotliwością roczną. Przyjęta wartość parametru LIP wynosi 4 miesiące i wynika z funkcjonujących procesów związanych z monitorowaniem ekspozycji kredytowych klientów niedetalicznych (częstotliwość weryfikacji i raportowania).

Dla ekspozycji wobec przedsiębiorstw oraz instytucji finansowych Bank wyznacza parametr HDR w oparciu o wyniki estymacji statystycznej.

Dla pozostałych ekspozycji niedetalicznych, w tym wobec projektów inwestycyjnych, zakładów ubezpieczeń, jednostek sektora publicznego, z uwagi na to, że brak jest reprezentatywnej próby klientów z rozpoznaną utratą wartości identyfikowanych historycznie parametr PD wyznaczany jest w oparciu o założenia wewnętrznych systemów ratingowych oraz oczekiwań ekspertów dot. poziomu oczekiwanej szkodowości.

- parametr LGD – ekspozycje detaliczne:

Podejście do przypisywania parametru LGD różni się w podziale na ekspozycje zabezpieczone i niezabezpieczone. Parametr LGD dla ekspozycji zabezpieczonych ma na celu odzwierciedlić stratę na skutek nie odzyskania pełnej wartości zabezpieczenia oraz jest kalkulowany na poziomie indywidualnego rachunku na podstawie wartości zabezpieczenia oraz parametrów stopy odzysku i czasu odzysku przypisanych do danej kategorii zabezpieczeń. Parametry stopy odzysku i czasu odzysku zostały ustalone uznaniowo dla poszczególnych kategorii zabezpieczeń. Dodatkowo, parametr LGD korygowany jest o odsetek klientów, którzy w okresie 12 miesięcy od rozpoznania utraty wartości uregulowali zaległość wobec Banku. Korekta ta uwzględniana jest poprzez dodatkowe parametry wprowadzone do modelu które są wynikiem estymacji statystycznej:

- prawdopodobieństwo spłaty zaległości (tzw. uzdrowień),
- prawdopodobieństwo ponownego przejścia do kategorii z utratą wartości po odnotowaniu „uzdrowienia”.

W przypadku ekspozycji niezabezpieczonych LGD kalkulowane jest na podstawie historycznie obserwowanych odzysków pomniejszonych o koszty jakie ponosi Bank w celu odzyskania swoich należności, uwzględniając odsetek klientów którzy w okresie 12 miesięcy od rozpoznania utraty wartości uregulowali zaległość wobec Banku. Estymacja przeprowadzona jest na portfelu rachunków dla których Bank rozpoznał utratę wartości, przy czym kryterium wyodrębniania jednorodnych grup klientów jest

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

ustanowione na poziomie portfela produktowego oraz liczby miesięcy od momentu zidentyfikowania utraty wartości danego rachunku. Zatem dla danego segmentu produktowego parametr LGD przyjmuje formę krzywej, która rośnie wraz z upływem czasu od momentu zidentyfikowania utraty wartości. Dla portfela ekspozycji bez utraty wartości przypisywany jest parametr agregujący informację o odzyskach występujących na całej przestrzeni założonego okresu odzysku, który ulega skróceniu wraz ze wzrostem liczby miesięcy od momentu identyfikacji utraty wartości. Ponadto, odzyski są korygowane o historycznie obserwowane wyniki transakcji sprzedaży portfeli należności z utratą wartości oraz cen uzyskanych przez Bank z tych sprzedaży.

- Parametr LGD – ekspozycje niedetaliczne:

Parametru LGD przypisywany jest na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej w oparciu o informacje o wartości i kategorii zabezpieczenia dostarczonego przez klienta. Na podstawie informacji o kategorii zabezpieczenia przypisywany jest parametr odzwierciedlający oczekiwane przepływy z realizacji zabezpieczenia oraz średni czas w jakim oczekiwane są odzyski. Wspomniane wyżej parametry wyznaczane są uznaniowo. W zależności od poziomu zabezpieczenia indywidualnej ekspozycji, Bank jako źródło odzysku identyfikuje w części zabezpieczonej przepływy z tytułu zabezpieczeń oraz dobrowolne spłaty klienta. W przypadku spłat ze źródeł innych niż realizacja zabezpieczeń, założenia dotyczące oczekiwanego poziomu odzysku oraz czasu, w którym zostanie zrealizowany wyznaczane są w sposób uznaniowy. Efektywna wartość parametru LGD przypisana do kontraktu uwzględnia zarówno odzyski z zabezpieczeń, jak i przepływy z innych źródeł, jak również koszt pieniądza w czasie.

b) Ekspozycje ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości

W odniesieniu do ekspozycji, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, kwota utraty wartości jest wyznaczana metodą grupową w oparciu o oczekiwaną zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów pieniężnych wyznaczaną na podstawie historycznych parametrów strat lub odzysków.

Podejście do wyliczania odpisu z tytułu utraty wartości różni się w podziale na ekspozycje zabezpieczone i niezabezpieczone. W przypadku ekspozycji zabezpieczonych odpis wyznaczany jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową ekspozycji i zdyskontowaną wartością oczekiwanych odzysków z zabezpieczeń (uwzględniając średni czas oraz stopę odzysku charakterystyczną dla danego typu zabezpieczenia, wyznaczone w sposób uznaniowy). Dodatkowo brane jest pod uwagę prawdopodobieństwo powrotu do regularnej obsługi zadłużenia oraz prawdopodobieństwo ponownego przejścia do kategorii z utratą wartości po odnotowaniu „uzdrowienia”.

W przypadku ekspozycji niezabezpieczonych, założenia dotyczące kalkulacji parametru LGD określone zostały w części dedykowanej opisowi modelu IBNR, przy czym dla ekspozycji z utratą wartości estymowana wartość parametru LGD przypisywana jest z tej części krzywej LGD, która odpowiada indywidualnej dla danego rachunku informacji o liczbie miesięcy od zidentyfikowania utraty wartości.

Kalkulacja odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości weryfikowana jest w ramach procesu zarządzania ryzykiem modeli w związku z tym że stosowane przez Bank modele kalkulacji odpisów oraz estymacji

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

parametrów ryzyka są obarczone ryzykiem jakości danych, założeń, metodologicznym oraz administrowania. W ramach procesu zarządzania ryzykiem modeli przeprowadzana jest ocena jakości procesu administrowania modelami oraz weryfikacja historyczna przyjętych parametrów, która ma na celu zminimalizowanie ryzyko przyjęcia błędnych parametrów. Proces zarządzania ryzykiem modeli nadzorowany jest przez Komitet Walidacji Modeli.

2.1.8.2. Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Aktywa finansowe klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży wyceniane są do wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej, z wyłączeniem odpisów z tytułu utraty wartości, rozpoznawane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów aż do momentu wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy skumulowany wynik ujmowany jest w rachunku zysków i strat.

Jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było w kapitale własnym i występują obiektywne przesłanki utraty wartości tego składnika aktywów, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym są przenoszone z kapitału i ujmowane w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje przeniesiona z kapitału własnego do rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą (pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat).

W przypadku wystąpienia utraty wartości aktywa finansowego klasyfikowanego jako dostępne do sprzedaży, dla którego wcześniej ujęto w kapitałach własnych zwyżki z przeszacowania do wartości godziwej, wartość odpisu z tytułu utraty wartości najpierw pomniejsza kapitał własny, a następnie – jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości – różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji 'Odpisy netto z tytułu utraty wartości.'

Odniesionych do rachunku zysków i strat odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych zaliczanych do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży nie odwraca się.

W przypadku instrumentów dłużnych, jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to odpis z tytułu utraty wartości należy odwrócić, a kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

2.1.9. Inwestycje w jednostkach zależnych

Jednostki zależne to jednostki, w odniesieniu, do których Bank posiada, pośrednio lub bezpośrednio, ponad 50% udziałów w głosach na walnym zgromadzeniu lub wobec których Bank sprawuje kontrolę nad ich działalnością operacyjną.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.10. Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży i odkupu

Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży i odkupu są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (sell buy back, repo) na moment zawarcia ujmują się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów, w zależności od kontrahenta transakcji.

Transakcje zakupu papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odsprzedaży (buy sell back, reverse repo) prezentowane są w aktywach: jako należności od banków lub kredyty i pożyczki udzielone klientom, w zależności od kontrahenta transakcji.

Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży i odkupu wyceniane są analogicznie do pozostałych pozycji prezentowanych w danej grupie aktywów lub pasywów. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszt/przychód odsetkowy i rozliczana w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Bank dokonuje oceny, w jakim stopniu ryzyko i korzyści związane z aktywem pozostają w Banku. Papiery wartościowe będące składnikiem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej i podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych.

2.1.11. Pochodne instrumenty finansowe

2.1.11.1. Ujęcie i wycena

Instrumenty pochodne klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i prezentowane w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, po stronie aktywów bądź pasywów. Instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Instrument pochodny jest aktywem, jeśli jego wartość godziwa jest dodatnia, a zobowiązaniem – gdy jego wartość godziwa jest ujemna.

Najlepszą podstawą do wyznaczenia wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty). W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, bazującego na danych pozyskanych z aktywnego rynku. Wykorzystywane przez Bank techniki bazują między innymi na modelach zdyskontowanych przepływów pieniężnych, krzywych dochodowości oraz uznanych modelach wyceny opcji.

Zmiany wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat – wartość tę zalicza się do wyniku z tytułu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej (za wyjątkiem odmiennego sposobu ujęcia w przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń – por. nota 2.1.11.3. sprawozdania finansowego). Kwoty bazowe transakcji pochodnych wykazane są jako pozycje pozabilansowe od dnia zawarcia transakcji przez cały okres ich trwania.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.11.2. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są składnikiem instrumentu złożonego zawierającego również umowę zasadniczą niebędącą instrumentem pochodnym, która sprawia, iż część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego, np. w oparciu o stopę procentową, kurs walutowy, indeks kredytowy lub indeks cen, cenę instrumentu finansowego, rating kredytowy lub inną zmienną – pod warunkiem, że zmienna ta nie jest specyficzna dla żadnej ze stron kontraktu.

Oceny czy dana umowa zawiera wbudowany instrument pochodny dokonuje się na moment przystąpienia do umowy. Ponowna ocena jest dokonywana jedynie wtedy, gdy nastąpią zmiany w umowie istotnie wpływające na wynikające z niej przepływy pieniężne.

Przepisy MSSF wymagają wydzielenia z umów bazowych instrumentów wbudowanych, które spełniają określone warunki.

Instrument pochodny wykazywany jest odrębnie, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- złożony instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, ze skutkiem odnoszonym do rachunku zysków i strat,
- charakter ekonomiczny wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem ekonomicznym umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiadałaby cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego.

Wydzielone instrumenty wbudowane są wyceniane na zasadach obowiązujących dla instrumentów pochodnych, natomiast umowa zasadnicza – na podstawie odpowiedniego standardu MSSF.

Wycena prezentowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”. Zmiany w wycenie do wartości godziwej wydzielonych wbudowanych instrumentów pochodnych odnoszone są do rachunku zysków i strat do pozycji „Wynik z tytułu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej”.

Bank zalicza do tej kategorii również instrumenty wbudowane w lokaty strukturyzowane. Do instrumentów wbudowanych zaliczane są również posiadane przez Bank obligacje zamienne na akcje, które wyceniane są według kosztu zakupu z uwzględnieniem ewentualnej utraty wartości, zgodnie z punktem C11 „Wskazówek implementacyjnych do MSR 39”.

2.1.11.3. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank może wykorzystywać pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej. W tym celu Bank posługuje się relacjami zabezpieczającymi wartość godziwą (fair value hedge) i relacjami zabezpieczającymi przepływy pieniężne (cash flow hedge).

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.11.3.1. Kryteria

Rachunkowość zabezpieczeń stosowana jest przez Bank, gdy spełnione są wszystkie poniższe warunki, określone w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również zdefiniowano cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanawiania zabezpieczeń. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, pozycji lub transakcji zabezpieczanej, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub zmian przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia jest wysoce prawdopodobna oraz będzie stanowić ekspozycję narażoną na zmiany przepływów pieniężnych, co w rezultacie będzie miało wpływ na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Bank wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczające wartość godziwą lub zabezpieczające przepływy pieniężne. W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem w Banku oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji oraz charakter zabezpieczanego ryzyka. Bank dokumentuje również w momencie ustanowienia zabezpieczenia i na bieżąco ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej.

2.1.11.3.2. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania bądź uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Zyski lub straty wynikające z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej (dla pochodnego instrumentu zabezpieczającego) lub komponent walutowy jego wartości bilansowej wyceniony zgodnie z MSR 21 *Skutki zmian kursów wymiany walut obcych* (dla instrumentów finansowych inne niż instrumenty pochodne) wykazuje się w rachunku zysków i strat.

W przypadku pozycji zabezpieczanej, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu, zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

W przypadku pozycji zabezpieczanej, którą są aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, zyski lub straty wynikające z zabezpieczanego ryzyka są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Różnica pomiędzy zmianą wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego a zmianą wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego, stanowiąca wynik nieefektywności relacji zabezpieczającej i ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających”.

2.1.11.3.3. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat.

Zmiany wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego wyznaczonego jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych w części stanowiącej efektywną część zabezpieczenia ujmowane są bezpośrednio w pozostałych dochodach całkowitych. Kwoty odniesione bezpośrednio na pozostałe dochody całkowite przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym samym okresie lub okresach, w których zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na rachunek zysków i strat. Część nieefektywną zabezpieczenia ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających”.

2.1.11.3.4. Zaprzestanie stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Bank zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym przepływy pieniężne odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w innych dochodach całkowitych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym przepływy pieniężne odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w innych dochodach całkowitych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji (w przypadku zabezpieczenia przepływów pieniężnych) – w takim przypadku wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w rachunku zysków i strat,
- Bank unieważnia powiązanie zabezpieczające – w takim przypadku wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w rachunku zysków i strat (chyba że zabezpieczenie przepływów pieniężnych dotyczyło realizacji planowanej transakcji – wtedy skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w innych dochodach całkowitych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji lub do momentu gdy zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, kiedy to reklasyfikuje się je do rachunku zysków i strat).

Za wygaśnięcie lub rozwiązanie instrumentu zabezpieczającego nie uważa się zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę.

2.1.12. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane do kategorii: zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

Bank decyduje o klasyfikacji zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia.

Do kategorii zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu zaliczane są pochodne instrumenty finansowe. Pochodne instrumenty finansowe wyceniane są do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat (chyba że są wyznaczonymi i efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi; por. nota 2.1.11.3. sprawozdania finansowego).

Do kategorii pozostałych zobowiązań finansowych klasyfikowane są zobowiązania inne niż wycenianie do wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, obejmujące głównie zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych, klientów oraz zobowiązania podporządkowane. W momencie początkowego ujęcia taki składnik zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, która jest powiększana lub pomniejszana o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do emisji składnika zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.13. Zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku, lub
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Główne zobowiązania pozabilansowe Banku to przyznane linie kredytowe, a także udzielone gwarancje finansowe, które wymagają od wystawcy dokonania wyspecyfikowanych wypłat pokrywających stratę poniesioną przez posiadacza z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w terminie zgodnym z warunkami instrumentu dłużnego. Tego rodzaju gwarancji finansowych Bank udziela innym bankom, instytucjom finansowym i innym organizacjom w imieniu klientów w celu zabezpieczenia kredytów, linii kredytowych i innych bankowych narzędzi finansowania.

W momencie początkowego ujęcia, gwarancje finansowe wycenia się w wartości godziwej na dzień udzielenia gwarancji. Po początkowym ujęciu zobowiązania Banku wynikające z takich gwarancji wycenia się według wartości wyższej z: wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe* oraz początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 *Przychody*.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*. Rezerwa z tytułu zobowiązań pozabilansowych wyliczana jest w oparciu o ustanowiony limit i możliwą do odzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych za pomocą rynkowych stóp procentowych. Przyszłe przepływy dotyczące zobowiązań pozabilansowych oblicza się na podstawie dostępnego limitu oraz terminu odpowiadającego końcowej dacie tego zobowiązania i prawdopodobieństwa wypływu środków z Banku.

W zobowiązaniach pozabilansowych Bank prezentuje również gwarancje niefinansowe, np. gwarancje właściwego wykonania kontraktu, gwarancje przetargowe, rękojmie i akredytywy typu „standby” dotyczące poszczególnych transakcji.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.14. Metoda ustalania wartości godziwej i zamortyzowanego kosztu

Bank decyduje o klasyfikacji aktywa finansowego w momencie jego początkowego ujęcia. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się co do zasady w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu Bank wycenia do wartości godziwej aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Do wyceny instrumentów finansowych w wartości godziwej, dla których istnieje aktywny rynek, wykorzystuje się ceny rynkowe publikowane przez rzetelne i wiarygodne źródła, np. serwis Reuters, Bloomberg, GPW, itp. Instrumenty finansowe wyceniane są względem cen ogłaszanych w wymienionych wyżej serwisach, przyjmując dla aktywów stronę BID. Do wyceny instrumentów finansowych stosowane są:

- ceny zamknięcia rynku dla rynków regulowanych,
- ceny fixingowe dla rynku OTC,
- ceny podawane przez pośredników (Brokerów) dla rynku OTC w przypadku braku cen fixingowych.

W przypadku, gdy nie jest dostępna wiarygodna cena rynkowa instrumentu finansowego, wycena przeprowadzana jest w oparciu o cenę teoretyczną zbudowaną na podstawie modelu krzywej dochodowości. Model krzywej dochodowości oparty jest na notowaniach rynkowych z rynku pieniężnego oraz kontraktów swap dla poszczególnych walut. Model wyceny zawiera elementy korekty o ryzyko kredytowe.

W odniesieniu do kapitałowych instrumentów finansowych, które nie są notowane na aktywnym rynku, Bank nie dokonuje ich wyceny do wartości godziwej, ponieważ ich wiarygodna wycena nie jest możliwa. Instrumenty te wyceniane są według kosztu nabycia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

Po początkowym ujęciu Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz pożyczki i należności.

Metoda zamortyzowanego kosztu jest metodą ustalenia wartości instrumentu finansowego, poprzez ujęcie wartości, w jakiej instrument finansowy został wyceniony w momencie początkowego ujęcia, pomniejszenie jej o spłaty kwoty kapitału, powiększenie lub pomniejszenie o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszenie jej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.1.14.1. Wyłączenie instrumentów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych lub gdy Bank przenosi składnik aktywów finansowych na inny podmiot. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, lub gdy Bank zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów poza Bank.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Przenosząc składniki aktywów finansowych Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej i jednocześnie odrębnie rozpoznaje jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki zachowane przez Bank lub powstałe podczas tego transferu,
- jeżeli Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- jeżeli Bank nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, Bank ustala, czy zachował kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku do wysokości wynikającej z kontynuowanego zaangażowania, a w przypadku braku kontroli składnik aktywów finansowych jest wyłączany i jednocześnie odrębnie rozpoznawane są jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki zachowane przez Bank lub powstałe podczas tego transferu.

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

2.1.15. Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne są niemającymi formy fizycznej, ale możliwymi do zidentyfikowania niepieniężnymi składnikami majątkowymi kontrolowanymi przez Bank, powodującymi w przyszłości wpływ do Banku korzyści ekonomicznych powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Do wartości niematerialnych zalicza się głównie:

- licencje na oprogramowanie komputerowe,
- koszty zakończonych prac rozwojowych,
- markę "Polbank",
- bazę relacji z klientami,
- wartość firmy.

Wartości niematerialne Banku początkowo wykazuje się według kosztu historycznego – w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Cena nabycia lub koszt wytworzenia programu komputerowego obejmuje:

- cenę zakupu, należną dostawcy, pomniejszoną o udzielone rabaty i upusty, a powiększoną o cło i podatek akcyzowy od importu oraz podatek od towarów i usług nie podlegający odliczeniu,
- wszystkie inne dające się bezpośrednio przyporządkować nakłady lub koszty związane z dostosowaniem nabytego oprogramowania do używania lub z jego wytworzeniem we własnym zakresie, zgodnie z przeznaczeniem planowanym przez Bank, naliczone od dnia nabycia lub od dnia rozpoczęcia wytwarzania do dnia przekazania oprogramowania do używania.

Do bezpośrednich nakładów lub kosztów zalicza się w szczególności:

- koszty konsultacji zewnętrznych,
- koszty uruchomienia i testów sprawdzających działanie programów komputerowych,
- koszty świadczeń pracowniczych (zgodnie z art. 10 MSR 19 „Świadczenia pracownicze”) pracowników Banku, w odniesieniu do nabytego lub wytworzonego oprogramowania wskazanego w ramach danego projektu IT, poniesione wyłącznie w związku z jego dostosowaniem do wymogów Banku lub wytworzeniem we własnym zakresie. Do kosztów tych zalicza się krótkoterminowe świadczenia pracownicze (koszty osobowe) pracowników obejmujące: wynagrodzenia zasadnicze, godziny nadliczbowe, premie, które można odnieść do danego oprogramowania, wszystkie pochodne związane z wyżej wymienionymi świadczeniami pracowniczymi.

Późniejsza wycena obejmuje pomniejszenie tej wartości o umorzenie, którego dokonuje się przez szacowany okres użyteczności danego składnika aktywów i zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, wynikające z przeprowadzanych testów na utratę wartości (w przypadku zidentyfikowania istotnych przesłanek utraty wartości podczas okresowych przeglądów wartości niematerialnych). Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Przeglądu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości dokonuje się na każdy dzień bilansowy. Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat w pozycji Pozostałe koszty operacyjne w okresie, którego dotyczy, jeżeli wartość księgową wartości niematerialnej przekracza jego wartość odzyskiwalną. Odpis ten może ulec odwróceniu, ale tylko do takiego poziomu, aby wartość księgową składnika aktywów nie przekroczyła wartości księgowej, którą miałby ten składnik aktywów (po pomniejszeniu o kwotę amortyzacji), jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Zyski lub straty ze sprzedaży wartości niematerialnych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.15.1. Koszty zakończonych prac rozwojowych

Koszty związane z etapem prac badawczych prowadzonego przedsięwzięcia lub koszty związane z bieżącym utrzymaniem wartości niematerialnych odnoszone są w koszty z chwilą poniesienia.

Koszty związane z etapem prac rozwojowych, jeżeli spełniają warunki kwalifikacji, ujmuje się jako wartości niematerialne. W szczególności koszty wytworzenia przez Bank we własnym zakresie dających się zidentyfikować unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne.

Okres amortyzacji równy jest okresowi ekonomicznej użyteczności aktywowanych prac rozwojowych.

2.1.15.2. Inne wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych, poza aktywowanymi kosztami zakończonych prac rozwojowych, zalicza się przede wszystkim zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe, które aktywuje się w wysokości ceny nabycia, tj. kosztów poniesionych na zakup i dostosowanie nabytego konkretnego oprogramowania komputerowego do używania zgodnie z wymogami Banku.

Amortyzację oprogramowania nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia jego wartości początkowej przez okres użytkowania, który wynosi co do zasady 5 do 8 lat. Wyjątek stanowi główny system operacyjny Banku, który podlega okresowym ulepszeniom, co powoduje wydłużenie okresu jego ekonomicznej użyteczności powyżej 8 lat.

Do wartości niematerialnych zalicza się również markę „Polbank” oraz bazę relacji z klientami zidentyfikowane i ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wyniku transakcji połączenia jednostek. Marka „Polbank”, po początkowym ujęciu, jest wykazywana według wartości początkowej pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Baza relacji z klientami, po początkowym ujęciu, jest amortyzowana liniowo w okresie 10 lat oraz jeżeli zostaną zidentyfikowane przesłanki utraty wartości podlega testom na utratę wartości.

2.1.16. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego (ceny nabycia lub kosztu wytworzenia) pomniejszonego o umorzenie i zakumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem i przystosowaniem do używania lub wytworzeniem danych aktywów.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych ponoszone są głównie na dostosowanie do potrzeb Banku wynajmowanych lokali z przeznaczeniem na placówki obsługi klientów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub ujmuje jako odrębny składnik tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi dodatkowy wpływ korzyści ekonomicznych dla Banku, które można przyporządkować danemu składnikowi

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

rzeczowych aktywów trwałych, zaś cenę nabycia lub koszt wytworzenia danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Amortyzację składników rzeczowych aktywów trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, jeżeli jest istotna, na przestrzeni szacunkowego okresu ich użytkowania.

Okresy amortyzacji stosowane co do zasady dla podstawowych kategorii rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

	W zależności od długości umowy najmu
Ulepszenia w obcych środkach trwałych (w budynkach lub lokalach)	
Urządzenia techniczne i maszyny	3 - 5 lat
Komputery	3 - 5 lat
Środki transportu	5 lat
Inne środki trwałe	5 - 10 lat

Przyjęte okresy użytkowania weryfikowane są, co najmniej raz w roku

Przeglądu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości środków trwałych dokonuje się na każdy dzień bilansowy. Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat w okresie składnika, którego dotyczy, jeżeli wartość księgowa aktywa przekracza jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony, ale tylko do takiego poziomu, aby wartość księgowa aktywów nie przekroczyła wartości księgowej, którą miałyby ten składnik aktywów (po pomniejszeniu o kwotę amortyzacji), jeżeli nie zostałyby ujęte odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Zyski lub straty ze sprzedaży środków trwałych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

2.1.17. Leasing

Bank jest stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjmuje do odpłatnego użytkowania środki trwałe na uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Bank jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Przedmiot leasingu finansowego jest ujmowany w aktywach Banku jako środek trwały w kwocie równej mniejszej z: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Jednocześnie Bank rozpoznaje zobowiązanie w tej wartości.

Opłaty leasingowe są dzielone między zmniejszenie salda zobowiązania (w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek leasingowych od pozostałego do spłaty zobowiązania) i koszty opłat leasingowych. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jeżeli brak jest uzasadnionej pewności, iż po zakończeniu umowy leasingu finansowego, nastąpi przeniesienie własności przedmiotu leasingu, aktywa amortyzuje się przez okres krótszy z: okres wynikający z umowy leasingowej lub szacowany okres użyteczności ekonomicznej aktywa.

Umowy leasingowe, na mocy których nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu klasyfikowane są jako umowy leasingu operacyjnego.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego (w tym raty leasingowe) jest ujmowana jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

2.1.18. Środki pieniężne

Do środków pieniężnych oraz ich ekwiwalentów na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych zaliczane są płynne aktywa krótkoterminowe (do 3 miesięcy), które nie są narażone na ryzyko istotnej zmiany wartości, takie jak:

- kasa i środki w Banku Centralnym,
- środki na rachunkach nostro oraz lokaty międzybankowe o terminach zapadalności do 3 miesięcy.

Ekwiwalenty środków pieniężnych służą realizacji krótkoterminowych obciążeń pieniężnych i nie mają na celu działalności inwestycyjnej lub innej.

2.1.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek świadczenia (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wykorzystania już posiadanych lub przyszłych aktywów Banku oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej, która odzwierciedla koszt pieniądza dla Banku (może to być stopa wolna od ryzyka) oraz przy uwzględnieniu ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Bank tworzy w szczególności rezerwy:

- na bieżące zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy, jak również rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi wyceniane metodą aktuarialną,
- na skutki toczącego się postępowania sądowego,
- na koszty restrukturyzacji.

Rezerwy na bieżące zobowiązania tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat, co do zasady w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Na dzień, w którym nastąpiło zmniejszenie lub ustanie ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, niewykorzystane rezerwy są co do zasady odnosze w pozostałe przychody operacyjne Banku.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są następujące warunki:

- Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji (który określa co najmniej działalność lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony) oraz
- Bank rozpoczął wdrażanie planu lub ogłosił główne elementy planu zainteresowanym stronom (czym wzbudził oczekiwania stron, których plan dotyczy, co do planowanych działań restrukturyzacyjnych).

Bank ustala wysokość rezerwy na koszty restrukturyzacji na podstawie najlepszych dostępnych oszacowań bezpośrednich nakładów wynikających z restrukturyzacji, a niezwiązanych z bieżącą działalnością Banku.

2.1.20. Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem Banku.

Kapitał podstawowy obejmuje zarejestrowany kapitał akcyjny. Wartość kapitału zaprezentowana w sprawozdaniu finansowym odpowiada wartości kapitału zakładowego Banku i wykazana jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Do kapitałów własnych zaliczane są również: niepodzielony wynik finansowy, który składa się z niepodzielonego wyniku roku bieżącego oraz wyniku lat poprzednich, a także następujące pozycje:

- kapitał zapasowy, powstały ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej oraz tworzony z odpisów z zysku. Na kapitał zapasowy przekazuje się przynajmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej wysokości kapitału zakładowego,
- kapitał rezerwowy, w tym fundusz ogólnego ryzyka bankowego, tworzony z odpisów z zysku, przeznaczony, zgodnie ze statutem Banku, na pokrycie strat bilansowych,

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

- kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży,
- część efektywną relacji zabezpieczających przepływy pieniężne,
- rozliczenie nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

2.1.21. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek dochodowy bieżący ujmowany jest w rachunku zysków i strat.

Podatek bieżący obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do przychodów podatkowych, przychody podatkowe niebędące przychodami księgowymi, koszty nieuznawane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodu oraz o koszty podatkowe niebędące kosztami księgowymi. Ponadto dla celów podatkowych wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu.

Przy ustalaniu odroczonego podatku dochodowego uwzględnia się wartość aktywów i rezerwy na odroczony podatek na dzień bilansowy rozpoczynający i kończący okres sprawozdawczy. Wartość odroczonego podatku dochodowego na dzień bilansowy ustala się z zastosowaniem metody bilansowej jako zmianę stanu pozycji bilansowych - aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy.

Z uwagi na odmiennosc momentu uznania przychodu za osiągnięty lub kosztu za poniesiony w rozumieniu przepisów prawa bilansowego i podatkowego Bank tworzy rezerwę oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego, przeliczoną odpowiednią stawką podatkową.

Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat lub (w przypadku skutków wyceny aktywów finansowych odnoszonych na inne dochody całkowite) w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Pozostałe dochody całkowite”. Bank tworzy rezerwę na podatek odroczony w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

Kwoty podatku odroczonego oblicza się w wysokości stawki podatkowej, która według przewidywań będzie stosowana wówczas, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub zobowiązanie rozliczone, przyjmując za podstawę stawki podatkowe i przepisy podatkowe, obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego. Aktywa z tytułu podatku odroczonego i rezerwy na podatek odroczony nie podlegają dyskontowaniu.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

2.1.22. Pozostałe pozycje

Pozycja „Inne aktywa” obejmuje przede wszystkim:

- koszty zapłacone z góry, a dotyczące późniejszych okresów sprawozdawczych,
- przychody do otrzymania,
- aktywa przejęte za długi.

Koszty zapłacone z góry ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty kontrahentowi i rozlicza w czasie do rachunku zysków i strat metodą liniową, przez okres którego dotyczy zapłacona kwota kosztów.

Pozycja przychodów do otrzymania obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody dotyczące bieżącego okresu, a które zostaną otrzymane w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Aktywa przejęte za długi wykazuje się według ich wartości godziwej.

Pozycja „Pozostałe zobowiązania” obejmuje przede wszystkim:

- rozrachunki międzybankowe,
- rozliczenia międzyokresowe kosztów,
- przychody przyszłych okresów.

Pozycja rozrachunków międzybankowych składa się z nierozliczonego na dzień bilansowy salda zobowiązań wobec banków. Rozliczenia te przeprowadzane są za pośrednictwem Krajowej Izby Rozliczeniowej (KIR).

Rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią koszty do zapłacenia głównie z tytułu gospodarki własnej, nieudokumentowane fakturą zakupu. Koszty te dotyczą bieżącego okresu sprawozdawczego i ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie wykonania usługi lub dostawy, tj. powstania zobowiązania. Są płatne w późniejszym okresie w momencie otrzymania faktur od dostawców.

Pozycja przychody przyszłych okresów obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.1.23. Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych, nie pozostających pod wspólną kontrolą, rozlicza się metodą nabycia. W dniu nabycia ujmuje się, osobno od wartości firmy, możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa oraz przejęte zobowiązania. Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania wycenia się według ich wartości godziwych na dzień nabycia.

Wartość firmy ujmuje się na dzień nabycia i wycenia w kwocie nadwyżki sumy przekazanej zapłaty wycenianej według wartości godziwej na dzień nabycia nad kwotę netto, ustaloną na dzień nabycia, wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych według wartości godziwej na dzień nabycia.

Jeżeli kwota netto, ustalona na dzień nabycia, wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych według wartości godziwej na dzień nabycia jest wyższa od sumy przekazanej zapłaty wycenianej według wartości godziwej na dzień nabycia różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

2.2. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

2.2.1. Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane i zastosowane przez Bank od 1 stycznia 2013 w zakresie, który dotyczył działalności Banku

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis zmian
Realizacja wartości aktywów – Zmiany do MSR 12	Grudzień 2010	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2012 lub później (w Unii Europejskiej obowiązkowe zastosowanie od 1 stycznia 2013)	Tak	<p>Zmiany dotyczą wyceny rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego od nieruchomości inwestycyjnych wycenianych w wartości godziwej zgodnie z MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” i wprowadzają możliwe do odrzucenia domniemanie, że wartość nieruchomości inwestycyjnej będzie odzyskana całkowicie poprzez sprzedaż.</p> <p>To domniemanie można odrzucić, gdy nieruchomość inwestycyjna jest utrzymywana w modelu biznesowym, którego celem jest wykorzystanie zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych reprezentowanych przez nieruchomość inwestycyjną w czasie użytkowania, a nie w chwili sprzedaży. SKI-21 „Podatek dochodowy – Realizacja wartości przeszacowanych aktywów, które nie podlegają amortyzacji” odnoszący się do podobnych kwestii dotyczących aktywów nie podlegających amortyzacji, które są wyceniane zgodnie z modelem aktualizacji wartości przedstawionym w MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” został włączony do MSR 12 po wyłączeniu wytycznych dotyczących nieruchomości inwestycyjnych wycenianych w wartości godziwej.</p> <p>Zmiany na dzień dzisiejszy z uwagi na brak transakcji o powyższym charakterze w Banku nie mają zastosowania dla sprawozdań finansowych Banku.</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis zmian
MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej	Maj 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później	Tak	<p>Nowy standard ma na celu poprawę spójności i zmniejszenie złożoności poprzez sformułowanie precyzyjnej definicji wartości godziwej oraz skupienie w jednym standardzie wymogów dotyczących wyceny w wartości godziwej i ujawniania odnośnych informacji.</p> <p>Powyższe zmiany mają charakter prezentacyjny i wpłynęły na ujawnienia Banku.</p>
Poważna hiperinflacja i wycofanie ustalonych dat dla podmiotów przyjmujących MSSF po raz pierwszy – Zmiany do MSSF 1	Grudzień 2010	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 lipca 2011 lub później (w Unii Europejskiej obowiązkowe zastosowanie od 1 stycznia 2013)	Tak	<p>Zmiana dotycząca poważnej hiperinflacji stwarza dodatkowe wyłączenie w wypadku, gdy podmiot, który był pod wpływem poważnej hiperinflacji, ponownie zaczyna lub po raz pierwszy zamierza sporządzać swoje sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF. Wyłączenie pozwala podmiotowi na wybór wyceny aktywów i zobowiązań według wartości godziwej i wykorzystania tej wartości godziwej jako domniemanego kosztu tych aktywów i zobowiązań w bilansie otwarcia w pierwszym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zgodnym z MSSF.</p> <p>RMSR zmieniła również MSSF 1 w celu wykluczenia odniesień do ustalonych dat dla jednego wyjątku i jednego wyłączenia w odniesieniu do aktywów i zobowiązań finansowych. Pierwsza zmiana wymaga od podmiotów stosujących MSSF po raz pierwszy prospektywnego zastosowania wymogów dotyczących usunięcia z bilansu zgodnie z MSSF od dnia przejścia na MSSF, a nie od 1 stycznia 2004.</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis zmian
				<p>Drużga zmiana dotyczy aktywów finansowych lub zobowiązań wykazywanych w wartości godziwej przy początkowym ujęciu, gdy wartość godziwa jest ustalana za pomocą technik wyceny z powodu braku aktywnego rynku, i pozwala na zastosowanie wytycznych prospektywnie od dnia przejścia na MSSF, a nie od 25 października 2002 r. czy od 1 stycznia 2004 r. Oznacza to, że podmioty stosujące MSSF po raz pierwszy nie muszą ustalać wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przed dniem przejścia na MSSF. Do tych zmian dostosowano również MSSF 9.</p> <p>Powyższe zmiany nie mają zastosowania dla Banku z uwagi na fakt, że Bank sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF począwszy od 2005 roku.</p>
Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”	Czerwiec 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później	Tak	<p>Zmiany wprowadzają nowe wymogi w zakresie ujmowania i wyceny kosztów programów określonych świadczeń oraz świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy, jak również zmieniają wymagane ujawnienia dotyczące wszystkich świadczeń pracowniczych.</p> <p>Powyższe zmiany nie wpłynęły istotnie na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
Prezentacja składników pozostałych całkowitych dochodów – zmiany do MSR 1	Czerwiec 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 lipca 2012 lub później	Tak	<p>Zmiany wymagają, aby jednostki dzieliły pozycje prezentowane w pozostałych całkowitych dochodach na dwie grupy na podstawie tego, czy w przyszłości będą mogły one zostać ujęte w wyniku finansowym. Dodatkowo zmieniony został tytuł sprawozdania z całkowitych dochodów na „sprawozdanie z wyniku finansowego i pozostałych całkowitych dochodów”.</p> <p>Powyższe zmiany mają charakter prezentacyjny i nie wpłynęły istotnie na ujawnienia Banku</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis zmian
Ujawnianie informacji – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych – zmiany do MSSF 7	Grudzień 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później	Tak	<p>Zmiany wprowadzają obowiązek nowych ujawnień, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę efektów lub potencjalnych efektów porozumień umożliwiających rozliczanie netto, w tym praw do dokonania kompensaty.</p> <p>Powyższe zmiany mają charakter prezentacyjny.</p>
KIMSF 20 „Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych”	Październik 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później	Tak	<p>Interpretacja wyjaśnia, iż koszty usuwania nadkładu są ujmowane jako koszty bieżącej produkcji zgodnie z zasadami MSR 2 „Zapasy”, jeżeli korzyści z tytułu usuwania nadkładu mają formę produkcji zapasów. Jeżeli natomiast usuwanie nadkładu prowadzi do uzyskania korzyści w postaci lepszego dostępu do złóż mineralnych, jednostka powinna rozpoznać te koszty jako „aktywa z tytułu usuwania nadkładu” w ramach aktywów trwałych, pod warunkiem spełnienia określonych w interpretacji warunków.</p> <p>Z uwagi na zakres działalności Banku KIMSF 20 nie ma zastosowania.</p>
Kredyty rządowe – Zmiany do MSSF 1	Marzec 2012	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później	Tak	<p>Zmiany, dotyczące kredytów i pożyczek rządowych otrzymanych przez jednostkę na preferencyjnych warunkach (stopa procentowa poniżej rynkowej), umożliwiają sporządzającym sprawozdanie według MSSF po raz pierwszy zwolnienie z pełnego retrospektywnego ujęcia księgowego tych transakcji.</p> <p>Zmiany wprowadzają zatem takie samo zwolnienie dla sporządzających sprawozdanie według MSSF po raz pierwszy jakie mają pozostałe jednostki.</p> <p>Powyższe zmiany nie mają zastosowania dla Banku z uwagi na fakt, że Bank sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF począwszy od 2005 roku.</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
Poprawki do MSSF 2009-2011	Maj 2012	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później	Tak	<p>“Poprawki do MSSF 2009-2011” zmieniają 5 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.</p> <p>Powyższe zmiany nie wpłynęły istotnie na sprawozdanie finansowe Banku.</p>

2.2.2. Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
MSSF 9 „Instrumenty finansowe Część 1: Klasyfikacja i wycena”	Listopad 2009; w październiku 2010 uzupełniony o problematykę klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych; w grudniu 2011 zmieniona data wejścia	Dostępny do zastosowania (brak daty obowiązkowego zastosowania)	Nie	<p>MSSF 9 zastępuje te części MSR 39, które dotyczą klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i został uzupełniony o problematykę klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych.</p> <p>Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.</p> <p>Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmiennym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
	w życie (w 2013 roku)			<p>własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.</p> <p>Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok, w którym Unia Europejska zatwierdzi powyższe zmiany. Na moment sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego wiarygodne oszacowanie wpływu zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy nie jest możliwe.</p>
Interpretacja KIMSF 21 Opłaty publiczne	Maj 2013	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2014	Nie	<p>Interpretacja zawiera wytyczne w zakresie identyfikacji zdarzeń obligujących, powodujących powstanie zobowiązania z tytułu opłat publicznych oraz momentu ujęcia takiego zobowiązania.</p> <p>Zgodnie z Interpretacją, zdarzenie obligujące to zdarzenie wynikające z odpowiednich przepisów prawa, które skutkuje powstaniem zobowiązania do uiszczenia danej opłaty publicznej i koniecznością jego ujęcia w sprawozdaniu finansowym.</p> <p>Zobowiązanie z tytułu opłaty publicznej jest ujmowane w sposób stopniowy w przypadku jeśli zdarzenie obligujące następuje w ciągu pewnego okresu.</p> <p>W przypadku jeśli zdarzeniem obligującym jest osiągnięcie określonego minimalnego progu działalności, zobowiązanie ujmowane jest w momencie osiągnięcia tego progu.</p> <p>Interpretacja wyjaśnia, że fakt, iż jednostka jest ekonomicznie zobowiązana do kontynuowania działalności w kolejnym okresie nie powoduje zwyczajowo oczekiwanego obowiązku uiszczenia opłaty publicznej, która wynika z prowadzenia działalności w przyszłości.</p> <p>Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, nowa Interpretacja nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie powoduje zmiany polityki rachunkowości Banku</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
				w zakresie opłat publicznych.
Zmiana do MSR 19 Świadczenia pracownicze zatytułowaną Programy określonych świadczeń: składki pracowników	Listopad 2013	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 lipca 2014 lub później	Nie	Zmiana dotyczą składki wnoszonych do programów określonych świadczeń przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmian jest uproszczenie ujęcia składek, które nie zależą od okresu zatrudnienia, na przykład składki pracownicze ustalone jako stały procent wynagrodzenia. Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku. Bank nie ma takich składek do programów określonych świadczeń.
Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012	Grudzień 2013	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 lipca 2014 lub później	Nie	Doroczne ulepszenia MSSF 2010-2012 zawierają 8 zmian do 7 standardów, z odpowiednimi zmianami do pozostałych standardów i interpretacji. Nie oczekuje się, aby powyższe zmiany miały znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe Banku.
Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2011-2013	Grudzień 2013	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 lipca 2014 lub później	Nie	Doroczne ulepszenia MSSF 2011-2013 zawierają 4 zmiany standardów, z odpowiednimi zmianami do pozostałych standardów i interpretacji. Nie oczekuje się, aby powyższe zmiany miały znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe Banku

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”	Maj 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później (w Unii Europejskiej obowiązkowe zastosowanie od 1 stycznia 2014)	Tak	<p>Nowy standard zastępuje wytyczne w sprawie kontroli i konsolidacji zawarte w MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” oraz w interpretacji SKI-12 „Konsolidacja – jednostki specjalnego przeznaczenia”. MSSF 10 zmienia definicję kontroli w taki sposób, by dla wszystkich jednostek obowiązywały te same kryteria określania kontroli. Zmienionej definicji towarzyszą obszernie wytyczne dotyczące zastosowania.</p> <p>Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok 2014. Na moment sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego wiarygodne oszacowanie wpływu zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy nie jest możliwe.</p>
MSSF 11 „Wspólne przedsięwzięcia”	Maj 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później (w Unii Europejskiej obowiązkowe zastosowanie od 1 stycznia 2014)	Tak	<p>Nowy standard zastępuje MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach” oraz interpretację SKI-13 „Wspólnie kontrolowane jednostki – niepieniężny wkład wspólników”. Zmiany w definicjach ograniczyły liczbę rodzajów wspólnych przedsięwzięć do dwóch: wspólne operacje i wspólne przedsięwzięcia. Jednocześnie wyeliminowano dotychczasową możliwość wyboru konsolidacji proporcjonalnej w odniesieniu do jednostek pod wspólną kontrolą. Wszyscy uczestnicy wspólnych przedsięwzięć mają obecnie obowiązek ich ujęcia metodą praw własności.</p> <p>Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok 2014. W przypadku Banku szacuje się, że zakres zmian nie będzie istotny.</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
MSSF 12 „Ujawnianie udziałów w innych jednostkach”	Maj 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później (w Unii Europejskiej obowiązkowe zastosowanie od 1 stycznia 2014)	Tak	<p>Nowy standard dotyczy jednostek posiadających udziały w jednostce zależnej, wspólnym przedsięwzięciu, jednostce stowarzyszonej lub w niekonsolidowanej jednostce zarządzanej umową. Standard zastępuje wymogi w zakresie ujawniania informacji zawartych obecnie w MSR 27</p> <p>„Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”, MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych” oraz MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”. MSSF 12 wymaga, by jednostki ujawniały informacje, które pomogą użytkownikom sprawozdań finansowych ocenić charakter, ryzyko i skutki finansowe inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięciach i niekonsolidowanych jednostkach zarządzanych umową. W tym celu nowy standard nakłada wymóg ujawniania informacji dotyczących wielu obszarów, w tym znaczących osądów i założeń przyjmowanych przy ustalaniu, czy jednostka kontroluje, współkontroluje czy posiada znaczący wpływ na inne jednostki; obszernych informacji o znaczeniu udziałów niekontrolujących w działalności i przepływach pieniężnych grupy; sumarycznych informacji finansowych o spółkach zależnych ze znaczącymi udziałami niekontrolującymi, a także szczegółowych informacji o udziałach w niekonsolidowanych jednostkach zarządzanych umową.</p> <p>Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok 2014. Zmiany wprowadzone będą wymagać dodatkowych ujawnień w sprawozdaniach finansowych Banku, lecz szacuje się, że z uwagi na dotychczasowy szeroki zakres prezentacji informacji o jednostkach Grupy dodatkowy zakres ujawnień w przypadku Banku, nie będzie znaczący.</p>
Zmieniony MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”	Maj 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później (w Unii	Tak	<p>MSR 27 został zmieniony w związku z opublikowaniem MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”. Celem zmienionego MSR 27 jest określenie wymogów ujmowania i prezentacji inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone w sytuacji gdy jednostka sporządza jednostkowe</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
		Europejskiej obowiązkowe zastosowanie od 1 stycznia 2014)		sprawozdanie finansowe. Wytyczne na temat kontroli oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych zostały zastąpione przez MSSF 10. Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok 2014. Na podstawie wstępnych analiz nowy standard nie wydaje się mieć istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
Zmieniony MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”	Maj 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2013 lub później (w Unii Europejskiej obowiązkowe zastosowanie od 1 stycznia 2014)	Tak	Zmiany do MSR 28 wynikały z projektu RMSR na temat wspólnych przedsięwzięć. Rada zdecydowała o włączeniu zasad dotyczących ujmowania wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności do MSR 28, ponieważ metoda ta ma zastosowanie zarówno do wspólnych przedsięwzięć jak też jednostek stowarzyszonych. Poza tym wyjątkiem, pozostałe wytyczne nie uległy zmianie. Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok 2014. Na podstawie wstępnych analiz nowy standard nie wydaje się mieć istotnego wpływu na Bank.
Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych – zmiany do MSR 32	Grudzień 2011	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2014 lub później	Tak	Zmiany wprowadzają dodatkowe objaśnienia stosowania do MSR 32, aby wyjaśnić niespójności napotymane przy stosowaniu niektórych kryteriów dotyczących kompensowania. Obejmują one m.in. wyjaśnienie, co oznacza sformułowanie „posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty” oraz że niektóre mechanizmy rozliczania brutto mogą być traktowane jako rozliczane netto w przypadku spełnienia odpowiednich warunków. Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok 2014. Powyższe dodatkowe objaśnienia nie wydają się mieć znaczącego wpływu na ujawnienia w sprawozdaniu finansowym Banku.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
Zmiany w przepisach przejściowych do MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12	Czerwiec 2012	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2014 lub wcześniej – jeżeli standardy które są ich podstawą (MSSF 10, 11 lub 12) zostały zastosowane z datą wcześniejszą	Tak	<p>Zmiany precyzują przepisy przejściowe dla MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”. Podmioty przyjmujące MSSF 10 powinny ocenić, czy posiadają kontrolę w pierwszym dniu rocznego okresu dla którego po raz pierwszy zastosowano MSSF 10, a jeżeli wnioski z tej oceny różnią się od wniosków z MSR 27 i SKI 12, wtedy dane porównawcze powinny zostać przekształcone, chyba że byłoby to niepraktyczne. Zmiany wprowadzają również dodatkowe przejściowe ułatwienia przy stosowaniu MSSF 10, MSSF 11, i MSSF 12, poprzez ograniczenie obowiązku prezentacji skorygowanych danych porównawczych tylko do danych za bezpośrednio poprzedzający okres sprawozdawczy. Ponadto zmiany te znoszą wymóg prezentowania danych porównawczych dla ujawnień dotyczących niekonsolidowanych jednostek zarządzanych umową dla okresów poprzedzających okres zastosowania MSSF 12 po raz pierwszy.</p> <p>Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok 2014, z zastrzeżeniem że powyższe zmiany zostaną zatwierdzone przez Unię Europejską. Na moment sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego wiarygodne oszacowanie wpływu zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy nie jest możliwe.</p>
Podmioty inwestycyjne – zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27	Październik 2012	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2014 lub później	Tak	<p>Zmiany wprowadzają do MSSF 10 definicję podmiotu inwestycyjnego. Podmioty takie będą zobowiązane wykazywać swoje jednostki zależne w wartości godziwej przez wynik finansowy i konsolidować jedynie te jednostki zależne, które świadczą na jej rzecz usługi związane z działalnością inwestycyjną spółki. Zmieniono również MSSF 12, wprowadzając nowe ujawnienia na temat podmiotów inwestycyjnych.</p> <p>Powyższe zmiany będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Banku za rok 2014, z zastrzeżeniem że powyższe zmiany zostaną zatwierdzone przez Unię Europejską.</p>

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
Nowacja instrumentów pochodnych a dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń (Zmiany do MSR 39 Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i Wycena)	Listopad 2013	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2014	Tak	<p>Zmiany pozwalają na dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń w przypadku gdy instrument pochodny, wyznaczony jako instrument zabezpieczający, podlega nowacji (czyli odnowieniu) wynikającej z przepisów prawa w celu rozliczenia z izbą rozliczeniową (kontrahentem centralnym), kiedy spełnione są następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowacja wymagana jest przepisami prawa, • izba rozliczeniowa zostaje nową stroną transakcji dla każdej z pierwotnych stron kontraktu dotyczącego instrumentu pochodnego oraz • zmiany warunków instrumentu pochodnego ograniczają się do tych, które są konieczne do zmiany strony umowy. <p>Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku ponieważ instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające nie podlegały nowacji w celu rozliczenia z izbą rozliczeniową w związku z przepisami prawa.</p>
Ujawnienia wartości odzyskiwalnej dotyczące aktywów niefinansowych (Zmiany do MSR 36 Utrata wartości aktywów)	Maj 2013	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2014	Tak	<p>Zmiany wyjaśniają że wartość odzyskiwalna powinna być ujawniona jedynie dla poszczególnych aktywów (w tym wartości firmy) lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne, dla których rozpoznano lub odwrócono w danym okresie straty z tytułu utraty wartości.</p> <p>Zmiany wprowadzają również wymóg ujęcia następujących dodatkowych ujawnień w przypadku gdy strata z tytułu utraty wartości składnika aktywów (w tym wartości firmy) lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne została rozpoznana lub odwrócona w danym okresie a wartość odzyskiwalna została ustalona w oparciu o wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poziomu hierarchii ustalania wartości godziwej zgodnie z MSSF 13 <i>Ustalanie wartości godziwej</i>, do którego przypisano dany szacunek

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
				wartości godziwej; <ul style="list-style-type: none"> dla wycen w wartości godziwej zaklasyfikowanych do poziomu 2 oraz poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, opis zastosowanych technik wyceny oraz ewentualnych zmian w tych technikach wraz z podaniem ich przyczyn; dla wycen w wartości godziwej zaklasyfikowanych do poziomu 2 oraz poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, opis kluczowych założeń (tzn. założeń, na które wartość odzyskiwalna jest najbardziej wrażliwa) wykorzystanych przy ustalaniu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. Jeśli wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży została określona w oparciu o szacunek wartości bieżącej, należy również ujawnić stopy dyskonta wykorzystane w bieżącym oraz poprzednim okresie. Bank nie oczekuje, aby Zmiany miały znaczący wpływ na jej sprawozdanie finansowe.
MSSF 14 „Salda pozycji odroczone – działalność o regulowanych cenach	Styczeń 2014	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2016 lub później	NIE	MSSF określa zasady wykazywania pozycji stanowiących przychody bądź koszty kwalifikujące się do ujęcia ich w wyniku obowiązujących przepisów w zakresie regulacji cen, a które w świetle innych MSSF nie spełniają warunków ujęcia jako składniki aktywów lub zobowiązań.

Z uwagi na zakres działalności Banku MSSF 14 nie mam zastosowania.

Podsumowując, Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Bank zasady rachunkowości, z wyjątkiem MSSF 9 (wpływ MSSF 9 na stosowane przez Bank zasady rachunkowości nie został jeszcze oceniony). Bank planuje ich zastosowanie w terminach podanych w określonych standardach i interpretacjach (bez wcześniejszego zastosowania), pod warunkiem zatwierdzenia przez UE.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

3. Zmiana zasad prezentacji sprawozdań finansowych

W 2013 roku Bank dokonał zmiany zasad (polityki) rachunkowości w zakresie ujmowania wynagrodzeń z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych. Bank przeprowadził analizę charakteru sprzedawanych produktów ubezpieczeniowych w celu jak najlepszego odzwierciedlenia treści ekonomicznej transakcji.

Do dnia 31.12.2012 roku przychody z tytułu bancassurance były rozpoznawane jednorazowo w momencie otrzymania w rachunku zysków i strat Banku i prezentowane jako przychody prowizyjne. Począwszy od 2013 roku, zgodnie z nową polityką rachunkowości, opisaną w Nocie 2 opłaty uzyskiwane z tytułu bancassurance dla części produktów ubezpieczeniowych są rozliczane w czasie. Zmianie uległa również prezentacja tych opłat. Opłaty dotyczące produktów ubezpieczeniowych bezpośrednio powiązanych z instrumentami finansowymi ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychody odsetkowe. Opłaty uzyskane za produkty ubezpieczeniowe nie powiązane z instrumentami finansowymi ujmowane są w pozycji przychody prowizyjne.

Ze względu na zmianę polityki rachunkowości zostało dokonane retrospektywne przekształcenie danych finansowych. Bank dokonał korekty danych porównawczych dla pozycji „Przychody z tytułu prowizji i opłat”, „Przychody z tytułu odsetek”, „Pozostałe zobowiązania”, „Wynik finansowy z lat ubiegłych” oraz „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”.

Wpływ przekształceń wynikających ze zmiany zasad (polityki) rachunkowości wprowadzonych w 2013 roku na prezentowane w sprawozdaniu finansowym dane bieżącego okresu i dane porównawcze został przedstawiony poniżej:

	31 grudnia 2013 przed zmianą zasad rachunkowości	Zmiana	31 grudnia 2013 po zmianie zasad rachunkowości
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	290 941	1 028	291 969
Pozostałe zobowiązania	475 311	5 411	480 722
Wynik finansowy z lat ubiegłych	150 000	-9 150	140 850
Wynik roku bieżącego	124 582	4 766	129 348

	31 grudnia 2013 przed zmianą zasad rachunkowości	Zmiana	31 grudnia 2013 po zmianie zasad rachunkowości
Przychody z tytułu odsetek	2 055 064	3 673	2 058 737
Przychody z tytułu prowizji i opłat	434 318	2 211	436 529
Podatek dochodowy	-34 977	-1 118	-36 095

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

	31 grudnia 2012 przed zmianą zasad rachunkowości	Zmiana	31 grudnia 2012 po zmianie zasad rachunkowości
Akty wa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	321 527	2 146	323 673
Pozostałe zobowiązania	441 826	11 295	453 121
Wynik finansowy z lat ubiegłych	150 000	-8 781	141 219
Wynik roku bieżącego	-68 763	-369	-69 132

	31 grudnia 2012 przed zmianą zasad rachunkowości	Zmiana	31 grudnia 2012 po zmianie zasad rachunkowości
Przychody z tytułu odsetek	2 211 868	17 691	2 229 559
Przychody z tytułu prowizji i opłat	374 369	-8 623	365 746
Pozostałe przychody operacyjne	42 819	-9 523	33 296
Podatek dochodowy	5 173	86	5 260

	1 stycznia 2012 przed zmianą zasad rachunkowości	Zmiana	1 stycznia 2012 po zmianie zasad rachunkowości
Akty wa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	49 449	2 060	51 509
Pozostałe zobowiązania	324 537	10 840	335 377
Wynik finansowy z lat ubiegłych	0	-9 486	-9 486
Wynik roku bieżącego	301 570	705	302 275

Bank nie dokonywał innych zmian zasad prezentacji sprawozdań finansowych zarówno w 2013, jak i w 2012 roku.

4. Istotne szacunki

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu Banku dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym i w notach objaśniających, w szczególności kwoty, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Szacunki i założenia dokonywane są na datę bilansową w oparciu o dostępne dane historyczne, informacje o warunkach aktualnych w momencie dokonywania szacunków oraz wiele innych czynników, które są uważane za właściwe w danych okolicznościach, w tym o oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków i działań podejmowanych przez Bank, wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu, lub też w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku i w okresach przyszłych pod warunkiem, że korekta dotyczy tego okresu w którym dokonano zmiany i okresów przyszłych.

Główne subiektywne oceny, estymacje i założenia przyjęte przez Bank opisano poniżej.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

4.1.1. Utrata wartości aktywów finansowych

Proces monitorowania ryzyka utraty wartości aktywów finansowych (w tym przede wszystkim należności od banków, kredytów i pożyczek oraz ekspozycji pozabilansowych) nakierowany jest na identyfikację symptomów i zagrożeń pojawiających się u kontrahenta/klienta i podejmowanie działań zapobiegających pogarszaniu się jakości tych aktywów, przy jednoczesnym dążeniu do identyfikacji przesłanek utraty wartości i do właściwego jej odzwierciedlenia w księgach Banku (por. przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych wymienione w nocie 2.1.8. sprawozdania finansowego).

Monitorowanie ryzyka utraty wartości aktywów finansowych obejmuje między innymi: analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej emitenta lub dłużnika, kontrolę dotrzymywania postanowień umownych przez emitenta lub dłużnika (w tym monitoring opóźnień w spłacie należności), analizę prawdopodobieństwa upadłości lub restrukturyzacji emitenta lub dłużnika oraz identyfikację oszustwa lub defraudacji aktywów przez dłużnika.

Poziom odpisów na utratę wartości kredytów, pożyczek i innych należności uwzględnia oszacowania co do wartości zabezpieczeń.

Oszacowania te są przeprowadzane na dzień bilansowy i uwzględniają przepływy pieniężne, które mogą pojawić się w związku z przejęciami, pomniejszone o koszty związane z przejęciem własności oraz sprzedażą zabezpieczeń. Rynek wielu typów zabezpieczeń w Polsce, w szczególności nieruchomości, został dotknięty skutkami obecnej zmienności na światowych rynkach finansowych, co miało wpływ na obniżenie się poziomu płynności pewnych grup zabezpieczeń. Modele wyceny odzwierciedlają panujące warunki finansowe w momencie przeprowadzania oszacowania odpisu, co może jednak nie być reprezentatywną charakterystyką rynku albo przed albo też po dacie, na którą przeprowadzono takie oszacowanie. Na dzień bilansowy Bank dokonał przeglądu modeli, aby być pewnym, iż odzwierciedlają one aktualną sytuację rynkową, włączając w to specyfikę płynności rynku oraz spready kredytowe.

4.2. Utrata wartości portfela kredytowego

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał.

Monitoring klientów portfela korporacyjnego dokonywany jest w wyniku cyklicznej indywidualnej analizy ekspozycji należących do tego portfela, przy czym jako ekspozycję traktuje się pojedynczego kontrahenta/kredytobiorcę. Szacowanie odpisu odbywa się na bazie indywidualnej. W ramach wyliczania odpisu aktualizacyjnego stosowane są oceny determinujące rozpoznanie przesłanki utraty wartości, po czym szacowane są przyszłe przepływy pieniężne, dyskontowane z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, przy uwzględnieniu szacunkowej wartości zabezpieczeń. Podczas szacowania odpisów, przy uwzględnieniu wewnętrznych i zewnętrznych źródeł informacji, stosuje się, w zależności od segmentu klienta (korporacje, małe i średnie przedsiębiorstwa, finansowanie projektów, instytucje finansowe, władze lokalne i regionalne, podmioty sektora publicznego, rządy i banki centralne): wewnętrzny system ratingowy Banku lub jednostek zależnych, albo wartości wyznaczone ekspercko przez Bank lub jednostki zależne.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Informacje na temat analizy wrażliwości w odniesieniu do rezerw na należności z rozpoznaną utratą wartości prezentuje poniższe zestawienie. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń. Wartość bazowa rezerw wyliczonych przy zastosowaniu modelu indywidualnego dla ekspozycji bilansowych i pozabilansowych wynosi: 760 063 tys. zł, natomiast wartość bazowa zdyskontowanych odzysków z zabezpieczeń i spłat własnych wynosi 1 075 383 tys. zł.

Szacowane stany odpisu dla portfela kredytów i pożyczek analizowanych indywidualnie na bazie przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń	Brak zmian w spłatach klientowskich	Spłaty klientowskie wzrost o 10%	Spłaty klientowskie spadek o 10%
Według stanu na 31 grudnia 2013 roku			
Brak zmian we wpływach z zabezpieczeń	760 063	756 637	768 563
Wpływy z zabezpieczeń wzrost o 10%	721 084	717 810	nie dotyczy
Wpływy z zabezpieczeń spadek o 10%	803 509	nie dotyczy	816 202
Według stanu na 31 grudnia 2012 roku			
Brak zmian we wpływach z zabezpieczeń	609 471	593 227	631 917
Wpływy z zabezpieczeń wzrost o 10%	574 373	559 035	nie dotyczy
Wpływy z zabezpieczeń spadek o 10%	650 464	nie dotyczy	673 144

Szacowanie utraty wartości dla ekspozycji klientów detalicznych odbywa się metodą grupową. Ekspozycje objęte wyceną grupową klasyfikowane są do kategorii default, w wyniku identyfikacji przesłanek utraty wartości dla określonej grupy aktywów (m.in. opóźnienie w spłacie, stwierdzenie wyłudzenia kredytu, uzyskanie informacji o problemach finansowych kredytobiorcy, pogorszenie wyników analizy scoringowej, dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy aktywów lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, która ma związek z problemami występującymi w tej grupie). Szacowanie odpisu dokonywane jest przy zastosowaniu podziału poszczególnych ekspozycji na koszyki ze względu na rodzaj klienta, rodzaj produktu (karty kredytowe, overdraft, kredyt konsumencki, kredyt samochodowy, kredyt hipoteczny, kredyt micro) i skalę ryzyka. Na bazie przypisania do poszczególnych koszyków wyliczany jest przy zastosowaniu modelu matematycznego odpis z tytułu utraty wartości.

W przypadku, gdy na ekspozycjach kredytowych nie została zidentyfikowana przesłanka utraty wartości, ekspozycje te są podstawą dla wyznaczenia odpisu na straty poniesione lecz nieujawnione (IBNR) w oparciu o modele statystyczne.

Stosowana metodologia, modele statystyczne i ich założenia bazują na obserwacjach historycznych i wartościach eksperckich, w ramach zbliżonych w zakresie ryzyka kredytowego grup ekspozycji. Modele te i ich założenia są poddawane okresowej walidacji w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

4.2.1. Metoda wyceny instrumentów finansowych

Do wyceny instrumentów finansowych w wartości godziwej, dla których istnieje aktywny rynek, wykorzystuje się ceny rynkowe. W przypadku gdy nie jest bezpośrednio dostępna wycena danego instrumentu, dokonuje się wyceny teoretycznej w oparciu o istniejący, zaakceptowany w Banku model. W przypadku instrumentów, w których czynnikiem ryzyka jest stopa procentowa, wycena uwzględnia krzywą dochodowości zbudowaną z rynkowych kwotowa depozytów międzybankowych, stawek FRA, kwotowań IRS oraz punktów swapowych wybieranych adekwatnie do wycenianego instrumentu.

Dla instrumentów, gdzie czynnikiem ryzyka jest kurs walutowy, uwzględnia się międzybankowy kurs Spot, natomiast instrumenty opcyjnie wyceniane są z uwzględnieniem płaszczyzn zmienności. Wszystkie kwotowania uwzględniane w modelach wyceny pobierane są z scentralizowanego repozytorium danych rynkowych zasilanego najpłynniejszymi możliwymi do uzyskania kwotowaniami dla poszczególnych instrumentów.

Dodatkowo wycena instrumentów pochodnych uwzględnia czynnik ryzyka kontrahenta, którego oszacowanie oparte jest na wewnętrznym modelu ratingowym Banku, w tym parametrach PD i LGD oraz okresie trwania ekspozycji.

Modele wyceny podlegają okresowej weryfikacji przez niezależnych pracowników, tj. takich którzy nie uczestniczą w operacyjnym zawieraniu transakcji. W procesie weryfikacji modeli uczestniczy również Komitet Walidacji Modeli.

4.2.2. Kalkulacja rezerw

Rezerwy na bieżące zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy, jak również rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, obejmują rezerwy na motywacyjne programy pracownicze. Kalkulacja została wykonana przez zewnętrznego, niezależnego aktuarium, przy zastosowaniu metody indywidualnej (dla każdego pracownika osobno). Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, według stanu zatrudnienia i płac na dzień kalkulacji, ale z uwzględnieniem założeń dotyczących m.in. rotacji zatrudnienia. Istotnym elementem wpływającym na wysokość rezerwy jest przyjęta stopa dyskonta, które bazuje na rentowności papierów wartościowych wolnych od ryzyka (obligacje skarbowe) i nominowanych w walucie, w której wypłacane są świadczenia pracownicze, a których termin wykupu jest zbieżny z szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych). Zmiana stopy dyskonta finansowego o +/- 0,5 p.p. wpłynęłaby na zmniejszenie / zwiększenie wartości rezerwy odpowiednio o około 1 264 615 zł oraz 1 365 613 zł (na dzień 31 grudnia 2012 roku odpowiednio zmniejszenie / zwiększenie wartości rezerwy wyceny o 569 331 zł oraz 1 023 689 zł).

Bank tworzy również inne rezerwy, w tym w szczególności rezerwy na skutki toczącego się postępowania sądowego i rezerwy na koszty restrukturyzacji. Wysokość rezerwy szacowana jest z uwzględnieniem ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem w oparciu o wartości prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych, przy czym gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny,

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

wtedy te przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej koszt pieniądza dla Banku. Rezerwy na koszty restrukturyzacji są określane na podstawie najlepszych dostępnych oszacowań bezpośrednich nakładów wynikających z restrukturyzacji.

4.2.3. Wartości niematerialne rozpoznane w wyniku połączenia z Polbank EFG – test na utratę wartości

Na dzień 30 września 2013 roku Bank przeprowadził test na utratę wartości rozpoznanych w wyniku połączenia wartości niematerialnych, tj marka „Polbank”, relacje z klientami i wartość firmy.

Dla celów testu na utratę wartości ośrodek generujący środki pieniężne ustalony został na poziomie segmentu detalicznego Banku.

Kluczowe założenia zastosowane do kalkulacji wartości godziwej

Oszacowanie wartości użytkowej wartości niematerialnych i prawnych opiera się w głównej mierze o następujące zmienne:

- Stopa dyskonta oszacowana na podstawie modelu CAPM,
- Stopa wzrostu zastosowana do oszacowania wartości rezydualnej poza okresem prognozy,
- Prognoza budżetu zaakceptowana przez Zarząd Banku,
- Poziom stóp procentowych.

Założenia dotyczące tempa wzrostu zależą od rozwoju polskiej oraz światowej gospodarki. Założenia dotyczące stopy dyskontowej zależą od rozwoju rynków finansowych oraz od otoczenia regulacyjnego. Zmiana otoczenia regulacyjnego oraz wzrost zmienności na rynkach finansowych mogą istotnie wpłynąć na poziom zastosowanych stóp dyskontowych.

Test na utratę wartości firmy

Wartość użytkowa segmentu na dzień 31 grudnia 2013 roku została ustalona jako wartość bieżąca przyszłych wolnych przepływów pieniężnych, których wystąpienia oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania danego składnika aktywów w zakładanych przez kierownictwo planach finansowych. Oszacowanie wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o model zdyskontowanych dywidend (ang: Dividend Discount Model), który jest adekwatny dla banków i instytucji finansowych.

Okres prognozy przepływów pieniężnych obejmuje 5 lat i jest oparty na założeniach odzwierciedlających, zdaniem Zarządu, przyszłą działalność Banku.

Stopa dyskontowa została oszacowana na poziomie 10,1% nominalnie. Do jej wyliczenia użyty został model wyceny aktywów kapitałowych (Capital Asset Pricing Model) przy zastosowaniu wartości stopy wolnej od ryzyka, wskaźnika beta dla sektora bankowego oraz premii za ryzyko kapitałowe.

Długoterminowa stopa wzrostu przepływów pieniężnych po okresie prognozy została oszacowana na poziomie 5% nominalnie, bazując na prognozach długoterminowego nominalnego wzrostu PKB.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

W wyniku porównania wartości użytkowej firmy do wartości bilansowej nie stwierdzono utraty wartości.

Test na utratę wartości marki „Polbank”

Wartość użytkowa marki została ustalona z zastosowaniem metody zwolnień z opłaty licencyjnej. Założeniem tej metody jest oszacowanie strumienia hipotetycznych opłat licencyjnych w sytuacji gdyby Bank musiał płacić właścicielowi marki za jej wykorzystywanie. Gdy Bank jest właścicielem marki, wówczas nie ma konieczności uiszczania opłat licencyjnych, co stanowi hipotetyczną oszczędność dla Banku.

Przepływy pieniężne z tytułu opłat licencyjnych zostały oszacowane w oparciu o stawkę opłat licencyjnych, która zdaniem Zarządu jest adekwatna dla podmiotów działających w sektorze bankowym oraz o przychody netto ze sprzedaży depozytów i kredytów z uwzględnieniem ryzyk. Okres prognozy przepływów pieniężnych obejmuje 10 lat i jest oparty na założeniach odzwierciedlających, zdaniem Zarządu, przyszłą działalność Banku.

Do wyliczenia stopy dyskontowej użyty został model wyceny aktywów kapitałowych (Capital Asset Pricing Model) przy zastosowaniu wartości stopy wolnej od ryzyka, wskaźnika beta dla sektora bankowego oraz premii za ryzyko kapitałowe. Wymagana stopa zwrotu z kapitału została oszacowana na poziomie 10,1% nominalnie. Do wyliczonej wartości dodano marżę wysokości 1%, która odzwierciedla dodatkowe ryzyko przepływów pieniężnych generowanych przez markę. Stopa dyskontowa została oszacowana na poziomie 11,1% nominalnie.

Długoterminowa stopa wzrostu przepływów pieniężnych po okresie prognozy zostało oszacowania na poziomie 5% nominalnie, bazując na prognozach długoterminowego nominalnego wzrostu PKB.

W wyniku przeprowadzonego testu nie stwierdzono utraty wartości znaku marki „Polbank”.

Test na utratę wartości relacji z Klientami

Wartość użytkowa relacji z Klientami, aktywa niematerialnego amortyzowanego przez 10 lat, została oszacowana na podstawie prognozowanego strumienia dodatkowych przychodów odsetkowych netto generowanych przez bazę Klientów Polbank EFG S.A. na dzień przejęcia.

Do szacunków przyjęto przychody odsetkowe netto generowane przez aktualne produkty bazy klientów przejętego Banku Polbank i porównano je z hipotetycznymi przychodami odsetkowymi netto generowanymi przez produkty alternatywne. Zdyskontowana nadwyżka przychodów generowana przez bazę klientów przejętego Banku ponad hipotetyczne przychody netto z produktów alternatywnych stanowią wartość użytkową utrzymywanych relacji z Klientami.

Stopa dyskonta została określona na poziomie oprocentowania produktów porównywalnych użytych w analizie.

Oszacowane dodatkowe przychody oraz dodatkowe oszczędności zostały porównane z wartością księgową aktywa. W wyniku przeprowadzonego testu nie stwierdzono utraty wartości relacji z Klientami.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

4.2.4. Okres użytkowania oraz utrata wartości aktywów trwałych i pozostałych wartości niematerialnych

Na potrzeby wyliczania kosztów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych szacowany jest przewidywany okres ich użytkowania, który ma bezpośrednie przełożenie na wysokość stawki amortyzacji. Przyjęte okresy użytkowania są co najmniej raz w roku weryfikowane, przy czym podczas szacowania długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz jego weryfikacji uwzględniane są m.in. okres wynikający z tytułów umownych dotyczących okresu korzystania ze składnika aktywów, oczekiwane zużycie fizyczne i wykorzystanie składnika aktywów, utrata przydatności lub ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów z przyczyn technologicznych, rynkowych, prawnych lub innych.

Dla aktywów trwałych i wartości niematerialnych wykonywane są systematyczne przeglądy mające na celu ustalenie, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości tych aktywów. W przypadku gdy wystąpiły przesłanki utraty wartości, Bank szacuje wysokość odpisu jako różnicę między wartością księgową a niższą od niej wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia i wartości użytkowej. Wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia szacowana jest na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców (które również opierają się co do zasady na szacunkach); natomiast wartość użytkowa szacowana jest poprzez przyjęcie określonych założeń, m.in. co do kwot i terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych lub wartości niematerialnych, jak również co do ryzyka braku płynności danego składnika aktywów. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

5. Połączenie z Polbank EFG S.A.

3 lutego 2011 roku została podpisana umowa inwestycyjna pomiędzy EFG Eurobank Ergasias S.A. (obecnie Eurobank Ergasias S.A., „Eurobank”) oraz Raiffeisen Bank International AG, dotycząca planowanej transakcji zakupu 100% akcji Polbank EFG S.A. („Polbank”) przez Raiffeisen Bank International AG i następującego po nim aportu 100% akcji Polbanku do Raiffeisen Banku Polska S.A.

Polbank został utworzony w 2006 roku, koncentrując się na klientach indywidualnych oraz małych i średnich przedsiębiorstwach. Do 19 września 2011 roku Polbank posiadał formę prawną polskiego oddziału banku Eurobank.

W dniu 19 września 2011 roku do Krajowego Rejestru Sądowego zostało wpisane przekształcenie Polbanku w samodzielny bank funkcjonujący w formie spółki akcyjnej na podstawie ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe pod nazwą Polbank EFG S.A.

Po spełnieniu wymogów prawnych 30 kwietnia 2012 roku opisana powyżej transakcja zakupu została zrealizowana. W rezultacie 100% akcji Polbanku zostało wniesione aportem na rzecz Raiffeisen Bank Polska S.A. w zamian za nowe akcje Banku. Wyemitowano 105 233 akcje o cenie emisyjnej 25 780,89 zł i łącznej wartości nominalnej 2 713 000 tys. zł. (por. zestawienie zmian w kapitałach własnych).

Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A. sprawował kontrolę nad polityką finansową i operacyjną Polbanku od dnia 30 kwietnia 2012 r., natomiast aport został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 28 czerwca 2012 r.

W dniu 31 grudnia 2012 roku, zgodnie z art.492 § 1 pkt. 1 ustawy Kodeks spółek handlowych, nastąpiło połączenie prawne poprzez przejęcie całego majątku Polbank EFG S.A. przez Raiffeisen Bank Polska S.A. (rejestracja połączenia w KRS miała miejsce w dniu 31 grudnia 2012 roku). Nowy podmiot działa pod nazwą Raiffeisen Bank Polska S.A..

Połączenie z Polbankiem zostało wykazane w księgach Banku według wartości jakie byłyby ujęte na dzień połączenia, tj. 31 grudnia 2012 r., w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przy zastosowaniu metody nabycia.

Zgodnie z wymogami MSSF 3 na dzień objęcia kontroli, tj. 30 kwietnia 2012 roku, Bank dokonał wyceny aktywów i zobowiązań Polbanku do wartości godziwej.

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Poszczególne pozycje przejętych przez Bank aktywów i zobowiązań prezentuje poniższa tabela:

	Wartość godziwa na dzień 30 kwietnia 2012 roku
Kasa, środki w banku centralnym	1 416 603
Należności od banków	465 473
Udziały w jednostkach stowarzyszonych i zależnych	40 600
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa)	13 581
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20 129 384
Inwestycyjne papiery wartościowe	2 880 246
Wartości niematerialne	405 023
Rzeczowe aktywa trwałe	146 292
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	237 015
Inne aktywa	87 205
Razem przejęte aktywa	25 821 422
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	8 172 660
Pochodne instrumenty finansowe (pasywa)	27 293
Zobowiązania wobec klientów	14 715 532
Pozostałe zobowiązania	192 937
Razem przejęte zobowiązania	23 108 422
Razem wartość przejętych aktywów netto	2 713 000

Wyżej wymienione składniki aktywów netto zostały ujęte w wartościach godziwych w sprawozdaniu finansowym w bieżącym okresie sprawozdawczym. Łącznie wartość godziwa przejętych przez Bank aktywów netto na dzień przejęcia kontroli (tj. 30 kwietnia 2012 roku) wyniosła 2 713 000 tys. zł.

Poniższa tabela prezentuje zestawienie ceny nabycia Polbanku i wartości godziwej rozpoznanych w tym sprawozdaniu finansowym w wyniku połączenia aktywów netto:

	30 kwietnia 2012 roku
Kwota wyemitowanego kapitału	2 713 000
Razem cena nabycia	2 713 000
Wartość godziwa przejętych aktywów netto	2 409 321
Wartość godziwa przejętych aktywów	25 517 743
Wartość godziwa przejętych zobowiązań	23 108 422
Wartości niematerialne i wartość firmy rozpoznane w sprawozdaniu finansowym w wyniku połączenia	303 679
Wartość firmy	33 279
Marka „Polbank”	200 000
Zakupiona baza relacji z klientami	70 400
Razem wartość godziwa aktywów netto rozpoznanych w sprawozdaniu finansowym w wyniku połączenia	2 713 000

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

Na różnice między ceną nabycia a wartością godziwą przejętych aktywów netto złożyły się:

- marka „Polbank” – wyceniona na 200 000 tys. zł przy pomocy scenariusza opartego o wynik na działalności bankowej przy zastosowaniu stawki opłat licencyjnych i przy uwzględnieniu szacowanej wartości rezydualnej, z zastosowaniem dyskonta,
- zakupiona baza relacji z klientami – wyceniona na 70 400 tys. zł przy pomocy scenariusza opartego o prognozowany strumień dodatkowych przychodów odsetkowych netto, z zastosowaniem dyskonta,
- wycena do wartości godziwej portfela kredytów udzielonych klientom oszacowana na 96 891 tys. zł,
- Wartość firmy oszacowana na 33 279 tys. zł.

Wyżej wymienione pozycje: wartość firmy, marka „Polbank” oraz relacje z klientami zostały rozpoznane w sprawozdaniu finansowym w bieżącym okresie sprawozdawczym jako wartości niematerialne (por. nota 22. sprawozdania finansowego), wycena do wartości godziwej koryguje odpowiednio pozycję „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank przeprowadził test na utratę wartości wartości firmy, marki „Polbank” oraz relacji z klientami; nie wykazał on potrzeby utworzenia odpisu aktualizującego (por. nota 4.2.3. sprawozdania finansowego).

Celem transakcji było stworzenie dużej, uniwersalnej, silnej kapitałowo instytucji, będącej w stanie sprostać konkurencji i zapewnić swoim klientom nowoczesne produkty oraz odpowiedni poziom usług, odzwierciedlające wyjątkową reputację marki Raiffeisen w skali międzynarodowej i wysoką rozpoznawalność Polbanku na lokalnym rynku. W efekcie transakcji powstał Bank oferujący pełny zakres produktów i usług dla wszystkich segmentów, dysponujący bazą około 900 tysięcy klientów i siecią około 400 placówek w 150 najważniejszych miastach Polski.

Przejęte należności i inne aktywa finansowe na dzień połączenia (tj. 30 kwietnia 2012 roku) miały następujące charakterystyki:

30 kwietnia 2012	Wartość godziwa należności	Wartość kontraktowa należności brutto	Przewidywana wartość przepływów kontraktowych, które nie zostaną uzyskane
Klasy należności			
Należności od banków	465 473	465 473	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20 129 383	22 012 048	-1 785 774
Dłużnicy różni	44 815	48 262	-3 448

Rezerwy stanowiące zobowiązania warunkowe jednostki włączanej do Banku (które stanowią bieżące zobowiązanie wynikające ze zdarzeń przeszłych, a których wartość godziwa może być wiarygodnie oszacowana) zostały ujęte na dzień połączenia (tj. 30 kwietnia 2012 roku) w sprawozdaniu Banku. Rezerwy te miały następujące charakterystyki:

Noty do sprawozdania finansowego (cd.)

30 kwietnia 2012	Istota zobowiązania	Przewidywane terminy i potencjalne niedyskontowane wartości wypływów korzyści ekonomicznych z Banku	Wartość rezerwy na 30 kwietnia 2012
Zobowiązanie warunkowe			
Zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym	Niewykorzystane linie kredytowe, kredyty w rachunku overdraft, niewykorzystane transze etc.	do roku	296 511
		powyżej roku	880 632
			4 767
Zobowiązania pozabilansowe o charakterze gwarancyjnym	Gwarancje finansowe	do roku	28 546
		powyżej roku	6 352
			0

Powyższe zobowiązania warunkowe wynikają z umów zawartych przez Polbank z klientami. Kwota oraz czas realizacji określone zostały w tych umowach.

W okresie od daty połączenia (tj. 30 kwietnia 2012 roku) do 31 grudnia 2012 roku nastąpiły następujące zmiany w wartościach ww. rezerw:

- zwiększenia wynikające z zawiązania rezerw lub ze wzrostu w czasie wynikającego ze zmiany stopy dyskontującej na łączną kwotę 3 807 tys. zł,
- zmniejszenia wynikające z rozwiązania rezerw na łączną kwotę 4 868 tys. zł.

W efekcie tych zmian wartość tych rezerw na 31 grudnia 2012 roku wyniosła 3 707 tys. zł.

Ze względu na fakt, iż Polbank nie sporządził sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2011 roku, nie jest możliwe określenie jakie przychody i jaki wynik finansowy Polbanku należałoby ująć w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2012 roku, gdyby transakcja połączenia nastąpiła z dniem 1 stycznia 2012 roku.

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat

6. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek	2013	2012 przekształcony*
Z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych bankom	42 347	70 567
Z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 565 559	1 704 865
Z tytułu aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny do wartości godziwej	295 547	420 595
Z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających	113 130	5 779
Z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych	42 154	27 753
Razem	2 058 737	2 229 559
Koszty z tytułu odsetek		
Z tytułu depozytów bankowych	-29 078	-86 789
Z tytułu depozytów klientów	-795 415	-1 218 607
Z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających	-5 763	-5 670
Z tytułu instrumentów repo	-837	-659
Z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek (w tym podporządkowanych)	-152 219	-106 219
Razem	-983 312	-1 417 944
Wynik z tytułu odsetek (w tym):	1 075 425	811 615
Całkowite przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 650 060	1 785 494
Całkowite koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-977 549	-1 412 274

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

7. Odpisy netto z tytułu utraty wartości

2013	Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	Zwiększenia				Zmniejszenia				Wartość odpisów aktualizujących h na koniec okresu	Wpływ na wynik finansowy okresu
		Utworzenie odpisów aktualizujących w okresie	Różnice kursowe	Rozwiązanie odpisów	Spisania aktywów	Sprzedaż wierzytelności	Inne zmiany	Reklasyfikacja	Różnice kursowe		
Odpisy na należności tworzone indywidualnie											
Należności od klientów indywidualnych	374 706	63 747	454	-43 781	0	-39 394	0	-348 906	-1	6 825	-19 966
Należności od klientów mikro	271 679	68 017	133	-90 145	0	-30 575	0	-215 597	0	3 511	22 128
Należności od dużych przedsiębiorstw	545 090	405 098	1 242	-252 762	-16 285	0	0	-10 136	0	672 247	-152 336
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	53 931	25 714	79	-9 822	-2 089	-90	0	-1 250	0	66 473	-15 892
Pozycje pozabilansowe	22 698	26 543	0	-34 902	0	0	0	0	-34	14 306	8 358
Razem	1 268 104	589 120	1 908	-431 412	-18 374	-70 059	0	-575 890	-35	763 362	-157 708
Odpisy na należności tworzone grupowo (w tym: IBNR)											
Należności od banków	170	130	0	-93	0	0	0	0	-1	205	-37
Należności od klientów indywidualnych	1 232 277	793 537	458	-686 452	-51 063	-330 267	0	340 806	-5	1 299 291	-107 085
Należności od klientów mikro	337 410	337 031	92	-248 878	-15 453	-43 517	0	215 559	0	582 245	-88 153
Należności od dużych przedsiębiorstw	38 060	27 120	170	-34 977	0	0	0	18 584	0	48 956	7 857
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	2 472	3 736	2	-2 703	0	0	0	941	0	4 447	-1 033
Należności od sektora publicznego	227	35	0	-130	0	0	0	0	0	133	94
Pozycje pozabilansowe	12 134	10 269	16	-13 883	0	0	0	0	0	8 535	3 614
Razem	1 622 750	1 171 858	737	-987 116	-66 515	-373 784	0	575 890	-6	1 943 813	-184 741
Odpisy razem	2 890 854	1 760 977	2 645	-1 418 528	-84 890	-443 842	0	0	-41	2 707 175	-342 449

Reklasyfikacja zaprezentowana w tabeli powyżej wynika ze zmiany definicji oceny grupowej i indywidualnej związanej z wprowadzeniem w 2013 r. zaktualizowanego modelu utraty wartości dla połączonego Banku.

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

2012	Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	Zwiększenia					Zmniejszenia					Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	Wpły w na wynik finansowy okresu
		Zmiany z tytułu nabywania Polbanku	Utworzenie odpisów aktualizujących w okresie	Różnice kursowe	Rozwiązanie odpisów	Spisania aktywów	Sprzedaż wierzycielności	Inne zmiany	Reklasyfikacja	Różnice kursowe			
Odpisy na należności tworzone indywidualnie													
Należności od klientów indywidualnych	122 665	181 102	230 865	-1 707	-121 204	-433	-38 554	0	5 983	-4 011	374 706	-109 661	
Należności od klientów mikro	70 671	59 708	105 978	-4	-52 781	0	-35 926	0	124 520	-486	271 679	-53 197	
Należności od dużych przedsiębiorstw	401 615	10 757	256 597	-10 552	-101 744	-21 925	0	0	10 343	0	545 090	-154 853	
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	44 225	123 295	83 280	-596	-49 969	-3 503	0	0	-140 846	-1 953	53 931	-33 311	
Należności od sektora publicznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pozytcje pozabilansowe	14 280	0	22 862	-450	-13 994	0	0	0	0	0	22 698	-8 868	
Razem	653 456	374 862	699 582	-13 311	-339 693	-25 860	-74 480	0	0	-6 450	1 268 105	-359 889	
Odpisy na należności tworzone grupowo (w tym: IBNR)													
Należności od banków	46	0	154	-2	-28	0	0	0	0	0	170	-126	
Należności od klientów indywidualnych	19 930	1 151 488	219 375	-487	-153 378	0	0	-847	0	-3 804	1 232 277	-65 997	
Należności od klientów mikro	13 222	239 126	196 840	-6	-131 974	0	0	3 268	17 662	-729	337 410	-64 866	
Należności od dużych przedsiębiorstw	30 664	0	20 200	-825	-11 943	0	0	-343	306	0	38 060	-8 257	
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	2 845	20 299	15 534	-29	-16 428	0	0	106	-17 967	-1 887	2 472	894	
Należności od sektora publicznego	0	0	0	0	0	0	0	227	0	0	227	0	
Pozycje pozabilansowe	9 434	4 767	9 388	-104	-11 351	0	0	0	0	0	12 134	1 963	
Razem	76 141	1 415 680	461 493	-1 453	-325 103	0	0	2 410	0	-6 420	1 622 750	-136 390	
Odpisy razem	729 597	1 790 542	1 161 074	-14 764	-664 795	-25 860	-74 480	2 410	0	-12 870	2 890 855	-496 279	

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

8. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	2013	2012 przekształcony*
Z tytułu działalności kredytowej	50 910	44 114
Z tytułu obsługi środków pieniężnych	22 067	21 704
Z tytułu działalności powierniczej	27 172	13 238
Z tytułu przelewów i innych transakcji płatniczych	56 320	55 832
Z tytułu kart płatniczych	92 843	81 801
Z tytułu zobowiązań gwarancyjnych	21 401	21 591
Z tytułu wpłat gotówkowych	13 568	14 030
Z tytułu obsługi i prowadzenia rachunków bankowych	54 794	51 000
Z tytułu obsługi akredyty w i inkasa dokumentowego	8 695	7 709
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	53 810	25 742
Pozostałe, w tym:	34 949	28 984
Z tytułu dystrybucji Otwartych Funduszy Inwestycyjnych	6 712	4 152
Z tytułu przygotowywania dokumentacji bankowej na zlecenie klientów	4 992	5 087
Razem	436 529	365 746
Koszty z tytułu prowizji i opłat		
Z tytułu uiszczonych opłat maklerskich (w tym z tytułu działalności powierniczej)	-2 828	-2 485
Z tytułu kart płatniczych	-29 628	-27 712
Z tytułu usług akwizycyjnych	-1 951	-2 658
Z tytułu obsługi operacji banknotowych	-21 695	-14 235
Płacone instytucjom rozliczeniowym	-27 775	-15 481
Pozostałe, w tym:	-10 218	-35 084
Opłaty i prowizje dotyczące kredytów otrzymanych	-6 468	-880
Razem	-94 095	-97 655
Wynik z tytułu prowizji i opłat (w tym):	342 434	268 091
Całkowite przychody prowizyjne dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	409 357	352 508
Całkowite koszty prowizyjne dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-91 267	-95 170

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

9. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	2013	2012
Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych	231 386	354 665
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach pochodnych opartych o stopę procentową	15 316	25 935
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach dłużnych, w tym:	824	8 254
Desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	105
Przeznaczone do obrotu	824	875
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach kapitałowych	28	30
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	247 554	388 884

Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających	2013	2012
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego	-5 706	6 895
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	6 275	-6 315
Razem wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających	569	580

Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	248 123	389 464
---	---------	---------

„Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych” zawiera zyski i straty na kontraktach swap, forward i opcjach, z wyjątkiem wydzielonego komponentu walutowego, stanowiącego różnicę kursową. „Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach pochodnych opartych o stopę procentową” zawiera zyski i straty na kontraktach IRS oraz CIRS. Więcej informacji na temat instrumentów pochodnych zaprezentowano w nocie 16.

Zyski i straty na sprzedaży oraz wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, niebędących instrumentami pochodnymi, prezentowane są w pozycji „Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach dłużnych”.

Dodatkowe informacje na temat instrumentów finansowych zabezpieczanych i zabezpieczających zaprezentowano w nocie 17.

10. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany	2013	2012
Różnice kursowe niezrealizowane wynikające z komponentu walutowego wyceny instrumentów pochodnych	5 374	51 126
Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane netto z wyceny pozostałych aktywów i pasywów	166 860	163 015
Razem wynik z pozycji wymiany	172 234	214 141

Pozycja „Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane netto z wyceny pozostałych aktywów i pasywów” zawiera zyski i straty z rewaluacji aktywów i pasywów nominowanych w walucie obcej.

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

11. Ogólne koszty administracyjne

11.1.1. Wynagrodzenia

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	2013	2012
Wynagrodzenia	-506 800	-436 805
Koszty ubezpieczeń społecznych, w tym:	-82 736	-68 126
ubezpieczenie emerytalne i rentowe	-82 736	-68 126
Koszty programów jubileuszowych	-6 300	-11 398
Pozostałe świadczenia pracownicze	-19 369	-20 423
Razem	-615 205	-536 752

11.1.2. Pozostałe ogólne koszty administracyjne

Pozostałe ogólne koszty administracyjne	2013	2012
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	-163 870	-164 561
w tym koszty rat leasingowych	-127 337	-122 713
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	-156 303	-145 266
Koszty marketingu	-59 562	-44 086
Koszty szkoleń	-26 002	-13 697
Koszty pozostałych rat leasingowych	-11 022	-14 401
Koszty usług konsultingowych	-75 521	-59 381
Pozostałe koszty rzeczowe	-111 603	-84 503
Koszty prowizji płaconych pośrednikom finansowym	-2 045	-26 457
Składka i wpłaty na rzecz BFG	-44 651	-34 900
Amortyzacja	-123 640	-116 699
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	-49 036	-49 806
Amortyzacja wartości niematerialnych	-74 604	-66 893
Razem	-774 219	-703 951

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

12. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	2013	2012
Przychody ze sprzedaży na działalności niebankowej	11 675	4 895
Przychody z tytułu rozwiązania pozostałych rezerw	14 131	6 457
Przychody z tytułu niewykorzystanych rozliczeń międzyokresowych kosztów	5 745	0
Wynik z tytułu sprzedaży składników majątku trwałego	4 484	1 769
Przychody z tytułu odzysków na aktywach spisanych przez Bank	874	8 302
Przychody uzyskane ze sprzedaży wierzytelności Banku	37 074	8 567
Pozostałe przychody operacyjne – inne	12 864	3 306
Razem	86 847	33 296

Pozostałe koszty operacyjne	2013	2012
Koszty z tytułu działalności niebankowej	-429	-4 482
Koszty z tytułu zawiązania pozostałych rezerw	-8 848	-2 288
Koszty z tytułu utraty wartości majątku trwałego	-1 820	-18 148
Koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych i wartości niematerialnych	-3 767	-9 553
Koszty windykacji	-25 049	-22 951
Pozostałe koszty operacyjne – inne	-5 834	-7 204
Razem	-45 747	-64 626

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

13. Podatek dochodowy

	STAN NA POZĄTEK OKRESU				ZMIANY				STAN NA KONIEC OKRESU			
	Podatek odroczone przekształcony*	Rachunek zysków i strat	Podatek odroczone z tytułu rozpoznania wartości firmy	Pozostałe dochody całkowite	Rachunek zysków i strat	Podatek odroczone z tytułu rozpoznania wartości firmy i jego rozliczenie	Pozostałe dochody całkowite	Podatek odroczone	Rachunek zysków i strat	Podatek odroczone z tytułu rozpoznania wartości firmy	Pozostałe dochody całkowite	
ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2013 ROKU												
Aktywa z tytułu podatku odroczonego												
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt), z tego:	30 679	30 679	0	0	9 582	0	0	40 261	40 261	0	0	
Odsetki od depozytów	30 031	30 031	0	0	8 503	0	0	38 534	38 534	0	0	
Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	648	648	0	0	1 079	0	0	1 727	1 727	0	0	
Wartość godziwa instrumentów pochodnych (bez komponentu walutowego), papierów wartościowych	30 364	30 364	0	0	9 955	0	2 137	42 456	40 319	0	2 137	
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	30 483	30 483	0	0	-2 718	0	0	27 765	27 765	0	0	
Odписы aktualizujące wartość kredytów nie uznane za koszty uzyskania przychodów	366 285	366 285	0	0	-58 367	0	0	307 918	307 918	0	0	
Pozostałe rezerwy	55	55	0	0	725	0	0	780	780	0	0	
Koszty do zapłacenia	55 882	55 882	0	0	-4 655	0	0	51 227	51 227	0	0	
Pozostałe aktywa	19 222	1 770	17 452	0	1 675	-668	0	20 228	3 445	16 784	0	
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	532 970	515 518	17 452	0	-43 803	-668	2 137	490 636	471 715	16 784	2 137	
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego												
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód), z tego:	33 927	33 927	0	0	-10 756	0	0	23 171	23 171	0	0	
Odsetki od kredytów	26 616	26 616	0	0	-8 825	0	0	17 791	17 791	0	0	
Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	6 921	6 921	0	0	-1 566	0	0	5 355	5 355	0	0	
Dyskonto od papierów wartościowych	390	390	0	0	-365	0	0	25	25	0	0	
Wartość godziwa instrumentów pochodnych (bez komponentu walutowego), papierów wartościowych	41 769	41 647	0	122	5 355	0	-122	47 002	47 002	0	0	
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	59 068	59 068	0	0	-6 629	0	0	52 439	52 439	0	0	
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	23 544	23 544	0	0	2 746	0	0	26 290	26 290	0	0	
Pozostałe rezerwy	50 989	509	50 479	0	111	-1 335	0	49 764	620	49 144	0	
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	209 297	158 696	50 479	122	-9 172	-1 335	-122	198 667	149 523	49 144	0	
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	323 673	356 822	-33 027	-122	-34 630	667	2 259	291 969	322 193	-32 360	2 137	
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	323 673	356 822	-33 027	-122	-34 630	667	2 259	291 969	322 193	-32 360	2 137	
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2012 ROKU	STAN NA POCZĄTEK OKRESU		ZMIANA Z TYTUŁU NABYCIA POLBANKU				POZOSTAŁE ZMIANY			STAN NA KONIEC OKRESU		
	Podatek odroczoney przekształcony*	Rachunek zysków i strat	Pozostałe dochody całkowite	Rachunek zysków i strat	Korekta podatku odroczonego z tytułu rozpoznania wartości firmy	Pozostałe dochody całkowite	Rachunek zysków i strat	Pozostałe dochody całkowite	Podatek odroczoney	Rachunek zysków i strat	Korekta podatku odroczonego z tytułu rozpoznania wartości firmy	Pozostałe dochody całkowite
Aktywa z tytułu podatku odroczonego												
Odsetki naliczone do zapłażenia (koszt), z tego:	10 685	10 685	0	17 017	0	0	2 977	0	30 679	30 679	0	0
Odsetki od depozytów	10 036	10 036	0	16 253	0	0	3 742	0	30 031	30 031	0	0
Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	649	649	0	763	0	0	-764	0	648	648	0	0
Wartość godziwa instrumentów pochodnych (bez komponentu walutowego), papierów wartościowych	16 119	16 119	0	-5 685	0	0	19 929	0	30 364	30 364	0	0
Ujemne różnice kursowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	16 606	16 606	0	16 634	0	0	-2 757	0	30 483	30 483	0	0
Odpisy aktualizujące wartość kredytów nie uznane za koszty uzyskania przychodów	44 935	44 935	0	312 139	0	0	9 212	0	366 285	366 285	0	0
Pozostałe rezerwy	0	0	0	27	0	0	28	0	55	55	0	0
Koszty do zapłażenia	20 992	20 992	0	17 217	0	0	17 673	0	55 882	55 882	0	0
Pozostałe aktywa	1 270	1 270	0	12	18 097	0	-157	0	19 222	1 770	17 452	0
Strata podatkowa do rozliczenia w okresach przyszłych	0	0	0	144	0	0	-144	0	0	0	0	0
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	110 607	110 607	0	357 505	18 097	0	46 761	0	532 970	515 518	17 452	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego												
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód), z tego:	8 763	8 763	0	27 020	0	0	-1 856	0	33 927	33 927	0	0
Odsetki od kredytów	4 455	4 455	0	23 260	0	0	-1 099	0	26 616	26 616	0	0
Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	3 978	3 978	0	3 760	0	0	-817	0	6 921	6 921	0	0
Dyskonto od papierów wartościowych	330	330	0	0	0	0	60	0	390	390	0	0
Wycena obligacji i finansowania	0	0	0	710	0	0	-710	0	0	0	0	0
Wartość godziwa instrumentów pochodnych (bez komponentu walutowego), papierów wartościowych	23 456	23 456	0	-7 852	0	0	26 043	122	41 769	41 647	0	122
Prowizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	6 725	6 725	0	58 658	0	0	-6 315	0	59 068	59 068	0	0
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	20 154	20 154	0	8 041	0	0	-4 650	0	23 544	23 544	0	0
Pozostałe rezerwy	0	0	0	634	51 376	0	-1 022	0	50 989	509	50 479	0
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	59 098	59 098	0	87 211	51 376	0	11 490	122	209 297	158 696	50 479	122
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	51 509	51 509	0	270 294	-33 279	0	35 271	-122	323 673	356 822	-33 027	-122
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	51 509	51 509	0	270 294	-33 279	0	35 271	-122	323 673	356 822	-33 027	-122
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat (cd.)

Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej	2013	2012
Zysk brutto	165 443	-73 936
Podatek dochodowy bieżący według krajowej stawki podatku od zysku brutto (19%)	-31 434	14 048
Wpływ na podatek kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	-8 080	-11 113
Wpływ na podatek przychodów niepodlegających opodatkowaniu, w tym:	3 419	2 238
przychodów z tytułu dywidend	3 419	2 016
Całkowite obciążenie wyniku podatkiem dochodowym	-36 095	5 173

Uzgodnienie podatku odniesionego do rachunku zysków i strat	2013	2012
Podatek dochodowy bieżący	-1 323	-30 017
Korekty podatku dochodowego bieżącego dotyczące lat ubiegłych	-497	6
Podatek odroczony z tytułu powstania i odwrócenia się różnic	-34 276	35 271
Powstanie i odwrócenie się różnic	-34 630	35 271
Rozliczenie podatku odroczonego z tytułu rozpoznania wartości firmy	355	0
Całkowite obciążenie wyniku podatkiem dochodowym	-36 095	5 260

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej

14. Kasa i środki w Banku Centralnym

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Środki pieniężne w kasie	1 249 206	1 315 177
Środki w banku centralnym, w tym	1 172 845	1 784 765
Rezerwy obowiązkowe w banku centralnym	1 040 763	1 099 841
Razem	2 422 051	3 099 942

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego. Bank musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej. Deklarowana rezerwa obowiązkowa do utrzymywania w grudniu 2013 roku wynosiła: 1 051 774 tys. zł, w grudniu 2012 roku wynosiła: 1 162 872 tys. zł. Środki te są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli w NBP. Na dzień 31 grudnia 2013 roku oprocentowanie to wynosiło 2,475 % (na dzień 31 grudnia 2012 roku 4,05%).

15. Należności od banków

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Depozyty zabezpieczające	171 768	110 668
Środki na rachunkach bieżących	15 193	83 262
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	42 185	45 147
Lokaty w innych bankach	125 000	4 193
Należności od banków brutto:	354 146	243 270
Odpisy z tytułu utraty wartości	-205	-170
Należności od banków netto:	353 941	243 100

Na dzień 31 grudnia 2013 roku całość salda pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone bankom” stanowiły należności o zmiennej stopie procentowej natomiast pozycji „Lokaty w innych bankach” stanowiły należności o stałej stopie procentowej. W 2012 roku całość salda stanowiły należności o zmiennej stopie procentowej. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom w 2013 roku wynosiło 3,1 %. Kwota należności długoterminowych od banków na koniec 2013 roku wynosiła 15 438 tys. zł (37 865 tys. zł na koniec 2012 roku)

Zasady ewidencji transakcji z przyrzeczeniem odkupu opisano w punkcie 2.1.10. Zarówno na koniec roku 2013, jak i na koniec 2012 roku nie wystąpiły transakcje typu: „sell buy back” i „buy sell back”.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

16. Pochodne instrumenty finansowe i instrumenty wbudowane

16.1.1. Pochodne instrumenty finansowe

Bank wykorzystuje następujące instrumenty pochodne jako zabezpieczenia, jak również na potrzeby niezwiązane z rachunkowością zabezpieczeń:

- walutowe transakcje terminowe,
- opcje walutowe,
- instrumenty stóp procentowych.

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące niezrealizowane transakcje spot.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych).

Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap w przypadku tych transakcji nie następuje zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Bank ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za narażenie na ryzyko walutowe lub ryzyko zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Bankiem a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Bank jest narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w bilansie, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2013			31 grudnia 2012		
	Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe		Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania		Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe w portfelu handlowym						
Walutowe kontrakty (fx swap i fx forward)	23 008 719	297 942	257 502	20 025 492	332 667	220 205
Opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	1 572 777	12 866	12 932	659 092	5 803	5 808
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	815 488	2 360	15 636	0	0	0
Razem walutowe instrumenty pochodne	25 396 983	313 168	286 069	20 684 584	338 470	226 013
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	6 977 089	101 676	90 931	2 851 509	112 635	116 624
Forward Rate Agreement (FRA)	5 250 000	1 099	2 093	300 000	0	734
Razem instrumenty pochodne dla stóp procentowych	12 227 089	102 775	93 023	3 151 509	112 635	117 358
Razem	37 624 072	415 943	379 093	23 836 093	451 105	343 371
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne						
Walutowe kontrakty (fx swap)	2 563 493	83 654	46 632	0	0	0
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	2 270 850	33 365	11 302	1 364 300	21 626	1 492
Razem	4 834 343	117 019	57 934	1 364 300	21 626	1 492
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą						
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	133 617	1	16 918	138 180	0	23 287
Razem	133 617	1	16 918	138 180	0	23 287

Około 60% transakcji dokonywanych przez Bank to transakcje walutowe zawierane z innymi instytucjami finansowymi. Kierownictwo ustaliło limity na poszczególne instytucje finansowe, które określają wartość transakcji, jaka może być zawarta z jednym kontrahentem.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

16.1.2. Instrumenty wbudowane

Do instrumentów wbudowanych Bank zalicza instrumenty pochodne wbudowane w produkty strukturyzowane. Instrumenty te oddzielane są od umowy zasadniczej i prezentowane w pozycji Pochodne instrumenty finansowe. Do instrumentów takich zaliczane są również obligacje zamienne na akcje (nota 2.1.11.2).

17. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń w zakresie zabezpieczenia wartości godziwej udzielonego kredytu o stałej stopie procentowej. Instrumentem zabezpieczającym jest swap na stopę procentową, gdzie Bank płaci kupon oparty o stałą stopę procentową, a otrzymuje kupon oparty o stopę zmienną.

Pod koniec grudnia 2005 roku Bank udzielił na okres 15 lat kredytu o stałej stopie procentowej w wartości nominalnej 45 mln EUR, zabezpieczając go transakcją swap na stopę procentową w wartości nominalnej 44,9 mln EUR. Wartość zmiany wyceny kredytu i transakcji zabezpieczającej według stanu na dzień 31 grudnia 2013 i 2012 roku zaprezentowano w poniższych tabelach. Informacje na temat części nieefektywnej zabezpieczenia odniesionej do wyniku finansowego prezentuje nota 9.

	2013	2012
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	6 275	-6 315
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego	-5 706	6 895
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	569	580
Wynik odsetkowy na instrumencie pochodnym zabezpieczającym	-5 196	-5 058
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	133 617	138 180
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczanego	133 635	138 199

Bank stosuje także rachunkowość zabezpieczeń w zakresie zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat opartych o zmienną stopę WIBOR, wynikającej z ryzyka zmiany stóp procentowych oraz ryzyka kursowego. Instrumentami zabezpieczającymi są: walutowy swap na stopę procentową, gdzie Bank płaci kupon oparty o stopę CHF LIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz złotych polskich oraz transakcja forward, w której Bank sprzedaje CHF.

Wartości nominalne i godziwe instrumentów pochodnych zabezpieczających zostały zaprezentowane w nocie 16.

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat i na kapitale z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) prezentuje poniższe zestawienie.

	2013	2012
Kapitał z aktualizacji wy ceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie - brutto)	-5 025	645
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	112 563	5 167
Nieefektywa część zmiany wy ceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat	780	0

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Poniższe tabele prezentują okresy, w których oczekuje się, że relacja zabezpieczająca będzie generować przepływy pieniężne:

31 grudnia 2013	Umowmy termin zapadalności					Razem
	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne						
Walutowe kontrakty (fx swap i fx forward)	569 171	155 470	1 838 852	0	0	2 563 493
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	0	0	0	1 531 595	739 255	2 270 850
Razem	569 171	155 470	1 838 852	1 531 595	739 255	4 834 343
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą						
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	0	0	0	0	133 617	133 617
Razem	0	0	0	0	133 617	133 617
31 grudnia 2012	Umowmy termin zapadalności					Razem
	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne						
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	0	0	0	513 100	851 200	1 364 300
Razem	0	0	0	513 100	851 200	1 364 300
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą						
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	0	0	0	0	138 180	138 180
Razem	0	0	0	0	138 180	138 180

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) prezentuje poniższe zestawienie.

2013	
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie) na 1 stycznia	645
Kapitał z aktualizacji wy ceny (wy cena wraz z odsetkami zrealizowanymi w roku)	91 056
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	-112 563
Wynik z tytułu rewaluacji na instrumentach pochodnych zabezpieczających	16 616
Kapitał z aktualizacji wy ceny (wartość godziwa zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za nieskuteczne zabezpieczenie)	-780
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie) na 31 grudnia	-5 025

18. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Obligacje i bony wyemitowane przez Skarb Państwa	243 986	385 599
Obligacje zamienne na akcje	67 995	90 958
Inne aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	8 458 825	8 287 065
Razem	8 770 806	8 763 622

Aktywa finansowe wyznaczone jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przy początkowym ujęciu	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Obligacje wyemitowane przez pozostałe podmioty - obligacje korporacyjne	0	59 529
Razem	0	59 529

Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są oprocentowane w oparciu o zmienne rynkowe stopy procentowe. Dodatkowe informacje na temat pochodnych instrumentów finansowych prezentuje nota 16.

W pozycji „Inne aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej” zaprezentowano papiery wartościowe wykorzystywane jako element służący regulacji płynności Banku. W ramach tych pozycji następuje realizacja krótkoterminowych zysków ze sprzedaży tych instrumentów. Całość salda stanowią bony pieniężne NBP.

Obligacje zamienne na akcje stanowią złożony instrument finansowy, którego wartości godziwej nie można na dzień bilansowy rzetelnie określić. Instrument pochodny wbudowany w obligację oparty jest na nienotowanym instrumencie kapitałowym, którego wartość godziwa również nie jest możliwa do rzetelnego ustalenia.

W związku z powyższym, zgodnie z pkt. C11 „Wskazówek implementacyjnych MSR 39”, cały instrument jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu i wyceniany według zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o utratę wartości. Odsetki naliczone od tych obligacji wyniosły zero złotych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz 3 900 tys. zł na dzień 31 grudnia 2012 roku. Realizacja aktywa nastąpi poprzez wykup obligacji. Bank nie przewiduje wykorzystania opcji zamiany na akcje.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Kwota należności długoterminowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej na koniec 2013 roku wynosiła 299 135 tys. zł (387 263 tys. zł na koniec 2012 roku).

19. Inwestycyjne papiery wartościowe

2013	Stan na 1 stycznia	Zwiększenia	Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	Zmiana naliczonych odsetek, dyskonta i wyceny	Różnice kursowe	Utrata wartości	Stan na 31 grudnia
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności							
Obligacje skarbowe	541 209	749 227	-41 022	-916	0	0	1 248 498
Razem utrzymywane do terminu zapadalności	541 209	749 227	-41 022	-916	0	0	1 248 498
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży							
Udziały kapitałowe	27 067	0	0	0	2	0	27 069
Bony pieniężne zablokowane pod BFG	0	189 908	0	67	0	0	189 975
Obligacje korporacyjne	0	297 450	0	-3 281	0	0	294 169
Razem dostępne do sprzedaży	27 067	487 358	0	-3 214	2	0	511 213
Razem	568 276	1 236 585	-41 022	-4 130	2	0	1 759 711

2012	Stan na 1 stycznia	Zmiana z tytułu nabycia Polbanku	Zwiększenia	Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	Zmiana naliczonych odsetek, dyskonta i wyceny	Różnice kursowe	Utrata wartości	Stan na 31 grudnia
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności								
Obligacje skarbowe	540 153	0	1 056	0	0	0	0	541 209
Razem utrzymywane do terminu zapadalności	540 153	0	1 056	0	0	0	0	541 209
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży								
Udziały kapitałowe	27 083	0	0	0	0	-16	0	27 067
Razem dostępne do sprzedaży	27 083	0	0	0	0	-16	0	27 067
Razem	567 236	0	1 056	0	0	-16	0	568 276

Informacje na temat wartości godziwej inwestycyjnych papierów wartościowych prezentuje nota 38. Na dzień 31 grudnia 2013 oraz 2012 roku nie utworzono dodatkowych odpisów z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych. W księgach Banku uwzględniony jest łączny odpis w kwocie 12 200 tys. zł.

Kwota należności długoterminowych z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych na koniec 2013 roku wynosiła 1 540 894 tys. zł (538 262 tys. zł na koniec 2012 roku)

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

20. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury podmiotowej	31 grudnia 2013			31 grudnia 2012		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Klienci indywidualni	19 866 962	1 306 116	18 560 846	21 363 003	1 606 982	19 756 021
Klienci mikro	3 142 630	585 756	2 556 874	3 594 835	609 089	2 985 746
Duże przedsiębiorstwa	11 888 430	721 203	11 167 227	12 125 692	583 150	11 542 542
Małe i średnie przedsiębiorstwa	954 684	70 920	883 764	1 018 266	56 404	961 862
Sektor publiczny	39 655	133	39 522	46 436	227	46 209
Razem	35 892 361	2 684 128	33 208 232	38 148 232	2 855 852	35 292 380

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej

31 grudnia 2013							
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom bez utraty wartości	Odpis tworzony grupowo IBNR	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane indywidualnie	Odpis tworzony indywidualnie	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane grupowo	Odpis tworzony grupowo	Wartość netto
Należności od klientów indywidualnych	18 327 823	86 584	13 824	6 825	1 525 314	1 212 706	18 560 846
Należności od klientów mikro	2 291 617	37 959	7 354	3 511	843 660	544 286	2 556 874
Należności od dużych przedsiębiorstw	10 819 899	48 956	1 068 531	672 247	0	0	11 167 227
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	872 264	2 309	77 957	66 473	4 463	2 139	883 764
Należności od sektora publicznego	39 655	133	0	0	0	0	39 522
Razem	32 351 258	175 942	1 167 666	749 056	2 373 437	1 759 131	33 208 233

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej

31 grudnia 2012							
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom bez utraty wartości	Odpis tworzony grupowo IBNR	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane indywidualnie	Odpis tworzony indywidualnie	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane grupowo	Odpis tworzony grupowo	Wartość netto
Należności od klientów indywidualnych	19 557 346	110 358	581 144	374 706	1 224 513	1 121 919	19 756 021
Należności od klientów mikro	2 814 177	54 376	476 530	271 679	304 128	283 034	2 985 746
Należności od dużych przedsiębiorstw	11 018 963	38 060	1 106 729	545 090	0	0	11 542 541
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	948 125	2 351	70 012	53 931	129	121	961 863
Należności od sektora publicznego	46 436	227	0	0	0	0	46 209
Razem	34 385 047	205 372	2 234 415	1 245 406	1 528 770	1 405 074	35 292 381

Kwota należności długoterminowych z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom na koniec 2013 roku wynosiła 24 561 319 tys. zł (27 409 932 tys. zł na koniec 2012 roku).

Informacje na temat bilansowej wartości odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, prezentuje nota 7.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

21. Inwestycje w jednostkach zależnych

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	112 687	112 687
Poldystrybucja Sp. z o.o	0	25 500
Leasing Poland Sp. z o.o	14 600	14 600
Raiffeisen Financial Services	27 298	1 798
Raiffeisen Investment Polska Sp. z o.o.	750	750
EFG Property Services Sp. z o.o.(w likwidacji)	0	500
Razem	155 335	155 835

W spółce Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Bank posiada 50 % udziałów, jednak jako jednostka dominująca pomimo, iż nie dysponuje więcej niż połową praw głosu w jednostce zależnej, sprawuje nad nią kontrolę z uwagi na posiadanie zdolności do kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki, przejawiającą się w dążeniu do uzyskania efektu synergii w działaniu obydwu podmiotów w szczególności poprzez:

- ścisłą współpracę w procesie zarządzania ryzykiem,
- ustalaniu wspólnych kanałów dystrybucji dla produktów oferowanych przez Grupę,
- ustalaniu oferty produktowej skierowanej do klientów zarówno Banku jak i Spółki,
- ustaleniu wspólnej polityki rachunkowości i polityki podatkowej szczególnie w odniesieniu do znaczących transakcji finansowych.

W sprawozdaniu skonsolidowanym spółka Raiffeisen-Leasing Polska S.A. objęta jest konsolidacją metodą pełną.

W dniu 28 czerwca 2013 roku nastąpiło połączenie spółek Raiffeisen Financial Services Sp. z o.o. („RFSP”) i Poldystrybucja Sp. z o.o. („Poldystrybucja”) na podstawie art.492 § 1 pkt. 1 k.s.h., tj. poprzez przeniesienie całego majątku spółki Poldystrybucja (Spółka Przejmowana) na RFSP (Spółka Przejmująca) w zamian za udziały spółki RFSP. Przeniesienie majątku spółki Poldystrybucja na RFSP nastąpiło 28 czerwca 2013 roku, tj. w dniu wpisania połączenia do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego RFSP.

Najważniejsze informacje na temat jednostek zależnych podlegających konsolidacji prezentuje poniższa tabela:

Nazwa jednostki zależnej	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk netto	Udział (%)
31 grudnia 2013						
Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	Polska	5 464 125	4 906 190	405 608	64 609	50
31 grudnia 2012						
Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	Polska	4 889 437	4 360 111	473 677	76 030	50
Poldystrybucja Sp. z o.o.	Polska	32193	583	30 626	6 275	100

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

22. Wartości niematerialne

2013	Wartość firmy	Marka „Polbank”	Relacje z klientami	Oprogramowanie komputerowe	Oprogramowanie komputerowe w budowie	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Stan na 1 stycznia	33 279	200 000	70 400	522 198	46 001	29 220	901 098
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	0	0	81 887	43 415	0	125 302
Zwiększenie bezpośrednie w ciągu roku	0	0	0	14 704	112 293	0	126 997
Przejęcie do użytkowania z nakładów lub zmiana klasyfikacji	0	0	0	67 183	-68 878	0	-1 695
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	-313	0	0	-17 452	-7 646	-14 367	-39 778
Stan na 31 grudnia	32 966	200 000	70 400	586 633	81 770	14 853	986 622
UMORZENIE							
Stan na 1 stycznia	0	0	4 723	304 768	0	0	309 491
Amortyzacja okresu	0	0	7 022	67 582	0	0	74 604
Zmniejszenia w ciągu roku	0	0	0	-11 024	0	0	-11 024
Stan na 31 grudnia	0	0	11 745	361 326	0	0	373 071
ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
Stan na początek okresu	0	0	0	6 310	0	0	6 310
Zwiększenia	0	0	0	270	1 550	0	1 820
Zmniejszenia	0	0	0	-4 529	0	0	-4 529
Stan na koniec okresu	0	0	0	2 051	1 550	0	3 601
WARTOŚĆ NETTO							
Stan na 1 stycznia	33 279	200 000	65 677	211 120	46 001	29 220	585 297
Stan na 31 grudnia	32 966	200 000	58 655	223 256	80 220	14 853	609 949

W 2013 roku i 2012 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Bank zalicza do wartości niematerialnych wartość firmy, markę „Polbank” i relacje z klientami, które zostały rozpoznane w wyniku transakcji połączenia z Polbank EFG S.A. (szczegóły ujęto w nocie 5. sprawozdania finansowego).

Wartość firmy oraz marka „Polbank”, posiadają nieokreślony okres użytkowania, w związku z tym nie są amortyzowane, natomiast podlegają corocznym testom na utratę wartości. Na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank przeprowadził testy na utratę wartości wartości firmy i marki „Polbank” – nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego z tego tytułu.

Relacje z klientami są amortyzowane liniowo w okresie 10 lat oraz w przypadku wystąpienia przesłanek podlegają testom na utratę wartości (por. nota 2.1.15.2. sprawozdania finansowego).

Testy na utratę wartości powyższych wartości niematerialnych zostały opisane w nocie 4.2.3 sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Inną istotną pozycję wartości niematerialnych stanowi główny system operacyjny. Wartość początkowa inwestycji wynosiła 103 492 tys. zł, bieżąca wartość inwestycji wynosi 14 450 tys. zł, pozostały okres amortyzacji wynosi 5 lat. Jeżeli okres amortyzacji zostałby skrócony o 1 rok, to bieżąca wartość inwestycji wynosiłaby 11 700 tys. zł.

2012	Wartość firmy	Marka „Polbank”	Relacje z klientami	Oprogramowanie komputerowe	Oprogramowanie komputerowe w budowie	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Stan na 1 stycznia	0	0	0	323 081	33 238	2 891	359 210
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	33 279	200 000	70 400	206 931	18 185	26 329	555 124
Zmiana z tytułu nabycia Polbanku	33 279	200 000	70 400	153 897	16 195	0	473 771
Zwiększenie bezpośrednio w ciągu roku	0	0	0	4 307	50 717	26 329	81 353
Przejęcie do użytkowania z nakładów	0	0	0	48 727	-48 727	0	0
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	0	0	-7 814	-5 422	0	-13 236
Stan na 31 grudnia	33 279	200 000	70 400	522 198	46 001	29 220	901 098
UMORZENIE							
Stan na 1 stycznia	0	0	0	179 243	0	0	179 243
Zmiana z tytułu nabycia Polbanku	0	0	0	66 047	0	0	66 047
Amortyzacja okresu	0	0	4 723	62 526	0	0	67 249
Zmniejszenia w ciągu roku	0	0	0	-3 048	0	0	-3 048
Stan na 31 grudnia	0	0	4 723	304 768	0	0	309 491
ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
Stan na początek okresu	0	0	0	0	0	0	0
Zmiana z tytułu nabycia Polbanku	0	0	0	2 701	0	0	2 701
Zwiększenia	0	0	0	3 609	0	0	3 609
Zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	0	6 310	0	0	6 310
WARTOŚĆ NETTO							
Stan na 1 stycznia	0	0	0	143 838	33 238	2 891	179 967
Stan na 31 grudnia	33 279	200 000	65 677	211 120	46 001	29 220	585 297

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

23. Rzeczowe aktywa trwałe

2013	Budynki, lokale i ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Stan na 1 stycznia	265 262	268 877	0	38 883	24 902	5 969	603 893
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	-12 332	73 540	30	2 697	-18 176	0	45 758
Zwiększenia bezpośrednie w ciągu roku	3 394	28 635	0	2 085	11 472	0	45 586
Przyjęcie do użytkowania z nakładów lub zmiana klasyfikacji	-15 726	44 904	30	611	-29 648	0	172
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	-27 178	-17 397	0	-3 765	-15	-2 345	-50 701
Stan na 31 grudnia	225 752	325 019	30	37 815	6 711	3 624	598 950
UMORZENIE							
Stan na 1 stycznia	152 333	201 208	0	26 984	0	0	380 525
Amortyzacja okresu	15 211	29 750	4	4 071	0	0	49 036
Zmniejszenia w ciągu roku	-22 236	-16 863	0	-3 309	0	0	-42 408
Zmiana klasyfikacji	-6 793	5 424	19	1 349	0	0	0
Stan na 31 grudnia	138 515	219 519	23	29 096	0	0	387 153
ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
Stan na 1 stycznia	15 662	3 601	0	1 263	0	0	20 526
Zwiększenia	0	0	0	21	2 284	0	2 305
Zmniejszenia	-7 667	-2 284	0	-839	0	0	-10 790
Stan na 31 grudnia	7 995	1 317	0	445	2 284	0	12 041
WARTOŚĆ NETTO							
Stan na 1 stycznia	97 267	64 068	0	10 636	24 902	5 969	202 842
Stan na 31 grudnia	79 242	104 183	6	8 274	4 426	3 624	199 755

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

2012	Budynki, lokale i ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Stan na 1 stycznia	123 827	141 528	101	9 682	1 593	173	276 904
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	153 048	138 589	0	31 358	23 974	5 796	352 765
Zmiana z tytułu nabycia Polbanku	136 307	124 994	0	28 556	1 170	0	291 027
bezpośrednie w ciągu roku	16 402	6 373	0	2 706	30 500	5 796	61 777
Przyjęcie do użytkowania z nakładów lub zmiana klasyfikacji	339	7 222	0	96	-7 696	0	-39
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	-11 613	-11 240	-101	-2 157	-665	0	-25 776
Stan na 31 grudnia	265 262	268 877	0	38 883	24 902	5 969	603 893
UMORZENIE							
Stan na 1 stycznia	89 342	111 687	100	5 638	0	0	206 767
Zmiana z tytułu nabycia Polbanku	47 545	74 829	0	19 296	0	0	141 670
Amortyzacja okresu	20 998	24 865	0	3 589	0	0	49 452
Zmniejszenia w ciągu roku	-5 552	-10 173	-100	-1 539	0	0	-17 364
Stan na 31 grudnia	152 333	201 208	0	26 984	0	0	380 525
ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
Stan na 1 stycznia	0	0	0	0	0	0	0
Zmiana z tytułu nabycia Polbanku	1 722	1 342	0	0	0	0	3 064
Zwiększenia	15 048	2 379	0	1 263	0	0	18 690
Zmniejszenia	-1 108	-120	0	0	0	0	-1 228
Stan na 31 grudnia	15 662	3 601	0	1 263	0	0	20 526
WARTOŚĆ NETTO							
Stan na 1 stycznia	34 485	29 841	1	4 044	1 593	173	70 137
Stan na 31 grudnia	97 267	64 068	0	10 636	24 902	5 969	202 842

W 2013 roku i 2012 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Bank według stanu na 31 grudnia 2013 roku i na 31 grudnia 2012 roku nie jest użytkownikiem obcych środków trwałych na podstawie umów leasingu finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

24. Inne aktywa

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Aktywa finansowe brutto, w tym:		
Inkaso weksli i czeków	176	294
Dłużnicy różni	82 653	86 859
Rozrachunki z biurami maklerskimi – należności	2 071	960
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych – należności	89 886	70 283
Aktywa finansowe brutto razem	174 786	158 396
Odpisy aktualizujące	-7 916	-4 580
Aktywa finansowe netto razem	166 870	153 816
Aktywa niefinansowe brutto, w tym:		
Koszty zapłacone z góry	36 420	38 526
Przychody do otrzymania	2 126	2 795
Aktywa przejęte za długi	2 798	84
Inne	3 236	2 834
Rozrachunki publiczno - prawne	51 681	61 332
Aktywa niefinansowe brutto razem	96 260	105 570
Odpisy aktualizujące	0	0
Aktywa niefinansowe netto razem	96 260	105 570
Razem	263 130	259 386

Kwota należności długoterminowych na koniec 2013 roku wynosiła 2 207 tys. zł (15 206 tys. zł w 2012 roku). Aktywa przejęte za długi ujmowane są w wartości godziwej.

Rozliczenia publiczno prawne zawierają przede wszystkim kwotę należności spornych z tytułu nadpłaconego podatku. Zdaniem Zarządu, potwierdzonego opiniami zewnętrznych doradców podatkowych, kwoty nadpłaconego podatku są w pełni odzyskiwalne.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość innych należności	2013	2012
Stan odpisu na dzień 1 stycznia	4 580	417
Utworzenie odpisów na utratę wartości	3 656	2 826
Odwrocenie odpisów na utratę wartości	-320	-1 703
Stan odpisu na dzień 31 grudnia	7 916	4 580

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

25. Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Rachunki bieżące	479 700	813 589
Depozyty terminowe	404 122	3 602 907
Kredyty otrzymane	10 524 593	6 295 687
Razem	11 408 415	10 712 183

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych na koniec 2013 roku wynosiła 7 254 533 tys. zł (9 772 578 tys. zł na koniec 2012 roku).

26. Zobowiązania wobec klientów

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	12 666 854	16 866 128
Zobowiązania wobec klientów mikro	2 435 357	1 738 419
Zobowiązania wobec dużych przedsiębiorstw	12 778 033	10 968 996
Zobowiązania wobec małych i średnich przedsiębiorstw	2 574 459	2 247 800
Zobowiązania wobec sektora publicznego	6 286	9 810
Razem	30 460 990	31 831 153
W tym:		
środki na rachunkach bieżących	17 683 157	13 875 995
naliczone odsetki	66 801	111 786

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec klientów na koniec 2013 roku wynosiła 20 699 tys. zł (216 252 tys. zł na koniec 2012 roku).

27. Zobowiązania podporządkowane

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Pożyczka o wartości 270 milionów zł z terminem zapadalności w 2013 roku	0	273 718
Pożyczka o wartości 25 milionów EUR z terminem zapadalności w 2017 roku	104 003	102 493
Pożyczka o wartości 200 milionów CHF z terminem zapadalności w 2020 roku	0	684 231
Razem	104 003	1 060 442

Pożyczki podporządkowane są płatne przez Bank w terminie zapadalności. W 2013 oraz w 2012 roku Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatnościach rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań. Pożyczki nie są dodatkowo zabezpieczone.

Zgodnie z decyzjami Komisji Nadzoru Bankowego, Bank może zaliczać zobowiązania podporządkowane do funduszy własnych Banku. Na użytek wyliczenia funduszy własnych Banku, kwoty stanowiące pożyczki

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

podporządkowane zaliczane na poczet funduszy ulegają stopniowej amortyzacji zgodnie z regulacjami Nadzoru Finansowego.

Komisja Nadzoru Bankowego nie wyraziła zgody na ujęcie pożyczki o wartości 200 mln CHF z terminem zapadalności w 2020 roku w funduszach własnych Banku, dlatego w 2013 roku Bank zmienił prezentację tych zobowiązań. Są one ujęte w zobowiązaniach wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych (patrz nota nr 25).

Kwota zobowiązań podporządkowanych długoterminowych na koniec 2013 roku wynosiła 104 003 tys. zł (786 724 tys. zł na koniec 2012 roku).

28. Pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012 przekształcony*
Zobowiązania finansowe , w tym:		
Rozrachunki międzybankowe	106 406	75 655
Rozrachunki z biurami maklerskimi	1 073	1 097
Wierzycciele różni	165 801	140 805
Zobowiązania z tytułu rozliczeń z tytułu kart płatniczych	36 759	12 254
Zobowiązania finansowe razem	310 039	229 811
Zobowiązania niefinansowe , w tym:		
Przychody pobierane z góry	40 399	47 931
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	96 913	124 564
Rozrachunki publiczno-prawne	23 058	30 657
Pozostałe	10 314	20 158
Zobowiązania niefinansowe razem	170 683	223 310
Razem	480 722	453 121

*Patrz nota 3 sprawozdania finansowego

Kwota zobowiązań długoterminowych wyniosła na dzień 31 grudnia 2013 roku 22 172 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2012 roku 40 872 tys. zł.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

29. Rezerwy

2013	Stan na 1 stycznia	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Wykorzysta nie rezerwy lub odpisu	Reklasyfikacja	Różnice kursowe	Stan na 31 grudnia
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe oceniane indywidually	22 698	26 543	-34 902	0	0	-34	14 306
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe oceniane grupowo IBNI	12 134	10 269	-13 883	0	0	16	8 535
Razem odpisy	34 832	36 812	-48 785	0	0	-18	22 841
Rezerwy na sprawy sporne	13 150	664	-434	0	0	0	13 380
Rezerwa na świadczenia pracownicze	22 290	6 300	0	0	0	0	28 590
Rezerwa na świadczenia emerytalne	2 119	0	0	-311	0	0	1 808
Rezerwa restrukturyzacyjna	56 953	7 093	-9 347	-24 166	3 471	0	34 005
Inne rezerwy	1 806	0	-279	-1 003	0	0	524
Razem rezerwy	96 318	14 057	-10 060	-25 480	3 471	0	78 307
Razem	131 150	50 869	-58 845	-25 480	3 471	-18	101 148

2012	Stan na 1 stycznia	Zmiana z tytułu nabycia Polbanku	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Różnice kursowe	Stan na 31 grudnia
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe oceniane indywidually	14 280	0	22 862	-13 994	0	-450	22 698
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe oceniane grupowo IBNI	9 434	4 768	9 387	-11 351	0	-104	12 134
Razem odpisy	23 714	4 768	32 249	-25 345	0	-554	34 832
Rezerwy na sprawy sporne	2 431	16 594	0	-5 875	0	0	13 150
Rezerwa na świadczenia pracownicze	10 892	0	11 398	0	0	0	22 290
Rezerwa na świadczenia emerytalne	0	2 119	0	0	0	0	2 119
Rezerwa restrukturyzacyjna	7 366	0	58 165	-8 578	0	0	56 953
Inne rezerwy	0	0	1 806	0	0	0	1 806
Razem rezerwy	20 689	18 713	71 369	-14 453	0	0	96 318
Razem	44 403	23 481	103 618	-39 798	0	-554	131 150

W odpisach na zobowiązania pozabilansowe uwzględnione zostały odpisy na gwarancje finansowe. Gwarancje finansowe oraz inne zobowiązania pozabilansowe zostały opisane w nocie 31.

Rezerwy na sprawy sporne składały się z rezerwy w kwocie 2 431 tys. zł dotyczącej ewentualnej kary nałożonej na Bank przez UOKIK (wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w tej sprawie zapadnie prawdopodobnie w drugim kwartale 2014 roku) oraz rezerwy w kwocie 10 285 tys. zł dotyczącej spraw spornych z byłymi partnerami franczyzowymi Polbanku.

Rezerwa restrukturyzacyjna według stanu na 31 grudnia 2013 roku w kwocie 34 005 tys. zł (na 31 grudnia 2012 roku 56 953 tys. zł) dotyczy przede wszystkim odpraw wynikających z połączenia banków w ramach obowiązującego programu restrukturyzacyjnego, a także kosztów związanych z likwidacją placówek Banku.

30. Kapitały

	Wartość nominalna akcji		Liczba akcji (w szt.)	
	2013	2012	2013	2012
Zarejestrowany kapitał akcyjny				
Stan na 1 stycznia	2 207 461	1 250 893	242 845	137 612
Emisja akcji	0	956 568	0	105 233
Stan na 31 grudnia	2 207 461	2 207 461	242 845	242 845

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone. Wszystkie akcje mają takie same prawa głosu i prawo do dywidendy. Udziałowcem, który posiada 100% kapitału zakładowego Banku jest Raiffeisen Bank International AG.

Raiffeisen Bank International powstał z obszarów wydzielonych z Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB) i Raiffeisen International Bank-Holding AG (RI). RBI jest podmiotem zależnym RZB objętym konsolidacją. RZB posiada 78,5% akcji RBI. Pozostała część kapitału akcyjnego jest w wolnym obrocie na wiedeńskiej giełdzie papierów wartościowych, na której RBI notowany jest od 2005 roku.

Pozostałe kapitały	2013	2012
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	910 019	910 019
Rozliczenie zakupu zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-3 883	-3 883
Wy cena akty wów dostępny ch do sprzedaży netto	-5 038	0
Wy cena instrumentów pochodny ch zabezpieczający ch przepływy pieniężne netto	-4 070	523
Fundusz na działalność maklerską	1 000	1 000
Pozostałe kapitały rezerwowe	46 522	46 522
Stan na 31 grudnia	944 550	954 181

Wynik finansowy z roku bieżącego i z lat ubiegłych podlegał podziałowi zgodnie poniższą tabelą:

Wynik finansowy z lat ubiegłych	2013	2012
Stan na 1 stycznia	72 087	292 789
Przeniesienie wyniku netto na wynik finansowy z lat ubiegłych	129 348	-69 132
Dywidendy wypłacone	0	0
Przeniesienie zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka bankowego	0	-127 444
Przeniesienie wyniku netto na kapitał zapasowy tworzony ustawowo	68 763	-24 126
Stan na 31 grudnia	270 198	72 087

Dywidendy

Zgodnie z rekomendacją Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej, Bank nie dokonał wypłaty dywidendy z zysku za rok 2012.

31. Zobowiązania warunkowe

Poniższa tabela przedstawia wynikającą z zawartych umów wartość zobowiązań warunkowych:

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Udzielone zobowiązania gwarancyjne		
Gwarancje bankowe	1 492 502	1 523 159
Akredyty wy i akcepty bankowe	285 205	268 001
Razem udzielone zobowiązania gwarancyjne	1 777 707	1 791 160
Udzielone zobowiązania finansowe		
Zobowiązania do udzielenia kredytu:		
<i>Z pierwotnym terminem zapadalności do 1 roku</i>	2 075 151	3 421 691
<i>Z pierwotnym terminem zapadalności powyżej 1 roku</i>	2 177 190	1 425 175
Razem udzielone zobowiązania finansowe	4 252 341	4 846 866
Razem	6 030 048	6 638 026

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	5 769 305	5 289 246
Razem	5 769 305	5 289 246

Wszystkie zobowiązania Banku do udzielenia kredytu mają charakter bezwarunkowy, z wyjątkiem udzielonych i niewykorzystanych transz kredytów hipotecznych i inwestycyjnych kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw. Szczegółowy opis ryzyk związanych z zobowiązaniami pozabilansowymi został przedstawiony w notach dotyczących ryzyka.

W 2009 roku miały miejsce w Banku dwie kontrole podatkowe dotyczące prawidłowości rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych w latach 2004 i 2007. W 2012 roku odbyła się kolejna kontrola dotycząca prawidłowości rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych za rok 2006. W wyniku tych kontroli organy podatkowe wyraziły odmienną od Zarządu Banku opinię co do podatkowego ujęcia wyniku na inwestycjach dokonywanych w latach 2004, 2006 i 2007. Postępowania podatkowe dotyczące rozliczeń podatku dochodowego zostały zakończone decyzjami Dyrektora Izby Skarbowej. Bank wniósł skargi na w/w decyzje do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny uchylił wydane decyzje dla lat 2004, 2006 i 2007. Organ podatkowy wniósł skargi kasacyjne dla lat 2004, 2006 i 2007. Na moment sporządzenia sprawozdania finansowego terminy rozpraw przed NSA nie zostały wyznaczone.

Polskie przepisy podatkowe podlegają interpretacjom oraz zmianom, stąd jak zaprezentowano powyżej, istnieje teoretyczna możliwość, iż interpretacja tych przepisów przez władze skarbowe może być inna niż zastosowana przez Bank, co może skutkować dążeniem organów podatkowych do ustalenia innego wymiaru podatku od tego, który został zapłacony przez Bank. Zgodnie z art. 70 § 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, rok podatkowy może podlegać badaniu przez władze skarbowe w ciągu 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. W ocenie Zarządu Banku, ryzyko wpływu środków z tego tytułu jest znikome.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

32. Bank jako leasingobiorca

W przypadku leasingu operacyjnego, gdzie Bank jest leasingobiorcą, minimalne przyszłe płatności z tytułu leasingu w ramach nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Poniżej 1 roku	164 021	148 707
Od 1 roku do 5 lat	243 615	263 184
Powyżej 5 lat	6 322	11 174
Razem	413 958	423 065

Wymienione w tabeli zobowiązania związane są z zawartymi umowami leasingu operacyjnego budynków lub lokali na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej, leasingu operacyjnego samochodów oraz z dzierżawą urządzeń informatycznych.

33. Aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia

Jako zabezpieczenie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w 2013 roku Bank wydzielił w swoich aktywach bony pieniężne o wartości bilansowej:

- 189 975 tys. zł,

Jako zabezpieczenie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w 2012 roku Bank wydzielił w swoich aktywach dobligacje skarbowe o wartości:

- 169 127 tys. zł.

Na koniec roku 2013 oraz roku poprzedniego Bank nie posiadał papierów wartościowych, stanowiących poręczenie umów odkupu zawartych z innymi bankami i klientami. Bank utrzymuje również w Banku Centralnym środki stanowiące rezerwę obowiązkową zgodnie z wymogami przepisów prawa.

W pozycji „Depozyty zabezpieczające” w Nocie 15. Należności od banków wykazane są środki stanowiące zabezpieczenie rozliczeń z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych. Wartość tych aktywów na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 171 768 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2012 roku 110 668 tys. zł).

34. Sekurytyzacja oraz sprzedaż należności

34.1.1. Syntetyczna sekurytyzacja portfela kredytów korporacyjnych w Banku

W 2006 roku przeprowadzona została syntetyczna sekurytyzacja aktywów dotycząca portfela kredytów dla klientów korporacyjnych. Transakcja sekurytyzacyjna polegała na zawarciu umowy pozabilansowej transakcji kredytowej pomiędzy Bankiem a KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), w celu przeniesienia wszystkich ryzyk kredytowych związanych z kredytami w sekurytyzowanym portfelu. Pierwotna wartość aktywów i zobowiązań objętych sekurytyzacją wynosiła około 250 mln EUR. Okres odnawialny transakcji trwał pięć lat, w trakcie którego spłacone wierzytelności w ramach portfela objętego sekurytyzacją były zastępowane nowymi. W

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

sierpniu 2013 roku umowa pozabilansowej transakcji kredytowej została rozwiązana, a ochroną sekurytyzacyjną pozostały objęte jedynie zgłoszone w ramach transakcji nierozliczone zdarzenia kredytowe będące w trakcie procesu windykacji. Wartość aktywów i zobowiązań objętych tą transakcją na koniec roku 2013 wynosiła 2,77 mln EUR (na koniec 2012 roku – 46,12 mln EUR). Główną korzyścią przedmiotowej transakcji był transfer ryzyka kredytowego (otrzymana gwarancja), którego miernikiem była redukcja regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz brak rozpoznania utraty wartości na aktywach wchodzących w skład portfela.

Wartości bilansowe objętych sekurytyzacją aktywów zaprezentowano w poniższej tabeli. Wartość godziwa aktywów finansowych objętych sekurytyzacją jest równa wartości bilansowej.

	Wartość transakcji	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Wartość bilansowa aktywów	11 500	188 562
Pozycja netto	11 500	188 562

34.1.2. Sprzedaż należności

W 2013 roku Bank zbył cztery portfele wierzytelności nieregularnych o łącznej wartości nominalnej 443 837 tys. zł, w 2012 roku zbyto trzy portfele wierzytelności nieregularnych o łącznej wartości nominalnej 74 480 tys. zł. Portfele składały się z wierzytelności zaklasyfikowanych zgodnie z odrębnymi przepisami do kategorii straconych, udzielonych osobom fizycznym i mikroprzedsiębiorcom. Wybór nabywcy odbył się w formie przetargu zamkniętego. Nabywcami portfeli były niepowiązane z Bankiem niestandardyzowane sekurytyzacyjne fundusze inwestycyjne zamknięte. Wszystkie ryzyka i korzyści związane ze sprzedanymi portfelami zostały przeniesione na nabywcę.

35. Działalność powiernicza

Bank prowadzi działalność powierniczą polegającą na utrzymywaniu lub lokowaniu aktywów w imieniu osób prywatnych, funduszy, planów emerytalnych i innych instytucji. Aktywa te i związane z nimi przychody nie zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Banku.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Zespół Usług Powierniczych prowadził na rzecz klientów 238 rachunków papierów wartościowych (203 rachunki na dzień 31 grudnia 2012 roku). Suma wartości instrumentów finansowych klientów Zespołu Usług Powierniczych na ten dzień wynosiła 9 891 831 tys. zł (6 964 249 tys. zł na koniec 2012 roku).

W okresie sprawozdawczym przechowywano papiery wartościowe znajdujące się w publicznym obrocie i papiery w formie materialnej oraz papiery wartościowe znajdujące się w obrocie za granicą. W ramach świadczenia usług powierniczych na rzecz klientów Bank współpracował z kilkoma biurami maklerskimi. Bank pełni funkcje depozytariusza dla klientów i dla portfela własnego oraz dla praw pochodnych jest reprezentantem podmiotu niebędącego uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i uczestnikiem rozliczającym.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

36. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Środki w kasach Banku	1 249 207	1 315 177
Środki na rachunku bieżącym w NBP	1 172 845	1 784 765
Środki na rachunkach Nostro w innych bankach	15 193	83 262
Lokaty w innych bankach (z terminem wymagalności do 3 miesięcy)	120 184	4 193
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty prezentowane w rachunku przepływów pieniężnych	2 557 428	3 187 397

37. Wynik na instrumentach finansowych

Wynik dotyczący kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom

	2013	2012
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	1 607 906	1 775 432
z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych bankom	42 347	70 567
z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 565 559	1 704 865
Przychody z tytułu prowizji - opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	50 910	44 114
Koszty dotyczące pośrednictwa w sprzedaży produktów kredytowych	-1 951	-2 658
Koszty dotyczące sekurytyzacji należności kredytowych	-358	-710
Razem	1 656 507	1 816 178

Wynik dotyczący inwestycyjnych papierów wartościowych

	2013	2012
Przychody z tytułu dyskonta	467	316
Przychody z tytułu odsetek	41 687	27 437
Razem	42 154	27 753

Powyższe przychody dotyczą inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności i aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Wynik dotyczący aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

W odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zarówno w 2013 roku, jak i 2012 roku nie zidentyfikowano przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości, w związku z tym Bank nie dokonywał odpisów z tego tytułu.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Wynik dotyczący aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej

W poniższej tabeli zaprezentowano wynik dotyczący aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu.

	2013	2012
Przychody z tytułu dyskonta	0	948
Przychody z tytułu odsetek	0	664
Wyceda do wartości godziwej	0	105
Wynik na sprzedaży	0	655
Razem	0	2 372

Wynik dotyczący zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu

	2013	2012
Koszty z tytułu odsetek - całkowite koszty odsetkowe dotyczące aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-977 549	-1 412 274
Koszty z tytułu prowizji - opłaty i prowizje dotyczące kredytów otrzymanych	-6 468	-880
Razem	-984 017	-1 413 154

38. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Poniżej zaprezentowano główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas określania wartości godziwej instrumentów finansowych:

- Wartość godziwa kredytów udzielonych bankom, zawieranych na rynku międzybankowym w celu zarządzania płynnością Banku, została oszacowana jako bieżąca wartość przepływów pieniężnych zdyskontowanych stawkami rynkowymi obowiązującymi na rynku międzybankowym dla danej waluty.
- Wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym i przedsiębiorcom została oszacowana przy zastosowaniu modelu opartego o wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych, zastosowanego przy użyciu bieżących stóp procentowych, uwzględniających marżę na ryzyko kredytowe oraz urealnione terminy spłat wynikające z umów kredytowych. Marże uwzględnione zostały przy zachowaniu podziału na waluty oraz główne grupy produktowe, tj. kredyty o stałym terminie zapadalności, kredyty konsumenckie i hipoteczne.
- Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności (obligacje skarbowe) – wartość godziwą papierów, dla których istnieje aktywny rynek, ustalono w oparciu o publikowane notowania cen z aktywnego rynku (kwotowania rynkowe z dnia bilansowego).
- Wartość zobowiązań wobec klientów została oszacowana przy użyciu rynkowych stóp procentowych bez narzutu marżowego, co pokrywało się ze średnimi stawkami depozytów oferowanych klientom Banku.
- Wartość godziwa zobowiązań wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych, zawieranych na rynku międzybankowym w celu zarządzania płynnością Banku, została oszacowana

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

jako bieżąca wartość przepływów pieniężnych zdyskontowanych stawkami rynkowymi obowiązującymi na rynku międzybankowym dla danej waluty.

Metody ustalania wartości godziwej poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej wraz z przypisanymi do nich modelami wyceny można zaklasyfikować do trzech głównych kategorii:

- *Kategoria I* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie na informacjach rynkowych. Wycena mark-to-market stosowana głównie w odniesieniu do notowanych papierów wartościowych.
- *Kategoria II* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących obserwacje rynkowe lub informacje pochodzące z aktywnego rynku. Wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie notowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. W oparciu o tego typu modele wyceniana jest większość instrumentów pochodnych, w tym transakcje terminowe na papiery wartościowe, nie płynne papiery skarbowe lub papiery emitowane przez bank centralny oraz nienotowane dłużne papiery korporacyjne i komunalne papiery wartościowe, dla których do wyceny pobierane są dane z aktywnego rynku.
- *Kategoria III* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku. Wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Metoda ta dotyczy nieliniowych instrumentów pochodnych zawieranych na nieaktywnym rynku, nienotowanych dłużnych papierów korporacyjnych, które nie spełniają warunków pozwalających na zaliczenie ich do kategorii II, a także instrumentów pochodnych, dla których dokonano korekty wartości godziwej o odpisy z tytułu ryzyka kredytowego.

Przeniesienie pomiędzy kategoriami następuje, gdy zmiana modelu wyceny danego składnika aktywów lub zobowiązań finansowych powoduje klasyfikację tego składnika do innej kategorii. Bank dokonuje przeglądu modeli wyceny na koniec okresu sprawozdawczego.

Dla składników aktywów zakwalifikowanych do Kategorii 3 parametrami estymowanymi są:

- Spread kredytowy szacowany na dzień emisji papieru wartościowego. Spread kredytowy instrumentów finansowych zakwalifikowanych do Kategorii 3 zawierał się w przedziale od 180 do 650 punktów bazowych;
- Prawdopodobieństwo popadnięcia w defaultu (PD). Na dzień sprawozdania finansowego wskaźnik PD dla instrumentów finansowych zakwalifikowanych do Kategorii 3 zawierał się w przedziale od 0,03% do 100%, przy czym wartość 100% odnosiła się do kontraktów dwóch Klientów, dla których rozpoznano utratę wartości.
- Parametr straty w momencie defaultu (LGD), zawierał się w przedziale od 12% do 80%.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych, klasyfikowanych przez Bank do Kategorii III na dzień 31 grudnia 2013 roku, jest nieznaczący. W przypadku instrumentów dłużnych narażonych na ryzyko spreadu kredytowego wrażliwość ekspozycji na zmianę spreadu o +/- 100 punktów bazowych wynosi +/- 295 tys. złotych wpływu na kapitał własny. W przypadku instrumentów pochodnych narażonych na ryzyko kredytowe wrażliwość ekspozycji na zmianę prawdopodobieństwa niewypłacalności o +/- 100 punktów bazowych wynosi +/- 6 tys. złotych wpływu na wynik z rachunku zysków i strat. Brak wpływu na kapitał własny.

W tabeli poniżej zaprezentowano zmiany stanu wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej według kategorii III, które w bilansie wyceniane są do wartości godziwej.

2013	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - papiery dłużne	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania
Stan na 1 stycznia	0	0	0	0
Reklasyfikacja	67 995	13 713	48 300	37
Stan na 31 grudnia	67 995	13 713	48 300	37

Poniżej przedstawiono wartość księgową i godziwą aktywów i zobowiązań finansowych w podziale na powyżej opisane trzy kategorie:

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Wyszczególnienie pozycji	31 grudnia 2013					31 grudnia 2012				
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Aktywa										
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 422 051	2 422 051	2 422 051	0	0	3 099 942	3 099 942	3 099 942	0	0
Należności od banków	353 941	354 050	0	0	354 050	243 100	243 100	0	0	243 100
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	9 303 769	9 303 769	243 936	8 978 125	81 708	9 295 882	9 295 882	8 823 151	472 731	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	8 770 806	8 770 806	243 936	8 458 875	67 995	8 763 622	8 763 622	8 763 622	0	0
Instrumenty finansowe wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	0	0	0	0	0	59 529	59 529	59 529	0	0
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	532 963	532 963	0	519 250	13 713	472 731	472 731	0	472 731	0
Pochodne instrumenty finansowych w portfelu handlowym	415 943	415 943	0	402 230	13 713	451 105	451 105	0	451 105	0
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	117 019	117 019	0	117 019	0	21 626	21 626	0	21 626	0
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Inwestycyjne papiery wartościowe, w tym:	1 759 711	1 757 159	1 491 816	189 975	75 369	568 276	568 975	541 908	0	27 067
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 248 498	1 245 947	1 245 947	0	0	541 209	541 908	541 908	0	0
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, w tym:	511 213	511 213	245 869	189 975	75 369	27 067	27 067	0	0	27 067
Udziały kapitałowe	27 069	27 069	0	0	27 069	27 067	27 067	0	0	27 067
Papiery dłużne	484 144	484 144	245 869	189 975	48 300	0	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	33 208 232	32 415 033	0	0	32 415 033	35 292 380	35 292 380	0	0	35 292 380
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	18 560 846	17 613 666	0	0	17 613 666	19 756 021	19 756 021	0	0	19 756 021
Kredyty i pożyczki udzielone klientom mikro	2 556 874	2 587 070	0	0	2 587 070	2 985 746	2 985 746	0	0	2 985 746
Kredyty i pożyczki udzielone dużym przedsiębiorstwom	11 167 227	11 281 458	0	0	11 281 458	11 542 541	11 542 541	0	0	11 542 541
Kredyty i pożyczki udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom	883 764	892 937	0	0	892 937	961 863	961 863	0	0	961 863
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego	39 522	39 903	0	0	39 903	46 209	46 209	0	0	46 209
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	155 335	155 335	0	0	155 335	155 835	155 835	0	0	155 835
Wartości niematerialne	609 949	609 949	0	0	609 949	585 297	585 297	0	0	585 297
Rzeczowe aktywa trwałe	199 755	199 755	0	0	199 755	202 842	202 842	0	0	202 842
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	291 969	291 969	0	0	291 969	323 673	323 673	0	0	323 673
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	77 606	77 606	0	0	77 606	46 094	46 094	0	0	46 094
Inne aktywa	263 130	263 130	0	0	263 130	259 386	259 386	0	0	259 386
Aktywa razem	48 645 448	47 849 807	4 157 803	9 168 099	34 523 905	50 072 707	50 073 406	12 465 001	472 731	37 135 674

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Wyszczególnienie pozycji	31 grudnia 2013					31 grudnia 2012				
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Zobowiązania										
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	11 408 415	11 460 896	0	0	11 460 896	10 712 183	10 712 183	0	0	10 712 183
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	453 945	453 945	0	453 907	37	368 150	368 150	0	368 150	0
Pochodne instrumenty finansowych w portfelu handlowym	379 093	379 093	0	379 055	37	343 371	343 371	0	343 371	0
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	57 934	57 934	0	57 934	0	1 492	1 492	0	1 492	0
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	16 918	16 918	0	16 918	0	23 287	23 287	0	23 287	0
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	30 460 990	30 649 502	0	0	30 649 502	31 831 153	31 831 153	0	0	31 831 153
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	12 666 854	13 810 883	0	0	13 810 883	16 866 128	16 866 128	0	0	16 866 128
Zobowiązania wobec klientów mikro	2 435 357	1 167 178	0	0	1 167 178	1 738 419	1 738 419	0	0	1 738 419
Zobowiązania wobec dużych przedsiębiorstw	12 778 033	12 666 733	0	0	12 666 733	10 968 996	10 968 996	0	0	10 968 996
Zobowiązania wobec małych i średnich przedsiębiorstw	2 574 459	2 996 466	0	0	2 996 466	2 247 800	2 247 800	0	0	2 247 800
Zobowiązania wobec sektora publicznego	6 286	8 242	0	0	8 242	9 810	9 810	0	0	9 810
Zobowiązania podporządkowane	104 003	104 481	0	0	104 481	1 060 442	1 060 442	0	0	1 060 442
Pozostałe zobowiązania	480 721	480 721	0	0	480 721	453 121	453 121	0	0	453 121
Rezerwy	101 148	101 148	0	0	101 148	131 150	131 150	0	0	131 150
Zobowiązania razem	43 009 222	43 250 692	0	453 907	42 796 785	44 556 199	44 556 199	0	368 150	44 188 049

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

39. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Jednostki powiązane z Bankiem to:

- Jednostki dominujące:
  - jednostka dominująca najwyższego szczebla – Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB).
  - jednostka dominująca wobec Banku – Raiffeisen Bank International AG (RBI).
- Jednostki zależne wobec Banku objęte konsolidacją – Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.
- Jednostki zależne wobec Banku nieobjęte konsolidacją – Raiffeisen Financial Services Sp. z o.o., Raiffeisen Investment Polska Sp. z o.o., EFG Property Services Sp. z o.o.(w likwidacji) oraz Leasing Poland Sp. z o.o. i Raiffeisen Leasing Service Sp. z o.o.
- Członkowie kluczowego personelu Banku oraz kluczowego personelu jednostek dominujących,
- Pozostałe jednostki – pozostałe jednostki powiązane – podmioty kontrolowane przez jednostki dominujące i jednostki zależne, ROOF Poland Sp. z o.o., podmioty kontrolowane przez ROOF Poland Sp. z o.o. oraz podmioty wywierające znaczący wpływ na Raiffeisen Zentralbank Österreich AG.

W ramach zwykłej działalności operacyjnej przeprowadzono pewną liczbę transakcji z członkami kluczowego personelu Banku. Do członków kluczowego personelu Banku zalicza się członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, których listę zaprezentowano w nocie 1 sprawozdania finansowego. Transakcje z członkami kluczowego personelu Banku mogą obejmować przede wszystkim kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych. W 2013 roku ani w 2012 roku nie wystąpiły transakcje z członkami kluczowego personelu jednostek dominujących wobec Banku ani transakcje z osobami powiązаныmi z członkami kluczowego personelu Banku lub jednostek dominujących wobec Banku.

Pozostałe noty objaśniające

Pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej	Jednostka dominująca		Jednostki zależne objęte konsolidacją		Członkowie kluczowego personelu Banku oraz jednostek dominujących		Pozostałe jednostki	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Należności od banków	159 829	131 721	0	14	0	0	5 845	8 896
Pochodne instrumenty finansowe – akty wa	302 372	73 033	0	0	0	0	93	473
Kredyty i pożyczki	0	0	7	0	0	901	101	0
Inne należności	0	0	289	0	0	0	22	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	0	0	5 417	0	0	0
Rachunki Loro i inne rachunki bieżące	157 899	6 833	126 202	136 997	0	0	9 075	8 947
Depozyty międzybankowe	0	3 413 967	0	0	0	0	128 275	56 190
Zobowiązania wobec klientów	0	0	510 091	86 668	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki otrzymane	10 140 351	2 533 480	0	0	0	0	0	0
Pochodne instrumenty finansowe – pasywa	366 129	178 286	0	0	0	0	87	2 025
Pożyczki podporządkowane	104 003	1 060 528	0	0	0	0	0	0

Pozycje ze sprawozdania z całkowitych dochodów	Jednostka dominująca		Jednostki zależne objęte konsolidacją		Członkowie kluczowego personelu Banku oraz jednostek dominujących		Pozostałe jednostki	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Przychody odsetkowe	56 308	47 789	20	3	0	0	1 840	3 314
Koszty odsetkowe	-143 266	-135 461	-3 616	-21 862	0	0	-3 361	-1 654
Przychody prowizyjne	1 443	1 405	110	265	0	0	1 923	1 632
Koszty prowizyjne	-3 411	-3 245	-829	-2 231	0	0	-63	-63
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	98 424	1 106	0	0	0	0	-40	-1 552
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	-4 157	5 477	0	-25 140	0	0	0	0
Ogólne koszty administracyjne	-35 221	-24 739	-12 770	-11 768	0	0	-3 651	-3 048

Pozycje pozabilansowe	Jednostka dominująca		Jednostki zależne nieobjęte konsolidacją		Członkowie kluczowego personelu Banku oraz jednostek dominujących		Pozostałe jednostki	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Gwarancje i akredytywy	249 242	207 128	1 208	1 206	0	0	24 919	30 969
Udzielone zobowiązania finansowe	0	0	1 049	1 059	0	0	0	0

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Transakcje z Jednostką dominującą obejmowały transakcje mające na celu zapewnienie finansowania działalności Banku (głównie depozyty międzybankowe, kredyty otrzymane oraz pożyczki podporządkowane) oraz domknięcie otwartych pozycji na operacjach instrumentami pochodnymi. W rachunku zysków i strat skutkowało to powstaniem kosztów odsetkowych, wyniku na instrumentach finansowych oraz ogólnych kosztów administracyjnych.

Koszty rozliczeń z członkami kluczowego personelu Banku za rok obrotowy dotyczą wynagrodzeń dla tego personelu:

Wynagrodzenie członków kluczowego personelu Banku	2013	2012
Wy nagrodzenie krótkoterminowe Zarządu	7 901	9 671
Wy nagrodzenie krótkoterminowe Rady Nadzorczej	256	960
Razem	8 157	10 631

W sierpniu 2012 roku, z tytułu kolejnej rocznej edycji programu Share Incentive Program, Prezesowi oraz Członkom Zarządu przyznanych zostało 11 680 sztuk akcji warunkowych („contingent shares”) Raiffeisen Bank International AG. Zgodnie z warunkami cena alokacji („allocation value”), ustalona na podstawie średniego kursu zamknięcia akcji „RI” na giełdzie ATX w dniach 01.01.2012 - 31.03.2012 wyniosła 24,95 EUR. W 2013 roku nie były przyznawane akcje z tytułu tego programu.

Ponadto, Członkowie Zarządu posiadają zapisy w swoich kontraktach określające zasady zakazu konkurencji w przypadku rozwiązania umowy o pracę. Okres zakazu wynosi od 3 do 12 miesięcy, liczony od momentu zakończenia okresu wypowiedzenia. Przez cały okres obowiązywania zakazu wypłacane jest wynagrodzenie równe ostatniemu wynagrodzeniu podstawowemu przed rozwiązaniem umowy. Bank może, w ciągu 30 dni od rozwiązania umowy odstąpić od wymogu zakazu konkurencji.

40. Zdarzenia po dacie bilansowej

Po dniu bilansowym nie wystąpiły żadne zdarzenia, mające istotny wpływ na prezentowane sprawozdanie finansowe Banku.

Zarządzanie ryzykiem

41. Charakter i zakres ryzyka związanego z instrumentami finansowymi

Bank stosuje w swojej działalności aktywne podejście do zarządzania ryzykiem polegające na jego identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i ograniczaniu. Bank kieruje się zasadą, że efektywny system zarządzania i kontroli ryzyka jest oparty na trzech, dopasowanych elementach:

- strukturze organizacyjnej – obejmującej podział zadań i kompetencji, w tym wyraźne wskazania funkcji realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne w procesie zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka,
- metodach monitoringu, pomiaru i szacowania ryzyka – stanowiących warunek prawidłowej identyfikacji przez Bank ponoszonego ryzyka,
- działaniach skoncentrowanych na wykorzystaniu nowoczesnych technik zabezpieczania i transferu ryzyka w celu dostosowania rodzaju i profilu ryzyka podejmowanego przez Bank do apetytu na ryzyko wyrażonego w przyjętych planach strategicznych.

Struktura organizacyjna

Podstawowym założeniem przyjętym przy konstruowaniu systemu zarządzania i kontroli ryzyka jest rozdzielenie jednostek organizacyjnych kontrolujących ryzyko od jednostek biznesowych, a więc podejmujących ryzyko, co zostało odzwierciedlone w strukturze organizacyjnej Banku. Zarządzanie i kontrola ryzyka stanowi w Banku proces, który przebiega na trzech zasadniczych poziomach:

1. Decyzji podejmowanych przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Banku w ramach systemu komitetów ryzyka:
  - a) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami odpowiedzialny przede wszystkim za:
    - zarządzanie aktywami i pasywami Banku,
    - ustalanie i akceptowanie planów strategicznych w zakresie zarządzania bilansowego w kategoriach produktów i cen,
    - ocenę ryzyka odsetkowego, ryzyka płynności i finansowania, ryzyka kursowego i ryzyka adekwatności kapitałowej oraz zarządzania tymi ryzykami,
    - śledzenie środowiska zewnętrznego i pomiar wpływu na zyskowność i kapitał,
    - ustalanie parametrów portfela inwestycyjnego,
    - zarządzanie alokacją kapitału ekonomicznego.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

- b) Komitet Sterujący ds. Ryzyka Operacyjnego odpowiedzialny za:
- zarządzanie zagadnieniami ryzyka operacyjnego w Banku, w tym z zakresu bezpieczeństwa, w celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko operacyjne oraz skali strat operacyjnych,
  - promowanie zysku ekonomicznego poprzez polepszenie bezpieczeństwa i jakości procesów bankowych,
  - nadzór nad procesem planowania ciągłości funkcjonowania Banku,
  - zapewnienie zgodności z ustawami, zasadami oraz regulacjami rządu, Banku Centralnego i innych organów nadzorczych.
- c) Komitet Sterujący ds. Ryzyka Portfela Kredytowego realizujący przede wszystkim zadania związane z:
- rozwojem i wdrażaniem polityk i strategii zarządzania ryzykiem kredytowym,
  - systematycznym monitoringiem ryzyka portfela kredytowego,
  - analizą wpływu czynników zewnętrznych na ryzyko portfela kredytowego,
  - nadzorem nad procesem kalkulacji, estymacji i walidacji parametrów ryzyka.
- d) Bankowy Komitet Kredytowy odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji kredytowych w ramach przyznanych kompetencji.
- e) Komitet Kredytów Trudnych jest częścią procesu zarządzania ekspozycjami trudnymi i jest traktowany jako organ decyzyjny w przypadku tych ekspozycji.
- f) Komitet Walidacji Modeli Ryzyka odpowiedzialny jest za zarządzaniem ryzykiem modeli oraz za metodologiczne aspekty systemu zarządzania ryzykiem, realizuje on swoją funkcję poprzez nadzór nad:
- budową, rozwojem (zmianami) oraz utrzymaniem modeli wykorzystywanych w Grupie do pomiaru ryzyka.
  - procesem oceny jakości stosowanych modeli,
  - procesem estymacji parametrów oraz kalkulacji miar ryzyka,
  - systemem oceny adekwatności kapitałowej (ICAAP),
  - dbaniem o zgodność regulacyjną w obszarze procesu oceny adekwatności kapitałowej, procesów pomiaru ryzyka modeli i metodologii.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

2. Kontroli realizowanej przez Departament Zarządzania Ryzykiem, Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym Przedsiębiorstw oraz Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym Bankowości Detalicznej.
3. Operacyjnego zarządzania ryzykiem – realizowanego na poziomie poszczególnych jednostek organizacyjnych podejmujących ryzyko.

Zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka wdrażane są na podstawie pisemnych strategii, polityk i zasad.

Proces zarządzania kapitałem

Głównym celem procesu zarządzania kapitałem jest stabilne utrzymanie adekwatności kapitałowej Banku w długim okresie czasu poprzez zapewnienie właściwego procesu identyfikacji, pomiaru, monitorowania, ograniczania i raportowania ryzyka kapitałowego.

Normą nadzorczą w zakresie adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności zdefiniowany w §10 Uchwały Nr 76/2010 KNF z dnia 10 marca 2010r w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (z późniejszymi zmianami)¹.

Minimalny poziom współczynnika wypłacalności Banku przyjęty w Planie Kapitałowym na 2013 r. był ustalony na poziomie 10% i ten poziom był przestrzegany w trakcie całego roku.

Bank dokonuje kalkulacji wymogów kapitałowych zgodnie z wyżej wymienioną Uchwałą .

Wartości wymogów kapitałowych i funduszy własnych ustalone na potrzeby wyliczenia współczynnika wypłacalności prezentowały się następująco:

	Metoda obliczania wymogu	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Ryzyko kredytowe i kontrahenta	Standardowa	2 740 957	2 988 794
Ryzyko rynkowe	Standardowa	40 003	17 405
Ryzyko operacyjne	Standardowa	300 109	281 694
Łączna suma wymogów kapitałowych		3 081 069	3 287 893
Wartość funduszy własnych		4 833 648	4 944 591
Współczynnik adekwatności kapitałowej		12,55	12,03

Podstawowym źródłem funduszy własnych na pokrycie wymogów kapitałowych są fundusze własne pierwszej kategorii (kapitał podstawowy) wspomagane przez zobowiązania podporządkowane. Fundusze własne pierwszej kategorii, po uwzględnieniu pomniejszeń, wynosiły na koniec 2013 roku 4 828 371 tys. zł (4 866 054 tys. zł na koniec 2012 roku), a fundusze własne drugiej kategorii (kapitał uzupełniający) po uwzględnieniu pomniejszeń 5 276 tys. zł (78 537 tys. zł na koniec 2012 roku).

Główne zmiany wartości funduszy podstawowych, jakie miały miejsce w 2013 roku, to: zaliczenie na poczet funduszy własnych wyniku finansowego z roku 2012 w kwocie - 68 763 tys. zł. Fundusze uzupełniające były

¹ zmiany wprowadzone uchwałami KNF: uchwałą nr 369/2010 z dnia 12 października 2010 roku, uchwałą KNF nr 153/2011 z dnia 7 czerwca 2011 roku, uchwałą KNF nr 206/2011 z dnia 22 sierpnia 2011 roku oraz uchwałą KNF nr 324/2011 z dnia 20 grudnia 2011 roku

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

pomniejszone o amortyzację zobowiązań podporządkowanych w wysokości 5 mln EUR we wrześniu i 54 mln zł w październiku.

W trakcie 2013 roku Bank spełniał wymogi regulacyjne dotyczące współczynnika adekwatności kapitałowej.

Kalkulacja kapitału ekonomicznego

Kapitał ekonomiczny jest definiowany jako kapitał mający na celu pokrycie nieoczekiwanych strat, jakie może ponieść Bank w wyniku materializacji rodzajów ryzyka występujących, lub mogących wystąpić w działalności Banku lub otoczeniu gospodarczym. Bank przeprowadza proces szacowania kapitału wewnętrznego i dokonuje przeglądów procesu szacowania zgodnie z Uchwałą Nr 258/2011 KNF w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem (...) oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Wyniki procesu są raportowane do odpowiednich komitetów. Metodologia oceny kapitału wewnętrznego podlega corocznemu przeglądowi i aktualizacji zarówno w zakresie identyfikacji typów ryzyka jak i stosowanych metodologii. Zarząd Banku i Rada Nadzorcza są informowane o wynikach przeglądu.

Kapitał ekonomiczny jest obliczany na podstawie głównych typów ryzyka, na jakie Bank jest narażony: ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne, ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej, ryzyko kursu walutowego. Dla pozostałych zidentyfikowanych typów ryzyka, które zostały uznane za potencjalnie materialne, Bank przeprowadza okresową ocenę poziomu ryzyka i na podstawie jej wyników podejmuje stosowne kroki mające na celu kontrolę ryzyka. Dodatkowo, na podstawie modelu wewnętrznego, dla ryzyk trudno mierzalnych kalkulowany jest bufor kapitałowy doliczany do wartości kapitału ekonomicznego.

Potencjalnie materialne rodzaje ryzyka prezentuje poniższa tabela.

Typ ryzyka	Podejście	Model
Ryzyko kredytowe kontrahenta	Ryzyko ilościowe	Model Cr+
Ryzyko walutowe	Ryzyko ilościowe	Nieparametryczny model VaR
Ryzyko płynności	Ryzyko ilościowe	Parametryczny model VaR
Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko ilościowe	Nieparametryczny model VaR
Ryzyko operacyjne	Ryzyko ilościowe	Model pomiaru ryzyka operacyjnego - LDA
Ryzyko spadku wyniku odsetkowego	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko opcji	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko bazowe	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko modeli	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko koncentracji kredytowej	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko zabezpieczeń	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko strategiczne	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko makroekonomiczne	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko regulacyjne	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko utraty reputacji	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard
Ryzyko kapitałowe	Ryzyko trudno mierzalne (jakościowe)	Scorecard

Agregacja wyników z poszczególnych modeli oparta jest o funkcję kopuli Gaussa. Kapitał ekonomiczny jest kalkulowany jako różnica pomiędzy wartością narażoną na ryzyko (przy poziomie ufności 99,95% i okresie 1 roku) oraz posiadanymi rezerwami z tytułu ryzyk objętych kalkulacją.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

42. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to zagrożenie poniesienia strat w wyniku niewywiązania się dłużnika z warunków zawartej umowy.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności kredytowej poprzez zapewnienie najwyższej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec indywidualnego klienta i portfela kredytowego Banku.

W odniesieniu do indywidualnego klienta, monitorowaniu podlega jego sytuacja ekonomiczno-finansowa, przebieg wykorzystania i spłaty kredytu, ustanowione zabezpieczenia oraz powiązania kapitałowo-organizacyjne klienta. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

Monitorowanie ryzyka kredytowego na poziomie portfela obejmuje sporządzanie regularnych, okresowych analiz dotyczących portfela kredytowego Banku, zapewniających identyfikację niekorzystnych tendencji i koncentracji oraz wykonywanie doraźnych przeglądów tego portfela związanych przede wszystkim ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym.

Stosowane przez Bank procedury monitorowania ryzyka kredytowego obejmują również zasady monitorowania ustanowionych zabezpieczeń. W ramach monitoringu przeprowadzane są okresowe przeglądy zabezpieczeń. Zakres i częstotliwość tych przeglądów uzależnione są od rodzaju przedmiotu zabezpieczenia i obejmują: wartość zabezpieczenia i jej zmiany w okresie od ostatniego przeglądu, prawidłowość, kompletność i ważność dokumentów związanych z ustanowionym zabezpieczeniem oraz dokumentów ubezpieczeniowych dotyczących zabezpieczeń rzeczowych (przegląd polis ubezpieczeniowych, sposobów ich opłacania, terminy ważności).

Ekspozycja na ryzyko kredytowe Banku wynika głównie z prowadzonej działalności kredytowej oraz w mniejszym stopniu, ze sprzedaży i operacji w ramach portfela handlowego, instrumentów pochodnych oraz udziału w transakcjach płatniczych i rozliczeniach papierów wartościowych na rachunek Banku oraz na rachunek klientów Banku.

Bank stosuje wewnętrzne procedury pozwalające określić poziom ryzyka kredytowego wiążącego się z przyznaniem danemu klientowi kredytu lub innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym oraz stopień akceptowalności tego ryzyka. Procedury te tworzone są zgodnie ze standardami obowiązującymi w Grupie RBI. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

Bank posiada jasny i przejrzysty system kompetencji kredytowych zbudowany na wielostopniowym systemie komitetów kredytowych o różnych, ściśle określonych kompetencjach. Każda osoba zaangażowana w proces podejmowania decyzji odpowiada za ryzyko i zwrot na transakcji będącej przedmiotem decyzji.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

W celu zapewnienia niezależności ocen ryzyka kredytowego i jakości portfela Banku wprowadzony został podział odpowiedzialności pomiędzy jednostkami biznesowymi oraz jednostkami ryzyka.

Jednostki biznesowe odpowiedzialne są za zarządzanie indywidualnymi ekspozycjami kredytowymi i w ramach swoich kompetencji wykonują czynności związane z:

- analizą kredytową oraz oceną ryzyka klienta,
- podejmowaniem decyzji kredytowych,
- monitoringiem zawartej transakcji i kredytobiorcy,
- restrukturyzacją i windykacją.

Jednostki zarządzające ryzykiem odpowiedzialne są za monitoring ryzyka całego portfela kredytowego Banku i w ramach swoich zadań realizują między innymi następujące funkcje:

- wdrożenie strategii, polityk i procedur kredytowych,
- zapewnienie właściwego stosowania zatwierdzonych przez Bank standardów procesu kredytowego,
- monitorowanie poziomu rezerw celowych na ryzyko kredytowe,
- zarządzanie portfelem kredytów zagrożonych.

Przed zawarciem umowy kredytowej Bank dokonuje oceny zdolności kredytowej klienta. Ocena klienta wspierana jest przez wykorzystywane w Grupie systemy ratingowe i scoringowe. Systemy te stanowią ważny element zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

W przypadku klientów korporacyjnych zdolność kredytowa klienta jest oceniana w ramach systemu ratingowego w celu przyporządkowania klienta do jednej z kategorii ratingowych. Kategoria ratingowa ustalana jest na podstawie analizy czynników ilościowych (roczne i międzyokresowe sprawozdania finansowe), czynników jakościowych oraz informacji dodatkowych, stanowiących sygnały ostrzegawcze. Kategoria ratingowa ma wpływ na określenie standardowych kosztów ryzyka i jest ważnym parametrem w zarządzaniu portfelem kredytowym Banku.

Bank dokonuje również oceny ryzyka związanego z przeznaczeniem kredytu i zdolności klienta do obsługi zadłużenia, w tym przede wszystkim na podstawie generowanych przez klienta nadwyżek finansowych. Bank udziela kredytów klientom charakteryzującym się wysoką wiarygodnością kredytową.

Ocena zdolności kredytowej klienta detalicznego dokonywana jest przy wykorzystaniu kart scoringowych. Bank udziela kredytów klientom charakteryzującym się wysoką wiarygodnością kredytową, jednakże mając na względzie ograniczenia potencjalnej straty w sytuacji braku obsługi długu, Bank dąży do zawierania umów zabezpieczeń, w szczególności w odniesieniu do długoterminowych umów kredytowych.

Czynności podejmowane w zakresie zabezpieczeń mają na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym ustanowienie zabezpieczenia dającego możliwie najwyższy poziom odzysku wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych. Stąd zabezpieczenia nie różnią się pomiędzy kredytami obsługiwanymi terminowo i przeterminowanymi oraz ze stwierdzoną utratą wartości

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

i bez utraty wartości. Polityka w zakresie prawnych zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych Banku.

Przyjmowane przez Bank zabezpieczenia ograniczające skutki ryzyka kredytowego to:

- hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
- hipoteka na nieruchomości komercyjnej,
- zastaw rejestrowy,
- kaucja,
- blokada środków pieniężnych na rachunkach bankowych,
- gwarancja bankowa,
- gwarancja Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego,
- gwarancja korporacyjna,
- poręczenie,
- przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- cesja wierzytelności,
- weksel,
- ubezpieczenie kredytu,
- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym.

Zdyskontowana wartość odzysków z zabezpieczeń przyjęta w indywidualnym modelu kalkulacji rezerw na utratę wartości wynosi 1 075 383 tys. zł (2012: 902 777 tys. zł).

Bank sprawuje ścisłą kontrolę nad otwartymi pozycjami instrumentów pochodnych netto, tzn. różnicą pomiędzy kontraktami kupna i sprzedaży, zarówno pod względem kwoty, jak i okresu obowiązywania. W dowolnym momencie kwota podlegająca ryzyku kredytowemu ogranicza się do bieżącej wartości godziwej instrumentów, których wycena jest dodatnia (tzn. aktywów), co w odniesieniu do instrumentów pochodnych stanowi jedynie niewielki ułamek wartości umowy lub wartości nominalnych wykorzystywanych do wyrażania wolumenu istniejących instrumentów.

Poziomem ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu instrumentów pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów łącznie z potencjalną ekspozycją na ryzyko wynikające ze zmian na rynku.

Stosowane przez Bank techniki wyceny instrumentów pochodnych oparte są zazwyczaj o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak: stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku odpowiednich danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku Bank wykorzystuje zazwyczaj w technikach wyceny własne szacunki parametrów niezbędnych do wyceny opierając je o najlepszą wiedzę i doświadczenie.

Głównym celem zobowiązania warunkowego o charakterze kredytowym jest zapewnienie dostępności środków dla klientów zgodnie z zapotrzebowaniem. Zobowiązania te dotyczą niewykorzystanej części udzielonych kredytów, gwarancji i akredytyw.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

W zakresie ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań do udzielenia kredytu Bank narażony jest potencjalnie na straty w wysokości równej całej kwocie niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia kredytów. Prawdopodobna wysokość straty jest jednak niższa od całej kwoty niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia kredytów, ponieważ większość z tych zobowiązań uzależniona jest od spełnienia przez klientów określonych standardów kredytowych. Bank monitoruje okresy obowiązywania zobowiązań do udzielenia kredytów, ponieważ w przypadku dłuższych okresów ryzyko kredytowe jest zazwyczaj większe.

Gwarancje i akredytywy stanowiące nieodwołalne zapewnienia, że Bank spłaci zobowiązania klienta wobec osób trzecich, jeżeli klient nie będzie w stanie ich spłacić, są związane z takim samym ryzykiem, jak kredyty.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Stan na 31 grudnia 2013	Aktywa finansowe prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej									
	Maksymalna ekspozycja według klas wraz z przypisanymi im typami instrumentów	Należności od banków	Kasa i środki w Banku Centralnym	Przeznaczone do obrotu	Wyznaczone jako wartości godziwej przy początkowym ujęciu	Pochodne	Inwestycyjne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Pozostałe	Razem
Kasa i środki pieniężne		1 249 206								1 249 206
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych		1 172 845		8 702 811			1 438 473			11 314 129
Środki w Banku Centralnym		1 172 845								1 172 845
Obligacje i bony skarbowe				243 986			1 248 498			1 492 484
Bony NBP				8 458 825			189 975			8 648 800
Ekspozycje wobec banków	353 941					417 457				771 398
Środki na rachunkach bieżących, depozyty zabezpieczające i lokaty w innych bankach	311 961									311 961
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	41 980									41 980
Pochodne instrumenty finansowe						417 457				417 457
Ekspozycje wobec klientów				67 995	0	115 506	321 238	33 208 232		33 712 971
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym								18 560 846		18 560 846
Kredyty i pożyczki udzielone klientom mikro								2 556 874		2 556 874
Kredyty i pożyczki udzielone dużym przedsiębiorstwom								11 167 227		11 167 227
Kredyty i pożyczki udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom								883 764		883 764
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego								39 522		39 522
Udziały kapitałowe - inwestycyjne							27 069			27 069
Pochodne instrumenty finansowe						115 506				115 506
Obligacje korporacyjne							294 169			294 169
Obligacje zamienne na akcje				67 995						67 995
Pozostałe aktywa finansowe									166 870	166 870
Razem	353 941	2 422 051	8 770 806	0	532 963	1 759 711	33 208 232	166 870	47 214 574	

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Stan na 31 grudnia 2012	Aktywa finansowe prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej									
	Maksymalna ekspozycja według klas wraz z przypisanymi im typami instrumentów	Należności od banków	Kasa i środki w Banku Centralnym	Przeznaczone do obrotu	Wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	Pochodne	Inwestycyjne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Pozostałe	Razem
Kasa i środki pieniężne			1 315 177							1 315 177
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych			1 784 765	8 672 664			541 209			10 998 638
Środki w Banku Centralnym			1 784 765							1 784 765
Obligacje i bony skarbowe				385 599			541 209			926 808
Bony NBP				8 287 065						8 287 065
Ekspozycje wobec banków	243 100					208 867				451 967
Środki na rachunkach bieżących, depozyty zabezpieczające i lokaty w innych bankach	198 123									83 262
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	44 977									159 838
Pochodne instrumenty finansowe						208 867				208 867
Ekspozycje wobec klientów				90 958	59 529	263 864	27 067	35 292 380		35 733 789
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym								19 756 021		19 756 021
Kredyty i pożyczki udzielone klientom mikro								2 985 746		2 985 746
Kredyty i pożyczki udzielone dużym przedsiębiorstwom								11 542 542		11 542 542
Kredyty i pożyczki udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom								961 862		961 862
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego								46 209		46 209
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży							27 067			27 067
Pochodne instrumenty finansowe						263 864				263 864
Obligacje zamienne na akcje				90 958						90 958
Obligacje korporacyjne					59 529					59 529
Pozostałe aktywa finansowe									170 714	170 714
Razem	243 100		3 099 942	8 763 622	59 529	472 731	568 276	35 292 380	170 714	48 670 294
Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla instrumentów pozabilansowych wyniosło:							31 grudnia 2013	31 grudnia 2012		
Gwarancje							1 777 707			1 791 160
Zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym							4 252 341			4 846 866
Razem							6 030 048			6 638 026

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Okresowej analizie pod kątem utraty wartości (indywidualnie bądź grupowo) podlegają wszystkie kategorie aktywów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Na potrzeby ujawnień są klasyfikowane do jednej z trzech kategorii: należności nieprzeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości, należności przeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości oraz należności z rozpoznąną utratą wartości. Podział tych aktywów według ich wartości brutto, z podziałem na poszczególne sektory klientów, prezentuje poniższa tabela:

31 grudnia 2013	Wartość ekspozycji			Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
	Analizowanych indywidualnie	Analizowanych grupowo	Razem	
Należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	166 870	31 771 512	31 938 381	21 893 521
Bank centralny i inne banki	0	1 526 991	1 526 991	15 812
Klienci indywidualni	0	16 827 494	16 827 494	15 665 800
Klienci mikro	0	1 930 905	1 930 905	1 803 157
Duże przedsiębiorstwa	0	10 596 944	10 596 944	4 014 430
Małe i średnie przedsiębiorstwa	0	849 523	849 523	394 323
Sektor publiczny	0	39 655	39 655	0
Pozostałe aktywa finansowe	166 870	0	166 870	0
Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	0	2 106 736	2 106 736	1 695 615
Klienci indywidualni	0	1 500 330	1 500 330	1 199 293
Klienci mikro	0	360 711	360 711	356 031
Duże przedsiębiorstwa	0	222 955	222 955	122 801
Małe i średnie przedsiębiorstwa	0	22 740	22 740	17 489
Sektor publiczny	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	0
Należności z rozpoznąną utratą wartości	1 175 582	2 373 437	3 549 019	1 491 087
Klienci indywidualni	13 824	1 525 314	1 539 138	536 273
Klienci mikro	7 354	843 660	851 014	542 527
Duże przedsiębiorstwa	1 068 531	0	1 068 531	396 284
Małe i średnie przedsiębiorstwa	77 957	4 463	82 420	16 003
Sektor publiczny	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe	7 916	0	7 916	0
Razem aktywa finansowe brutto	1 342 451	36 251 685	37 594 137	25 080 222
Odpis z tytułu utraty wartości należności od banku centralnego i innych banków	0	205	205	0
Odpis z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	749 056	1 935 072	2 684 129	0
Odpis z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów finansowych	7 916	0	7 916	0
Razem aktywa finansowe netto	585 479	34 316 408	34 901 887	25 080 222

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

31 grudnia 2012	Wartość ekspozycji			Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
	Analizowanych indywidualnie	Analizowanych grupowo	Razem	
Należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	2 197 376	32 279 203	34 476 579	12 419 158
Bank centralny i inne banki	1 790 061	237 974	2 028 035	0
Klienci indywidualni	2 565	18 010 885	18 013 451	10 952 065
Klienci mikro	12 379	2 374 486	2 386 865	1 258 889
Duże przedsiębiorstwa	218 205	10 701 374	10 919 578	179 511
Małe i średnie przedsiębiorstwa	20 206	908 192	928 398	28 548
Sektor publiczny	144	46 292	46 436	145
Pozostałe aktywa finansowe	153 816	0	153 816	0
Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	209 441	1 880 878	2 090 319	1 122 054
Klienci indywidualni	34 128	1 509 767	1 543 895	775 736
Klienci mikro	77 821	349 491	427 312	248 827
Duże przedsiębiorstwa	83 760	15 625	99 385	83 759
Małe i średnie przedsiębiorstwa	13 732	5 995	19 727	13 732
Sektor publiczny	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	0
Należności z rozpoznaną utratą wartości	2 238 995	1 528 770	3 767 765	1 239 314
Klienci indywidualni	581 144	1 224 513	1 805 657	334 927
Klienci mikro	476 530	304 128	780 658	320 373
Duże przedsiębiorstwa	1 106 729	0	1 106 729	565 326
Małe i średnie przedsiębiorstwa	70 012	129	70 141	18 688
Sektor publiczny	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe	4 580	0	4 580	0
Razem kredyty i pożyczki brutto	4 645 812	35 688 851	40 334 663	14 780 526
Odpis z tytułu utraty wartości należności od banku centralnego i innych banków	0	170	170	0
Odpis z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	1 245 406	1 610 446	2 855 852	0
Odpis z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów finansowych	4 580	0	4 580	0
Razem aktywa finansowe netto	3 395 826	34 078 235	37 474 061	14 780 526

Analizę wiekową aktywów przeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości prezentuje poniższe zestawienie.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Stan na 31 grudnia 2013 Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	Okres przeterminowania					Razem
	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku	
Kredyty i pożyczki brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	1 497 226	466 066	8 486	95 099	39 859	2 106 736
Klienci indywidualni	1 181 934	308 325	741	72	9 257	1 500 330
Klienci mikro	226 294	129 552	2 657	1 605	604	360 711
Duże przedsiębiorstwa	85 464	19 789	3 343	90 323	24 036	222 955
Małe i średnie przedsiębiorstwa	3 534	8 400	1744	3 099	5 963	22 740
Sektor publiczny	0	0	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	0	0	0	0	0	0
Razem	1 497 226	466 066	8 486	95 099	39 859	2 106 736

Stan na 31 grudnia 2012 rozpoznanej utraty wartości	Okres przeterminowania					Razem
	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku	
Kredyty i pożyczki brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	1 427 515	510 552	24 803	42 807	84 641	2 090 318
Klienci indywidualni	1 184 300	324 320	9 624	6 157	19 493	1 543 894
Klienci mikro	237 279	119 483	11 007	25 075	34 468	427 312
Duże przedsiębiorstwa	2 201	61 213	3 196	4 661	28 114	99 385
Małe i średnie przedsiębiorstwa	3 735	5 536	976	6 914	2 566	19 727
Sektor publiczny	0	0	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	0	0	0	0	0	0
Razem	1 427 515	510 552	24 803	42 807	84 641	2 090 318

Dla aktywów finansowych narażonych na ryzyko kredytowe, w celu wyodrębnienia grup klientów cechujących się podobnym poziomem wiarygodności kredytowej, Bank stosuje systemy ratingowe. Obecnie wykorzystywane skale oceny wiarygodności kredytowej są specyficzne dla określonych segmentów klientów:

- dla klientów korporacyjnych (w tym małych i średnich przedsiębiorstw) Bank wykorzystuje skalę 30 stopniową zgodnie z którą przypisywane są oceny od 1A do 10C, gdzie 1A jest przypisywany klientom o najniższym poziomie ryzyka kredytowego oraz ratingi 10A/B/C przypisywane są klientom, którzy uznani zostali za niewypłacalnych;
- dla projektów inwestycyjnych Bank wykorzystuje skalę 5 stopniową od 6,1 do 6,5 (gdzie 6,1 oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a 6,5 – utratę wartości);
- dla pozostałych klientów segmentu niedetalicznego (w tym Banków, oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych, instytucji sektora finansowego oraz sektora publicznego) Bank wykorzystuje skalę 10 stopniową – od A1 do D (gdzie A oznacza minimalne ryzyko kredytowe, a D – utratę wartości), przy czym dla funduszy wzajemnego inwestowania zastosowane są oceny od C1 do CD, gdzie C1 oznacza minimalne ryzyko kredytowego, a CD – utratę wartości)
- skala ratingowa dotycząca klientów indywidualnych określona jest w skali od 0,5 do 5,0 (gdzie 0,5 oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a 5,0 – utratę wartości).

Co do zasady Bank nie przypisuje ratingów klientom mikro – te ekspozycje prezentowane są jako NR (non-rated). Papierom wartościowym emitowanym przez Skarb Państwa i przez Narodowy Bank Polski oraz

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

ekspozycjom wobec Banku Centralnego przypisywany jest rating państwa polskiego (rating A). Ekspozycjom kapitałowym oraz obligacjom korporacyjnym przypisywany jest rating podmiotu, którego ta ekspozycja dotyczy.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Stan na 31 grudnia 2013									
Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości	Ekspozycje								Łączna kwota ekspozycji
	wobec rządów i banków centralnych	wobec banków	wobec klientów indywidualnych	wobec klientów mikro	wobec dużych przedsiębiorstw	wobec małych i średnich przedsiębiorstw	wobec sektora publicznego	pozostałe aktywa	
Ekspozycje klasyfikowane według wewnętrznych ratingów stosowanych przez Grupę									
0.5	0	0	11 309 190	0	0	0	0	0	11 309 190
1.0	0	0	274 657	0	0	0	0	0	274 657
1.5	0	0	450 262	0	155 436	0	0	0	605 698
2.0	0	0	699 562	0	1	0	0	0	699 563
2.5	0	0	609 884	0	145 978	0	0	0	755 862
3.0	0	0	306 389	0	83	0	0	0	306 472
3.5	0	0	112 980	0	43 306	0	0	0	156 286
4.0	0	0	53 051	0	499	0	0	0	53 550
4.5	0	0	25 917	0	3 450	0	0	0	29 367
5.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1	0	0	0	0	361 028	0	0	0	361 028
6.2	0	0	0	0	1 037 658	0	0	0	1 037 658
6.3	0	0	0	0	1 762 044	0	0	0	1 762 044
6.4	0	0	0	0	198 151	0	0	0	198 151
6.5	0	0	0	0	59 776	0	0	0	59 776
1A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1B	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1C	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2A	0	0	0	0	4 570	0	0	0	4 570
2B	0	0	0	0	56	0	0	0	56
2C	0	0	0	0	291	0	0	0	291
3A	0	0	0	0	18 935	0	0	0	18 935
3B	0	0	0	0	62 398	0	0	0	62 398
3C	0	0	0	0	149 765	0	0	0	149 765
4A	0	0	0	0	22 812	0	0	0	22 812
4B	0	0	0	0	481 781	65 791	0	0	547 572
4C	0	0	0	0	270 990	0	0	0	270 990
5A	0	0	0	0	626 311	0	0	0	626 311
5B	0	0	0	0	705 529	173 602	0	0	879 131
5C	0	0	0	0	747 482	0	0	0	747 482
6A	0	0	0	0	981 077	66 364	0	0	1 047 441
6B	0	0	0	0	979 512	89 166	0	0	1 068 678
6C	0	0	0	0	835 765	100 036	0	0	935 801

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Stan na 31 grudnia 2013										Łączna kwota ekspozycji
Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości	Ekspozycje								pozostałe aktywa	
	wobec rządów i banków centralnych	wobec banków	wobec klientów indywidualnych	wobec klientów mikro	wobec dużych przedsiębiorstw	wobec małych i średnich przedsiębiorstw	wobec sektora publicznego			
7A	0	0	0	5	408 637	83 606	0	0	492 248	
7B	0	0	0	61	445 631	107 456	0	0	553 148	
7C	0	0	0	0	168 902	63 991	0	0	232 893	
8A	0	0	0	0	84 865	29 497	0	0	114 362	
8B	0	0	0	0	51 010	23 974	0	0	74 984	
8C	0	0	0	0	20 695	14 708	0	0	35 403	
9A	0	0	0	0	87 093	0	0	0	87 093	
9B	0	0	0	8	22 737	20 836	0	0	43 581	
9C	0	0	0	0	49 030	0	0	0	49 030	
10A	0	0	0	0	35 858	3 273	0	0	39 131	
A1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
A2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
A3	0	163 448	0	0	0	0	0	0	163 448	
B1	1 172 845	134 457	0	0	0	0	0	0	1 307 302	
B2	0	28 191	0	0	0	0	14 279	0	42 470	
B3	0	10 121	0	0	1 773	0	5 230	0	17 124	
B4	0	569	0	0	0	0	16 822	0	17 391	
B5	0	0	0	0	0	0	3 324	0	3 324	
C	0	16 186	0	0	0	0	0	0	16 186	
D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Razem ekspozycje klasyfikowane według wewnętrznych ratingów stosowanych przez Bank	1 172 845	352 972	13 841 891	74	11 030 915	842 300	39 655	0	27 280 652	
Ekspozycje bez ratingu										
NR	0	1 166	2 985 602	1 930 831	110 597	7 231	0	166 870	5 035 428	
Razem ekspozycje bez ratingu	0	1 166	2 985 602	1 930 831	110 597	7 231	0	166 870	5 035 428	
Razem	1 172 845	354 138	16 827 494	1 930 905	11 141 512	849 531	39 655	166 870	32 316 080	

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Stan na 31 grudnia 2012									Łączna kwota ekspozycji
finansowych nieprzeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości	banków	banków	indywidualnych	mikro	przedsiębiorstw	średnich	publicznego	aktywa	
Ekspozycje klasyfikowane według wewnętrznych ratingów stosowanych przez Grupę									
0.5	0	0	9 084 597	0	0	0	0	0	9 084 597
1.0	0	0	3 059 607	0	6 837	0	0	0	3 066 444
1.5	0	0	1 874 916	0	504 929	0	0	0	2 379 845
2.0	0	0	1 362 808	0	1 201 757	0	0	0	2 564 565
2.5	0	0	879 478	0	2 114 715	89	0	0	2 994 282
3.0	0	74	467 972	0	1 267 659	0	0	0	1 735 705
3.5	0	0	299 080	0	1 634 287	948	0	0	1 934 315
4.0	0	0	181 385	0	673 989	1 286	0	0	856 660
4.5	0	0	142 546	0	70 083	0	0	0	212 629
5.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1	0	0	0	0	790 918	0	0	0	790 918
6.2	0	0	0	0	1 225 504	0	0	0	1 225 504
6.3	0	0	0	0	1 096 511	0	0	0	1 096 511
6.4	0	0	0	0	95 191	0	0	0	95 191
6.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1B	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1C	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2B	0	0	0	0	0	275	0	0	275
2C	0	0	0	0	0	177	0	0	177
3A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3B	0	0	0	0	0	1 797	0	0	1 797
3C	0	0	0	0	0	2 545	0	0	2 545
4A	0	0	0	0	0	4 432	0	0	4 432
4B	0	0	0	0	0	4 303	0	0	4 303
4C	0	0	0	0	0	13 519	0	0	13 519
5A	0	0	0	0	382	20 696	0	0	21 078
5B	0	0	0	0	0	41 715	0	0	41 715
5C	0	0	0	0	520	57 746	0	0	58 266
6A	0	0	0	0	0	90 076	0	0	90 076
6B	0	0	0	17	0	106 085	0	0	106 102
6C	0	0	0	0	281	87 992	0	0	88 273
7A	0	0	0	0	374	100 025	0	0	100 399
7B	0	0	0	0	0	98 019	0	0	98 019
7C	0	0	0	0	0	79 056	0	0	79 056
8A	0	0	0	0	0	67 153	0	0	67 153

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Stan na 31 grudnia 2012									Łączna kwota ekspozycji
Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości	Ekspozycje								
	banków centralnych	wobec banków	wobec klientów indywidualnych	wobec klientów mikro	wobec dużych przedsiębiorstw	średnich przedsiębiorstw	wobec sektora publicznego	pozostałe aktywa	
8B	0	0	0	0	0	48 703	0	0	48 703
8C	0	0	0	0	0	24 408	0	0	24 408
9A	0	0	0	0	0	16 071	0	0	16 071
9B	0	0	0	0	0	8 116	0	0	8 116
9C	0	0	0	0	0	7 572	0	0	7 572
10A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A3	0	143 173	0	0	0	0	467	0	143 640
B1	1 790 061	45 299	0	0	0	0	0	0	1 835 360
B2	0	23 770	0	0	3 574	0	3 065	0	30 409
B3	0	447	0	0	0	0	2 341	0	2 788
B4	0	4 195	0	0	0	0	19 977	0	24 172
B5	0	0	0	0	0	0	6 831	0	6 831
C	0	18 763	0	0	0	0	0	0	18 763
D	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem ekspozycje klasyfikowane według wewnętrznych ratingów stosowanych przez Bank	1 790 061	235 721	17 352 388	17	10 687 511	882 804	32 681	0	30 981 183
Ekspozycje klasyfikowane według zewnętrznych ratingów									
NR	0	2 253	661 063	2 386 848	232 067	45 594	13 755	0	3 341 580
Razem ekspozycje bez ratingu	0	2 253	661 063	2 386 848	232 067	45 594	13 755	0	3 341 580
Razem	1 790 061	237 974	18 013 451	2 386 865	10 919 578	928 398	46 436	0	34 322 763

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Poniższa tabela prezentuje informację na temat koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych branżach według głównych branż gospodarki.

Łączna kwota ekspozycji brutto według głównych branż gospodarki														
31 grudnia 2013	Ekspozycje									Łączna kwota ekspozycji	w tym:			
Nazwa branży	wobec rządów i banków centralnych	wobec instytucji finansowych	z tytułu kredytowania specjalistycznego	wobec małych i średnich przedsiębiorstw	pozostałe wobec przedsiębiorców i sektora publicznego	detaliczne zabezpieczone na nieruchomościach	detaliczne odnawialne	pozostałe detaliczne		Ekspozycje kapitałowe	Pozytywny zarys	Ekspozycje z różną utratą wartości	Salda odpisów	
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	0	0	0	14 150	54 686	2 669	2 675	2 803	76 984	0	0	8 568	6 693	
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	5 363	2 488	0	56	0	7 907	0	0	2 357	1 340	
Przetwórstwo przemysłowe	0	0	98 304	632 007	2 975 081	635	526	86	3 706 640	0	0	307 696	173 078	
Wytworzenie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	574 860	10 738	187 658	44 689	65 055	26 832	909 833	0	0	90 397	71 453	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	0	15 789	26 831	100	51	15	42 787	0	0	1 219	735	
Budownictwo	0	0	350 491	263 097	485 682	17 242	36 346	18 406	1 171 263	26 017	0	375 252	278 002	
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	0	0	50 805	1 341 932	2 526 227	91 487	171 223	57 678	4 239 353	0	0	596 199	444 400	
Transport i gospodarka magazynowa	0	0	0	172 250	171 952	11 404	8 515	5 215	369 336	0	0	67 832	46 080	
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	0	71 049	196 757	29 344	11 428	38 334	12 444	359 357	0	0	76 410	45 762	
Informacja i komunikacja	0	0	0	38 154	1 055 723	1 511	2 312	1 099	1 098 798	2	0	7 454	8 509	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 172 845	354 146	39 892	30 228	390 320	34 841	41 612	14 652	2 078 535	156 385	0	91 506	46 931	
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0	2 554 896	60 244	432 928	0	146	0	3 048 213	0	0	266 885	173 610	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	0	0	123 108	190 098	853	2 478	825	317 362	0	0	29 297	20 683	
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	0	8 315	40 730	112 401	16 691	6 249	5 539	189 925	0	0	12 469	9 655	

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Łączna kwota ekspozycji brutto według głównych branż gospodarki														
31 grudnia 2013														
Nazwa branży	Ekspozycje									Łączna kwota ekspozycji	w tym:			
	wobec rządów i banków	wobec instytucji finansowych	z tytułu kredytowania specyjalnego	wobec małych i średnich	pozostałe wobec przedsiębiorców	detaliczne zabezpieczone na	detaliczne odnawialne	pozostałe detaliczne	Ekspozycje kapitałowe		Pozytywnie sekurytyzacyjne	Ekspozycje z rozpoznaną utratą	Salda odpisów	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia	0	0	0	17 591	353	5 042	7 158	2 976	33 120	0	0	6 680	4 563	
Edukacja	0	0	0	47 361	17 883	455	7	0	65 707	0	0	10 827	7 190	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	0	0	120 508	36 869	0	0	0	157 377	0	0	13 632	10 026	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0	0	27 027	17 219	0	0	0	44 247	0	0	7 119	4 977	
Pozostała działalność usługowa	0	0	0	113 611	10 298	0	0	0	123 908	0	0	24 248	19 366	
Gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	16 600 225	1 109 832	2 213 212	19 923 269	0	0	1 545 057	1 311 282	
Razem	1 172 845	354 146	3 748 612	3 270 646	8 724 041	16 839 271	1 492 577	2 361 781	37 963 919	182 404	0	3 541 104	2 684 334	

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Łączna kwota ekspozycji brutto według głównych branż gospodarki														
31 grudnia 2012														
Nazwa branży	Ekspozycje									Łączna kwota ekspozycji	w tym:			
	wobec rządów i banków centralnych	wobec instytucji finansowych	z tytułu kredytowania specjalistycznego	wobec małych i średnich przedsiębiorstw	pozostałe wobec przedsiębiorców i sektora publicznego	detaliczne zabezpieczone na nieruchomościach	detaliczne odnawialne	pozostałe detaliczne	Ekspozycje kapitałowe		Pozytywny zysk	Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Salda odpisów	
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	0	0	56 069	9 202	60 889	2 238	2 080	3 632	134 110	0	0	4 836	4 821	
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	3 359	4 709	0	0	0	8 068	0	0	2 414	952	
Przetwórstwo przemysłowe	0	0	91 219	289 483	3 253 321	714	473	247	3 635 457	0	0	321 525	113 757	
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	544 127	21 137	547 419	36 623	61 961	31 420	1 242 687	0	0	140 389	112 193	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	20 764	7 388	29 143	113	84	82	57 574	0	0	227	394	
Budownictwo	0	0	224 069	76 019	832 646	16 637	37 296	19 588	1 206 255	26 017	0	365 878	237 412	
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	0	0	0	516 755	3 533 540	63 642	153 497	62 664	4 330 098	0	0	537 195	415 035	
Transport i gospodarka magazynowa	0	0	2 518	29 877	440 529	8 600	5 542	4 256	491 322	0	0	58 758	38 088	
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	0	0	67 903	3 362	195 440	9 727	38 429	16 977	331 838	0	0	76 396	63 406	
Informacja i komunikacja	0	0	0	15 933	688 558	1 644	2 978	1 703	710 816	0	0	16 444	13 539	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 790 061	237 974	12 924	1 307	539 188	26 989	39 179	17 947	2 665 569	115 534	0	50 388	21 804	
Działalność związana z obsługą rynku	0	0	2 622 542	12 155	551 006	0	0	0	3 185 703	0	0	251 960	129 857	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	0	0	13 637	212 421	736	2 409	939	230 142	750	0	34 078	29 558	
Działalność w zakresie usług administrowania i działalności	0	0	0	10 750	266 693	10 959	3 479	5 729	297 610	0	0	12 151	12 398	
Administracja publiczna i obrona	0	0	0	42	8 914	3 391	4 756	3 221	20 324	0	0	4 564	4 256	
Edukacja	0	0	0	2 601	41 046	0	0	0	43 647	0	0	0	0	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	0	0	1 041	60 433	0	0	0	61 473	0	0	454	524	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0	0	996	45 560	0	0	0	46 556	0	0	6 143	3 555	
Pozostała działalność usługowa	0	0	0	3 218	348 651	0	0	0	351 869	0	0	64 550	49 738	
Gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	16 919 197	1 580 173	2 918 559	21 417 929	0	0	1 814 835	1 604 565	
Razem	1 790 061	237 974	3 642 135	1 018 264	11 660 106	17 101 210	1 932 336	3 086 964	40 469 047	142 301	0	3 763 185	2 855 852	

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

W celu kontroli ryzyka portfela kredytowego w zakresie oczekiwanych i nieoczekiwanych strat (kapitału i poziomu odpisów z tytułu utraty wartości), Grupa określa limity koncentracji ryzyka kredytowego dla potrzeb kontroli wewnętrznej i zarządza ekspozycją na ryzyko w ramach tych limitów poprzez regularny system monitorowania.

Zarząd Banku zatwierdza limity ryzyka kredytowego określone w Politykach kredytowych.

Bank monitoruje wykorzystanie limitu koncentracji zaangażowań wynikającego z przepisów art. 71 ustawy Prawo bankowe, względem pojedynczego klienta lub grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Wartość dopuszczalnego limitu koncentracji kredytowej względem pojedynczego klienta lub grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie kształtowała się na następującym poziomie:

Dopuszczalny limit koncentracji	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Limit koncentracji zaangażowania Banku (25%)	1 208 412	1 236 148

Bank nie posiada zaangażowań przekraczających powyższe limity.

Zaangażowanie wobec jednego kredytobiorcy podlega dalszym ograniczeniom w formie szczegółowych limitów dotyczących narażenia na ryzyko bilansowe i pozabilansowe oraz dzienne limity ryzyka dostaw dotyczące pozycji takich jak walutowe kontrakty terminowe. Faktyczna ekspozycja na ryzyko jest codziennie porównywana z dopuszczalnym limitem.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Poniżej zaprezentowano ekspozycje klientów przekraczające wartość 10% funduszy własnych Banku. Zostały one zaprezentowane w oparciu o zaangażowania względem pojedynczego klienta oraz grup kapitałowych w wartości bez uwzględniania pomniejszych z tytułu zastosowania technik redukcji ryzyka kredytowego ani wyłączeń określonych w § 6 uchwały w sprawie limitu koncentracji zaangażowań. Zestawienie uwzględnia również ekspozycje w stosunku do Rządów i Banków Centralnych oraz innych Banków.

31 grudnia 2013				
Nr klienta	Nazwa kredytobiorcy	Wartość zaangażowania	Podmiot/Grupa	Udział procentowy
1	Kredy tobiorca 1	10 093 094	Grupa	208,81%
2	Kredy tobiorca 2	8 648 850	Podmiot	178,93%
3	Kredy tobiorca 3	2 027 335	Grupa	41,94%
4	Kredy tobiorca 4	1 161 420	Podmiot	24,03%
5	Kredy tobiorca 5	870 508	Grupa	18,01%
6	Kredy tobiorca 6	801 913	Grupa	16,59%
7	Kredy tobiorca 7	661 159	Grupa	13,68%
8	Kredy tobiorca 8	607 843	Grupa	12,58%
9	Kredy tobiorca 9	522 182	Podmiot	10,80%
10	Kredy tobiorca 10	504 719	Grupa	10,44%
11	Kredy tobiorca 11	486 110	Grupa	10,06%
12	Kredy tobiorca 12	484 528	Grupa	10,02%

Zaangażowania wobec kredytobiorców: 2 i 3 na 31 grudnia 2013 roku dotyczą Narodowego Banku Polskiego, Skarbu Państwa i nie są objęte ograniczeniem łącznego zaangażowania do wysokości 25% funduszy własnych na mocy par. 6 Uchwały nr 208/2011 KNF z dnia 22 sierpnia 2011 roku, z późniejszymi zmianami, w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania zaangażowań przy ustalaniu przestrzegania limitu koncentracji i limitu dużych zaangażowań. Zaangażowanie wobec kredytobiorcy 1 po zastosowaniu wyłączeń określonych w § 6 uchwały w sprawie limitu koncentracji zaangażowań, jest na poziomie poniżej dopuszczalnego limitu koncentracji kredytowej czyli poniżej 25%.

31 grudnia 2012				
Nr klienta	Nazwa kredytobiorcy	Wartość zaangażowania	Podmiot/Grupa	Udział procentowy
1	Kredy tobiorca 1	8 288 152	Podmiot	165,62%
2	Kredy tobiorca 2	1 159 725	Podmiot	23,45%
3	Kredy tobiorca 3	742 956	Grupa	15,03%

Zaangażowania wobec kredytobiorców: 1 i 2 na 31 grudnia 2012 roku dotyczą Narodowego Banku Polskiego, Skarbu Państwa i nie są objęte ograniczeniem łącznego zaangażowania do wysokości 25% funduszy własnych na mocy par. 6 Uchwały nr 208/2011 KNF z dnia 22 sierpnia 2011 roku, z późniejszymi zmianami, w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania zaangażowań przy ustalaniu przestrzegania limitu koncentracji i limitu dużych zaangażowań.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

43. Ryzyko utraty płynności

Podstawowym celem systemu zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku, które umożliwi realizację określonych w planie finansowym celów dochodowych przy jednoczesnym utrzymaniu ciągłej zdolności terminowego wywiązywania się Banku ze zobowiązań oraz zachowaniu nałożonych limitów ryzyka płynności, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych (regulacyjnych).

Zarządzanie bieżącą, śróddzienną płynnością Banku prowadzone jest przez Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Poziom ponoszonego przez Bank średnio- i długoterminowego ryzyka płynności oceniany jest na podstawie raportów płynności.

Raporty płynności informują o wysokości luki płynności (statyczna analiza luki płynności), czyli o niedopasowaniu pomiędzy terminami zapadalności aktywów i terminami wymagalności pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych, na podstawie poziomu osiągniętych wskaźników płynności, które pokazują stosunek skumulowanych wpływów do skumulowanych wypływów w danym okresie czasu.

Raporty sporządzane są dla pozycji bilansowych i pozabilansowych w PLN i w podstawowych walutach obcych, tj. EUR, USD, CHF, JPY i GBP oraz w pozostałych walutach obcych łącznie. Raporty uwzględniają elementy modelowania w zakresie zachowań rynku finansowego i klientów Banku (m.in. rolowanie depozytów, osad na rachunkach bieżących, prawdopodobieństwo realizacji zobowiązań pozabilansowych, rezerwę obowiązkową, uwzględnienie korekty należności z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości).

Zarządzanie średnio- i długoterminowym ryzykiem płynności realizowane jest w Banku przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), który ustala pożądaną strukturę bilansu Banku poprzez system limitów obejmujących m.in. wielkość luki płynności, stopień koncentracji depozytów, stosunek wartości portfela kredytowego do depozytów.

Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami prowadzi działalność na rynku finansowym, odpowiednio kształtując portfel aktywów i pasywów tak, aby zachowane zostały wymagane poziomy limitów ryzyka płynności. Polityka cenowa i produktowa Banku jako instrument mający wpływ na strukturę bilansu Banku jest również narzędziem wykorzystywanym do zarządzania ryzykiem płynności.

Bank dokonuje również kalkulacji na bazie dziennej nadzorczych miar płynności zgodnie z wymaganiami Uchwały Nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z późniejszymi zmianami. Są to:

- miary płynności krótkoterminowej,
- miary płynności długoterminowej.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Analizę wymagalności zobowiązań finansowych w postaci niezdykontowanych przepływów środków pieniężnych prezentuje poniższe zestawienie.

31 grudnia 2013							
Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe				Razem
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	363 647	453 945	212 715	212 142	71 797	23 032	519 685
Wpływy	14 525 519	-	8 872 134	5 201 396	574 103	18 603	14 666 236
Wyływy	14 889 165	-	9 084 849	5 413 538	645 900	41 634	15 185 921
Zobowiązania finansowe	42 202 540	42 283 447	28 101 551	10 341 578	4 137 809	131 197	42 712 135
<i>Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	11 499 474	11 512 418	596 906	6 965 758	4 114 373	130 589	11 807 626
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	30 393 027	30 460 990	27 216 777	3 375 820	1 265	608	30 594 470
<i>Pozostałe zobowiązania finansowe</i>	310 039	310 039	287 867	0	22 172	0	310 039
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	1 777 707	1 777 707	0	1 777 707	0	0	1 777 707
Udzielone zobowiązania finansowe	4 252 341	4 252 341	0	2 075 151	2 177 190	0	4 252 341

31 grudnia 2012							
Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe				Razem
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	24 451 029	368 150	18 776 705	1 844 671	2 928 141	901 513	24 451 029
Zobowiązania finansowe	43 679 814	43 833 589	28 351 990	5 701 834	9 465 788	767 839	44 287 451
<i>Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	11 746 654	11 772 625	1 039 782	1 122 404	9 192 554	767 839	12 122 579
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	31 703 349	31 831 153	27 123 269	4 579 430	232 362	0	31 935 061
<i>Pozostałe zobowiązania finansowe</i>	229 811	229 811	188 939	0	40 872	0	229 811
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	1 791 160	1 791 160	1 791 160	0	0	0	1 791 160
Udzielone zobowiązania finansowe	4 846 866	4 846 866	4 846 866	0	0	0	4 846 866

Poniższa tabela przedstawia skumulowaną lukę kontraktową płynności Banku z uwzględnieniem transakcji pozabilansowych (bez linii kredytowych).

	do 1 miesiąca	do 3 miesięcy	do 12 miesięcy	do 2 lat	do 3 lat	do 5 lat	Łączna skumulowana luka
31 grudnia 2013	-8 178 736	-11 555 432	-15 473 095	-15 563 334	-16 281 075	-14 524 124	0
31 grudnia 2012	-6 846 705	-10 577 142	-13 532 847	-14 850 039	-16 021 703	-14 004 292	0

W przedziale do „1 miesiąca” Bank prezentuje zobowiązania wobec klientów z tytułu rachunków bieżących.

Istotą działania Banku jest transformacja terminów zapadalności po stronie aktywnej i pasywnej bilansu, tak aby uwzględnić preferencje klientów składających depozyty i zaciągających kredyty, przy akceptowalnym poziomie ryzyka mitygowanym poprzez średnio- i długoterminowe finansowanie pozyskiwane na rynku hurtowym.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Struktura terminów zapadalności aktywów i zobowiązań oraz zdolność do zastąpienia, po możliwym do przyjęcia koszcie, oprocentowanych zobowiązań z chwilą osiągnięcia terminu wymagalności, stanowią istotne elementy oceny płynności Banku oraz jej narażenia na zmiany stóp procentowych i kursów wymiany walut.

44. Pozostałe ryzyka rynkowe

44.1.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wynika z otwartych pozycji w produktach procentowych, walutowych i kapitałowych, które narażone są na zmiany wartości na rynku. Bank stosuje dla potrzeb konstrukcji limitów ryzyka metody symulacyjne, metody oparte na wartości punktu bazowego oraz metody oparte na wartości pozycji netto.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym podlega ciągłej ocenie oraz ewolucji w celu dostosowania go do zmieniających się warunków rynkowych.

Na proces zarządzania składają się:

- identyfikacja czynników ryzyka,
- pomiar ryzyka,
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie ryzyka.

44.1.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe to ryzyko zmiany wartości poszczególnych instrumentów finansowych spowodowanych fluktuacjami kursów walutowych. Z uwagi na prowadzoną działalność Bank narażony jest na wpływ wahań kursowych na swoją sytuację finansową i przepływy pieniężne.

Ryzyko walutowe rozumiane jako prawdopodobieństwo wystąpienia straty jest uzależnione od:

- zmienności kursów walutowych,
- niedopasowania należności i zobowiązań walutowych.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ustalenie obszarów ryzyka walutowego i podejmowanie działań mających na celu ograniczenie ryzyka walutowego do akceptowanych przez Bank rozmiarów.

W celu zarządzania ryzykiem walutowym w Banku stworzony został system limitów ryzyka rynkowego zgodny ze standardami obowiązującymi w Grupie Raiffeisen. W ramach podziału kompetencji w procesie zarządzania ryzykiem, Zarząd ustala w Polityce Zarządzania Aktywami i Pasywami poziom ogólnego apetytu na ryzyko walutowe, uwzględniając założenia budżetowe oraz wpływ potencjalnych strat na kapitał Banku.

Polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym zakłada posiadanie niewielkiej pozycji walutowej, która pozwala na oferowanie klientom konkurencyjnych warunków cenowych. Ryzyko walutowe jest nieistotne – wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wynosi 0 zł. Bank w procesie zarządczym

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

stosuje metody symulacyjnych, wykorzystując do kalkulacji i pomiaru poziomu zagrożenia na ryzyko walutowe metodę wartości zagrożonej (VaR).

Szczegółowe wartości poszczególnych limitów ustalane są następnie przez Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami i obejmują one:

- limity poziomu maksymalnej, otwartej pozycji walutowej overnight dla każdej waluty,
- limity poziomu całkowitej otwartej pozycji walutowej overnight i intraday dla wszystkich walut łącznie,
- limit poziomu wartości zagrożonej, wyznaczonej dla 1-dniowego horyzontu utrzymania pozycji oraz poziomu ufności 99%. Wartość zagrożona wyznaczana jest metodą wariacji-kowariancji,
- kwartalny i roczny limit maksymalnej straty.

Ponadto, dla potrzeb obliczania wymogu z tytułu ekspozycji na ryzyko walutowe wykorzystywana jest tzw. metoda podstawowa wyznaczająca dopuszczalne granice ekspozycji na ryzyko niedopasowania należności i zobowiązań walutowych (tzw. pozycja całkowita) w odniesieniu do funduszy własnych Banku.

Raporty dzienne dotyczące pozycji walutowej Banku obejmujące analizę działalności walutowej w kontekście przestrzegania obowiązujących norm ostrożnościowych (limitów) oraz wyników ekonomicznych przedstawiane są dyrektorom jednostek organizacyjnych odpowiedzialnym za zarządzanie oraz kontrolę ryzyka oraz członkowi Zarządu nadzorującemu pion Pion Gospodarki Pieniężnej i Rynków Finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2013 i 31 grudnia 2012 roku została przeprowadzona analiza wpływu zmiany kursów walutowych na pozycje walutową Banku dla trzech walut obcych (EUR, CHF, USD) w przypadku których otwarta pozycja walutowa Banku jest największa. Wyniki tej analizy są przedstawione w tabeli poniżej:

31 grudnia 2013	Pozycja bazowa	Pozycja przy zmianie kursu o -50 pkt	Pozycja przy zmianie kursu o +50 pkt	Wpływ na wynik przy zmianie kursu o -50 pkt	Wpływ na wynik przy zmianie kursu o +50 pkt
EUR	-8 945	-8 934	-8 956	11	-11
USD	-1 706	-1 703	-1 708	3	-3
CHF	46 062	45 994	46 130	-68	68
Razem	0	0	0	-54	54

31 grudnia 2012	Pozycja bazowa	Pozycja przy zmianie kursu o -50 pkt	Pozycja przy zmianie kursu o +50 pkt	Wpływ na wynik przy zmianie kursu o -50 pkt	Wpływ na wynik przy zmianie kursu o +50 pkt
EUR	-5 507	-5 479	-5 534	28	-28
USD	-920	-916	-925	5	-5
CHF	-2 621	-2 608	-2 635	13	-13
Razem				45	-45

Przy założeniu że kursy walut jednocześnie spadną o 50 punktów bazowych, krótka pozycja walutowa netto Banku spadnie o 54 tys. PLN, natomiast przy wzroście kursów walut o 50 punktów bazowych krótka pozycja walutowa netto Banku wzrośnie o 54 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku długa pozycja walutowa netto Banku wynosiła 47 175 tys. zł, co stanowi 0,98% funduszy własnych Banku (na dzień 31 grudnia 2012 r. długa pozycja walutowa netto Banku

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

wynosiła 4 041 tys. zł, co stanowi 0,18 % funduszy własnych Banku). Poniższa tabela przedstawia podział pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku według poszczególnych walut.

Koncentracje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych w walutach oraz pozycja walutowa Banku					
31 grudnia 2013	EUR	USD	CHF	Pozostałe	Razem
Składniki pozycji walutowej bilansowe - akty wa	9 436 399	357 037	11 870 611	237 333	21 901 380
Składniki pozycji walutowej bilansowe - pasy wa	10 686 876	1 594 132	4 344 619	313 374	16 939 001
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe – kwoty do otrzymania	9 155 016	10 515 056	1 835 375	419 454	21 924 902
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe – kwoty do wydania	7 913 485	9 279 666	9 315 305	342 301	26 850 757
Pozycja walutowa netto długa (+)	-	-	46 062	1 112	47 175
Pozycja walutowa netto krótka (-)	8 945	1 706	-	-	10 651
Koncentracje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych w walutach oraz pozycja walutowa Banku					
31 grudnia 2012	EUR	USD	CHF	Pozostałe	Razem
Składniki pozycji walutowej bilansowe - akty wa	11 975 195	574 847	13 338 874	232 255	26 121 171
Składniki pozycji walutowej bilansowe - pasy wa	12 736 582	1 505 627	5 224 941	313 072	19 780 222
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe – kwoty do otrzymania	9 522 465	3 545 812	991 433	272 685	14 332 395
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe – kwoty do wydania	8 766 585	2 615 952	9 107 987	187 855	20 678 379
Pozycja walutowa netto długa (+)	-	-	-	4 041	4 041
Pozycja walutowa netto krótka (-)	5 507	920	2 621	28	9 076

44.1.3. Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej

Ryzyko stopy procentowej jest spowodowane tym, że możliwe zmiany stóp procentowych na rynku mogą mieć wpływ na przyszłe przepływy pieniężne lub też na wartość godziwą posiadanych przez Bank instrumentów finansowych.

Identyfikacja obszarów, w których Bank jest narażony na ryzyko stopy procentowej oraz kształtowanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej i zobowiązań pozabilansowych w sposób pozwalający na maksymalizację wartości aktywów netto oraz wyniku odsetkowego są głównymi celami zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej zakłada istnienie w Banku systemu wewnętrznych cen transferowych, w ramach którego jednostki biznesowe nie podejmujące na własny rachunek ryzyka stopy procentowej przekazują je do jednostek odpowiedzialnych za jego zarządzanie.

W celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku stworzony został system limitów ryzyka rynkowego zgodny ze standardami obowiązującymi w Grupie RBI. W ramach podziału kompetencji w procesie zarządzania ryzykiem, Zarząd Banku ustala w Polityce Zarządzania Aktywami i Pasywami poziom ogólnego apetytu na ryzyko stopy procentowej, uwzględniając założenia budżetowe oraz wpływ potencjalnych strat na kapitał Banku.

Szczegółowe wartości poszczególnych limitów ustalane są następnie przez Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami i obejmują one:

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

- limity poziomu maksymalnej, otwartej pozycji na stopie procentowej mierzonej jako wartość zmiany wartości godziwej przy wzroście rynkowych stóp procentowych o 1 punkt bazowy. Wartości limitów są zdywersyfikowane ze względu na źródło ekspozycji (księga bankowa i handlowa), jej walutę oraz przedział czasowy zgodnie z obowiązującą w Banku siatką terminów przeszacowania,
- limity poziomu wartości zagrożonej, wyznaczanej osobno dla portfela bankowego i handlowego, przy założeniu 10-dniowego horyzontu utrzymania pozycji oraz poziomu ufności 99%. Wartość zagrożona wyznaczana jest metodą wariancji-kowariancji, przy czym Bank nie posiada otwartych pozycji stopy procentowej w instrumentach o nieliniowym profilu ryzyka,
- kwartalny i roczny limit maksymalnej straty.

Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Departament Zarządzania Ryzykiem. Pomiar ryzyka prowadzony jest w cyklu dziennym. Dzielne raporty z wykorzystaniem poszczególnych limitów ryzyka rozsyłane są w formie elektronicznej do merytorycznych komórek organizacyjnych Banku.

Za okresową kontrolę zarządzania ryzykiem stóp procentowych odpowiedzialny jest Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO). ALCO na swych comiesięcznych posiedzeniach dokonuje oceny poziomu ryzyka, na które Bank jest narażony i w razie konieczności zobowiązuje właściwe jednostki do podjęcia odpowiednich kroków w celu jego ograniczenia.

Bank prowadzi wyodrębnione portfele bankowy oraz handlowy. Zgodnie z Zarządzeniem Zarządu Banku dotyczącym szczegółowych zasad wyodrębniania portfela handlowego, zaliczane są do niego:

- operacje zawierane z zamiarem uzyskania korzyści finansowych na tej operacji w krótkim okresie wynikających ze zmian parametrów rynkowych, w szczególności kursów walutowych i stóp procentowych,
- wszystkie operacje zabezpieczające ryzyko operacji zaliczanych do portfela handlowego,
- wewnętrzne instrumenty zabezpieczające, które mitygują ryzyka portfela bankowego.

W ramach portfela handlowego z uwagi na niejednorodność ryzyk zawieranych operacji wyodrębnione zostały portfele, które umożliwiają monitorowanie pozycji oraz limitów na poszczególnych typach operacji.

Dla potrzeb obliczania wymogu z tytułu ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej Bank stosuje metodę średniego, zaktualizowanego okresu zwrotu. Operacje niezakwalifikowane do portfela handlowego, zawierają się w portfelu bankowym.

Poniższa tabela prezentuje poziom narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, w podziale na księgę bankową i handlową, mierzonego jako wartość zmiany wartości godziwej przy wzroście rynkowych stóp procentowych o 1 punkt procentowy. Wartości w poszczególnych przedziałach prezentowane są jako wartości bezwzględne w celu pokazania ogólnego poziomu narażenia na ryzyko stopy procentowej, niezależnie od kierunku zajmowanej pozycji.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

	2013				2012			
	Min.	Max.	Średnia	Stan na 31 grudnia	Min.	Max.	Średnia	Stan na 31 grudnia
Księga bankowa								
<1Y	103 322	655 077	230 032	459 515	35 019	373 090	179 144	208 037
1 – 3Y	142	491 852	70 648	26 847	437	42 128	16 439	7 455
>3Y	1 567	125 166	23 543	23 801	57	16 342	9 497	8642
Księga handlowa								
<1Y	283	158 556	42 495	27 003	11	11 426	3 933	176
1 – 3Y	38	173 283	30 472	5 961	81	13 549	1 931	7057
>3Y	25	49 846	12 323	15 524	4	75 186	4 711	18

Następna tabela prezentuje poziom narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, w podziale na księgę bankową i handlową, mierzonego za pomocą wartości zagrożonej, zgodnie z opisanymi powyżej, zdefiniowanymi w systemie limitów parametrami modeli.

	2013			2012	
	Min.	Max.	Średnia	Stan na 31 grudnia	Stan na 31 grudnia
Księga bankowa	159	3 184	1 041	1 291	1 797
Księga bankowa	137	2 766	910	715	256

Bank wyznacza również miarę Earnings-at-Risk, która prezentuje wrażliwość wyniku odsetkowego w rocznym horyzoncie czasu przy założeniu natychmiastowej i identycznej dla wszystkich walut zmiany rynkowych stóp procentowych o 100 punktów bazowych, utrzymującej się w okresie trwania symulacji. Wynik tak przeprowadzonego pomiaru za koniec roku 2013 wykazał wpływ na wynik odsetkowy w kwocie 101 901 tys. zł, co stanowi 2,1% funduszy własnych uwzględnianych w kalkulacji współczynnika wypłacalności wobec 190 766 tys. zł za rok poprzedni, co stanowiło 3,8% funduszy.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych na zmiany stóp procentowych. Tabela ta przedstawia aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianej w umowie lub terminu wymagalności.

Wartość bilansowa pochodnych instrumentów finansowych, które są wykorzystywane przede wszystkim w celu obniżania poziomu ekspozycji Banku na zmiany stóp procentowych, ujęta jest w „Aktywach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” oraz „Pochodnych instrumentach finansowych” w Zobowiązaniach.

Zarządzanie ryzykiem

Ekspozycja Banku na ryzyko zmiany stopy procentowej

31 grudnia 2013	Nieoprocentowane	1M	3M	6M	12M	2Y	5Y	>5Y	Razem
Aktywa									
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 381 288	1 040 763	0	0	0	0	0	0	2 422 051
Należności od banków	0	228 941	120 000	0	5 000	0	0	0	353 941
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	8 590 306	0	5	12 791	70	157 408	10 226	8 770 806
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	532 963	0	0	0	0	0	0	0	532 963
Inwestycyjne papiery wartościowe	27 069	1 438 473	41 180	252 989	0	0	0	0	1 759 711
Kredyty i należności udzielone klientom	0	20 792 525	12 023 758	148 693	73 663	17 145	29 263	123 184	33 208 232
Pozostałe aktywa finansowe	166 870	0	0	0	0	0	0	0	166 870
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	0	1 985 294	9 301 030	0	27 506	75 864	18 721	0	11 408 415
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	453 944	0	0	0	0	0	0	0	453 944
Zobowiązania wobec klientów - bieżące	0	15 592 240	0	0	2 157 717	0	0	0	17 749 958
Zobowiązania wobec klientów - terminowe	0	5 878 080	3 698 994	1 836 884	1 275 681	20 063	1 230	100	12 711 033
Zobowiązania podporządkowane	0	0	104 003	0	0	0	0	0	104 003
Inne zobowiązania finansowe	310 039	0	0	0	0	0	0	0	310 039
Pozycje pozabilansowe									
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	1 777 707	0	0	0	0	0	0	0	1 777 707
Udzielone zobowiązania finansowe	4 252 341	0	0	0	0	0	0	0	4 252 341

Zarządzanie ryzykiem

Ekspozycja Banku na ryzyko zmiany stopy procentowej									
31 grudnia 2012	Nieoprocentowane	1M	3M	6M	12M	2Y	5Y	>5Y	Razem
Aktywa									
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 887 959	1 211 983	0	0	0	0	0	0	3 099 942
Należności od banków	7 776	197 847	23 443	14 034	0	0	0	0	243 100
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	8 458 196	47 517	4 147	149 320	160 819	3 125	27	8 823 151
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	472 731	0	0	0	0	0	0	0	472 731
Inwestycyjne papiery wartościowe	44 714	511 195	0	0	30 015	0	0	0	585 924
Kredyty i należności udzielone klientom	444 623	22 486 876	12 015 867	179 051	2 293	47	25 443	138 180	35 292 380
Pozostałe aktywa finansowe	153 816	0	0	0	0	0	0	0	153 816
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	1 352	4 696 806	6 236 012	427 244	35 000	0	0	0	11 396 414
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	368 150	0	0	0	0	0	0	0	368 150
Zobowiązania wobec klientów - bieżące	0	13 875 995	0	0	0	0	0	0	13 875 995
Zobowiązania wobec klientów - terminowe	0	9 094 099	4 232 608	2 737 611	1 671 981	212 114	6 745	0	17 955 158
Zobowiązania podporządkowane	0	376 211	0	0	0	0	0	0	376 211
Inne zobowiązania finansowe	127 076	0	0	0	0	0	0	0	127 076
Pozycje pozabilansowe									
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	1 791 160	0	0	0	0	0	0	0	1 791 160
Udzielone zobowiązania finansowe	4 846 866	0	0	0	0	0	0	0	4 846 866

44.1.4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jest jako możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych, lub ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja obejmuje ryzyko prawne, ale nie obejmuje ryzyka strategicznego oraz ryzyka utraty reputacji.

Dla celów kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Grupa RZB stosuje tzw. Metodę Standardową (ang. Standardised Approach) określającą zarówno metodę wyliczania wymogu kapitałowego, jak również wymagania dla Raiffeisen Bank Polska S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności operacyjnej poprzez wdrożenie efektywnych mechanizmów identyfikacji, oceny i kwantyfikacji, ograniczania oraz monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego.

Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku ma odzwierciedlać profil ryzyka operacyjnego Banku i zapewnić podjęcie odpowiednich środków w celu:

- kontroli poziomu ryzyka na akceptowalnym poziomie adekwatnym do rozmiaru i charakteru działalności Banku,
- podejmowania działań zmierzających do likwidacji przyczyn oraz negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- minimalizacji strat powstających w wyniku zdarzeń operacyjnych,
- poprawy efektywności procesów,
- kształtowania świadomości związanej z ryzykiem operacyjnym.

Apetyt Banku na ryzyko operacyjne wyrażony jest w postaci:

- wartości kapitału wewnętrznego alokowanego na ryzyko operacyjne,
- wartości strat operacyjnych dla zdarzeń operacyjnych zidentyfikowanych w Banku w ciągu 12 miesięcy odniesionej do wartości przychodów operacyjnych Banku w tym samym okresie.

Podstawowe zasady dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku to:

- właścicielami ryzyka operacyjnego są menedżerowie linii biznesowych oraz poszczególnych jednostek organizacyjnych Grupy,
- organem nadzorującym proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest Komitet Sterujący ds. Ryzyka Operacyjnego,
- istnieje niezależna funkcja zarządzania ryzykiem operacyjnym umiejscowiona w Departamencie Zarządzania Ryzykiem,
- występuje niezależny przegląd procedur i procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym dokonywany przez audyt wewnętrzny,
- przeprowadzane jest systematyczne gromadzenie danych związanych z ryzykiem operacyjnym,
- przeprowadzane jest szacowanie ekspozycji i raportowanie ryzyka operacyjnego,
- podejmowane są działania mające na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego do akceptowalnego poziomu.

Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w Banku stosowane są następujące instrumenty identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka:

- gromadzenie informacji o zdarzeniach operacyjnych,
- monitoring kluczowych wskaźników ryzyka,
- analizy scenariuszy dla zdarzeń charakteryzujących się małą częstotliwością i wysoką dotkliwością,
- przeprowadzanie samooceny ryzyka operacyjnego dla kluczowych obszarów ryzyka operacyjnego,
- raportowanie ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz jednostek organizacyjnych Banku,

Dane zgromadzone w procesie identyfikacji i pomiaru ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje w kolejnych etapach zarządzania ryzykiem operacyjnym, tj. analizach, raportowaniu oraz ograniczaniu ryzyka operacyjnego.

Sprawozdanie Zarządu Raiffeisen Bank Polska S.A. za rok 2013

Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A. ma przyjemność przedstawić raport ze swojej działalności za rok finansowy zakończony 31 grudnia 2013.

Skład Zarządu Raiffeisen Bank Polska S.A.:

Piotr Czarnecki	Prezes Zarządu
Kazimierz Stańczak	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Jan Czeremcha	Wiceprezes Zarządu
Ryszard Drużyński	Wiceprezes Zarządu
Łukasz Januszewski	Członek Zarządu
Piotr Konieczny	Członek Zarządu
Marek Patuła	Członek Zarządu

Akcjonariuszem większościowym Raiffeisen Bank Polska S.A., działającym pod marką handlową Raiffeisen Polbank, jest Raiffeisen Bank International AG (RBI), który powstał z obszarów wydzielonych z Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB) i Raiffeisen International Bank-Holding AG (RI). RBI jest podmiotem zależnym RZB objętym konsolidacją. RZB posiada 78,5% akcji RBI. Pozostała część kapitału akcyjnego jest w wolnym obrocie na wiedeńskiej giełdzie papierów wartościowych, na której Raiffeisen notowany jest od 2005 roku. RBI posiada na dzień 31 grudnia 2013 roku 100% udziału. Do chwili zatwierdzenia sprawozdania finansowego Raiffeisen Bank Polska S.A. za 2012 r. przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 29 marca 2013 roku, Eurobank Ergasias S.A. posiadał 13% akcji Raiffeisen Bank Polska S.A., na mocy odpowiednich umów sprzedaży i użytkowania akcji Raiffeisen Bank Polska S.A. na rzecz RBI zawartych w dniu 15 października 2012 roku. Do czasu przeniesienia własności akcji Eurobank pozostawał współdziałowcem Raiffeisen Bank Polska S.A., jednak bez prawa wykonywania głosu z tych akcji, a z rad nadzorczych Raiffeisen Bank Polska S.A. i Polbank EFG ustąpili jego przedstawiciele. Zgodnie z art. 336 § 1 Kodeksu Spółek Handlowych akcje objęte przez Eurobank jako obejmowane w zamian za wkład niepieniężny pozostawały imiennymi i nie zostały zbyte ani zastawione do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2012 przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

W dniu 31 grudnia 2012 roku, zgodnie z art. 492 & 1 pkt. 1 ustawy Kodeks spółek handlowych, nastąpiło połączenie prawne poprzez przejęcie całego majątku Polbank EFG S.A. przez Raiffeisen Bank Polska S.A.

Wyniki finansowe Banku

Rok 2013 był dla Raiffeisen Bank Polska S.A. kolejnym okresem pełnym wyzwań związanych przede wszystkim z kontynuacją procesów integracyjnych oraz intensywnymi przygotowaniem do połączenia operacyjnego w 2014 roku. Procesy te wymagały poniesienia nakładów finansowych, co znalazło odzwierciedlenie zarówno w wynikach finansowych połączonego Banku, jak i w podstawowych wskaźnikach efektywnościowych. Suma bilansowa spadła w porównaniu z rokiem 2012 o 2,8%, osiągając poziom 48 mld złotych, zaś kapitały własne Banku wyniosły na koniec 2013 roku 5,4 mld złotych (bez niepodzielonego wyniku finansowego za rok 2013). Średnioroczne zatrudnienie wyniosło 5,8 tys. etatów. Rok 2013 zamknął się dla Raiffeisen Bank Polska S.A. zyskiem w wysokości 129,4 mln złotych.

Do najważniejszych czynników, poza wspomnianymi kosztami integracji i przygotowaniem do połączenia operacyjnego, mających wpływ na wynik finansowy połączonego Banku w 2013 roku, należą*:

- spadek ujemnego wyniku odpisów netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych o 31% w stosunku do poprzedniego roku,
- wzrost wyniku z tytułu odsetek o 33%,
- zwiększenie w stosunku do roku poprzedniego przychodów prowizyjnych (o 22%) i wyniku z działalności bankowej (o 9%).

W 2013 roku kredyty i pożyczki zagrożone stanowiły 12,28% wysokości całego portfela kredytowego netto połączonego Banku.

Podstawowe wskaźniki efektywności połączonego Banku kształtowały się następująco:

Wskaźniki	2013	2012
ROE brutto	2,98	-1,51
ROE netto	2,33	-1,40
ROA netto	0,27	-0,14
CIR	75,59	74,11
CIR bez amortyzacji	68,86	67,14
Współczynnik wypłacalności	12,55%	12,03%

$ROA = \text{zysk netto} / \text{suma bilansowa}$

$ROE \text{ brutto} = \text{zysk brutto} / \text{średnioroczne fundusze własne bez zysku bieżącego}$

$ROE \text{ netto} = \text{zysk netto} / \text{średnioroczne fundusze własne bez zysku bieżącego}$

$CIR = \text{ogólne koszty administracyjne} + \text{amortyzacja} / \text{dochody z działalności bankowej (bez pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych)}$

*dane dla połączonego Banku za 2012 rok zawierają dane Polbank EFG S.A. za okres od 1 kwietnia 2012 do 31 grudnia 2012

Duże Korporacje

W ubiegłym roku w segmencie dużych korporacji Bank wyraźnie wzmocnił swoją pozycję. Ogólna liczba klientów korporacyjnych z tego segmentu wzrosła o 266, tj. o 9,8% w stosunku do 2012 roku. W szczególności w obszarze dużych korporacji zanotowaliśmy liczne sukcesy jako organizator wielu znaczących transakcji na rynku, w tym emisji obligacji oraz kredytów konsorcjalnych. Bank skoncentrował się na poprawie procesów kredytowych, aby jeszcze dokładniej identyfikować i realizować potrzeby klientów. Systematycznie rozwijała się współpraca sieciowa z klientami międzynarodowymi Grupy Raiffeisen. Raiffeisen Polbank był gospodarzem wrześniowej konferencji RBI – Connecting Eastern Europe, na której reprezentowane były największe koncerny działające w naszym regionie, będące klientami Grupy.

Małe i Średnie Firmy

W 2013 roku Raiffeisen Polbank konsekwentnie wzmocniał swoją pozycję na rynku bankowości dla małych i średnich firm. Jednym z priorytetów Banku w tym segmencie było zwiększenie satysfakcji klientów, w tym spełnienie ich oczekiwań dotyczących skrócenia procesu podejmowania decyzji kredytowych i uruchomienia finansowania dla klienta. Usprawnienia procesów wewnętrznych umożliwiło dodatkowo obniżenie przez Bank kosztów o 9,2% w porównaniu z rokiem 2012 w obszarze MSP.

Bank aktywnie wspierał swoich klientów w rozwoju ich biznesu, dostarczając nowoczesnych rozwiązań z obszaru usług faktoringowych, bankowości transakcyjnej i rynku walutowego. Czynnie też uczestniczył w programie gwarancji de minimis prowadzonym przez Bank Gospodarstwa Krajowego, który służył poprawieniu płynności przedsiębiorców segmentu MSP. Doskonalił również ofertę produktową w zakresie kredytowym. Wszystkie te działania przełożyły się na wzrost liczby klientów w segmencie małych i średnich firm o 412, tj. o 4,6% w stosunku do 2012 roku. W 2013 roku Raiffeisen Polbank kolejny rok z rzędu otrzymał Wyróżnienie Honorowe wraz z Godłem Promocyjnym Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców.

Faktoring

W 2014 roku Raiffeisen Bank Polska S.A. był najczęściej wybieranym przez polskie przedsiębiorstwa dostawcą rozwiązań faktoringowych – korzystał z nich co czwarty klient faktoringowy w Polsce.

Do Banku należy 16% rynku (zgodnie z danymi Polskiego Związku Faktorów), co plasuje go na pierwszym miejscu w Polsce, po raz szósty z rzędu. W 2013 roku Bank wykupił wierzytelności handlowe na łączną kwotę 15 mld zł. Na popularność usług faktoringowych świadczonych przez Bank wpłynęło wiele czynników, m.in. najszersza na rynku oferta produktowa, możliwość elektronicznej wymiany danych na temat wierzytelności i ich spłat, szybki proces przyznawania limitów i modyfikowania transakcji, największa w Polsce sieć sprzedaży oraz bardzo szybka realizacja zleceń wykupu faktur. Dzięki automatyzacji Klient otrzymuje pieniądze za fakturę w ciągu 1 godziny od wprowadzenia jej do internetowego systemu R-Faktor, a cała komunikacja odbywa się za pomocą platformy internetowej.

Bankowość Osobista – Raiffeisen Premium Banking

W 2013 roku Bank umocnił swoją pozycję w segmencie bankowości osobistej – Raiffeisen Premium Banking. Okres ten odznaczał się przede wszystkim niezwykle dynamicznym wzrostem sprzedaży produktów inwestycyjnych: lokat inwestycyjnych, certyfikatów i ubezpieczeń strukturyzowanych oraz funduszy inwestycyjnych połączonych z ubezpieczeniem. Niestąbnącym zainteresowaniem klientów cieszyło się także konto osobiste wchodzące w skład Pakietu Premium.

W roku 2013 Bank prowadził działania aktywizacyjne skierowane do klientów Premium będących w portfelu dawnego Polbank EFG oraz skupiał się na ujednoczeniu oferty. Okres ten w bankowości osobistej był także rokiem rozwoju alternatywnego kanału kontaktu z klientami tzw. wideospotkań, w czasie których istnieje możliwość połączenia klienta przebywającego w dowolnym miejscu z bankowym specjalistą ds. inwestycji.

Ponadto w roku 2013 Bank podnosił standardy obsługi klientów Premium Banking i rozwijał dostępne im narzędzia doradcze, m.in. aplikację, która pozwala na dokonanie symulacji i prezentacji propozycji rozwiązań finansowych dostosowanych do oczekiwań i celów finansowych klienta. Dzięki temu klienci Premium Banking mogą otrzymać osobisty plan finansowy dostosowany do ich indywidualnych potrzeb.

Duży nacisk Bank kładł na dalszy rozwój wiedzy i kompetencji doradców Premium, głównie z obszarów inwestycji i rynków finansowych. Wiedza doradców była cyklicznie weryfikowana testami.

W ramach badań realizowanych przez niezależne agencje badawcze Bank dokonywał oceny jakości i standardów obsługi Premium Banking poprzez Mystery Shopper i Second Day Call, czyli telefoniczne badanie satysfakcji Klienta.

W zakresie rozwoju relacji z klientami Premium zorganizowano w wybranych miastach cykl spotkań „Wieczory z Premium”, które służyły pogłębianiu wiedzy klientów w obszarze inwestowania.

Bankowość masowa

Połączenie Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Polbank EFG S.A. pozwoliło zwiększyć sieć placówek, ale również poszerzyć ofertę produktową. Bank udostępnił wszystkim klientom platformę wymiany walut R-Dealer, szczególnie cenioną przez klientów spłacających kredyty w walucie obcej, zaoferował też nowoczesną bankowość mobilną oraz internetową. Klienci mogli również skorzystać z alternatywnej metody inwestowania swoich oszczędności w formie lokat inwestycyjnych. O 8% zwiększyła się liczba klientów, dla których Raiffeisen Polbank stał się bankiem pierwszego wyboru.

Rachunki i lokaty

W związku z cięciami w pierwszej połowie 2013 roku stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej Bank podejmował równoległe działania skutkujące obniżaniem oprocentowania kont oszczędnościowych i lokat. Doprowadziło to do odpływu części zgromadzonych środków, ale równocześnie przełożyło się na znaczną poprawę dochodowości portfela depozytowego.

Ważnym celem biznesowym, który udało się osiągnąć w pierwszej połowie roku, było ujednoczenie oferty depozytowej. Dodatkowo przez cały rok toczyły się prace nad ujednoczeniem pozostałych zasad prowadzenia rachunków i produktów oszczędnościowych.

W trzecim i czwartym kwartale 2013 roku Bank zaproponował nowe atrakcyjne rachunki i lokaty: Lokata Unikalna dla nowych środków, Konto Lokacyjne na 4% zakładane nowym klientom oraz konto Wygodne premiujące lojalność klientów. Prowadził też akcje marketingowe wspólnie z zewnętrznymi partnerami, dzięki którym akwizycja internetowa regularnie rosła o ok. 2 tys. rachunków miesięcznie.

Karty Kredytowe

Na początku 2013 roku Bank połączył ofertę kart kredytowych Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Polbank EFG S.A. Od marca 2013 roku oferta została pomniejszona do 21 produktów i rozpoczęto prace nad unifikacją i opracowaniem docelowej oferty kart kredytowych. Jednocześnie ujednoczono został procesy sprzedaży.

Przez cały rok prowadzone byłyby intensywne prace, których celem była aktywizacja klientów, zwiększenie liczby i wolumenu transakcji oraz wzmocnienie lojalności klientów. W tym celu przeprowadzone były m.in. dwa konkursy dla posiadaczy kart kredytowych – „Konkurs wiosenny” i „Świąteczny konkurs kart kredytowych”. Przez cały rok do wybranych klientów kierowane były specjalne oferty mające na celu podniesienie poziomu aktywności. Dodatkowo w połowie 2013 roku wprowadzono nową funkcjonalność dla posiadaczy kart kredytowych – przelew z rachunku karty z planem ratałnym. Klienci w czasie jednej rozmowy telefonicznej z doradcą mogą złożyć dyspozycję przelewu dostępnych na rachunku karty środków na wskazany przez nich rachunek bankowy, a spłatę rozłożyć na maksymalnie 30 rat.

Kredyty konsumpcyjne

W 2013 roku w obszarze kredytów konsumpcyjnych Bank postawił sobie za cel przede wszystkim: całkowite ujednoczenie oferty, przejście na wspólny system aplikacyjny i scoringowy, zwiększenie sprzedaży produktów niezabezpieczonych oraz podniesienie dochodowości. W tym celu stworzono m.in. nowatorską na rynku ofertę kredytu bez odsetek, specjalną ofertę dla Profesjonalistów, Kredyt na PIT, propozycję Rata w prezencie.

W ciągu roku Bank zwiększał sprzedaż oraz pozyskiwał nowych klientów poprzez programy sprzedaży grupowej – Mój Raiffeisen Polbank oraz Podwójne Korzyści. Programy te dotyczyły promocyjnej sprzedaży detalicznej dla pracowników firm posiadających relację z Bankiem.

W 2013 roku zostały także zrealizowane cztery telewizyjne kampanie reklamowe poświęcone kredytom konsumpcyjnym.

Kredyty hipoteczne

W 2013 roku Bank ograniczył swoją aktywność w sprzedaży kredytów hipotecznych, koncentrując się na ujednoczeniu oferty produktowej oraz zestawu narzędzi do obsługi kredytów hipotecznych. Ponadto Bank rozpoczął realizację programu poprawy rentowności posiadanego portfela kredytów hipotecznych.

Ubezpieczenia

W 2013 roku została zakończona integracja oferty ubezpieczeniowej Polbank EFG i Raiffeisen Bank Polska S.A. Efektem prac było jej uproszczenie, wycofanie ubezpieczeń pokrywających się nawzajem lub nie osiągających oczekiwanych rezultatów, modyfikacja produktów zwiększająca korzyści dla klientów oraz dostosowanie dokumentacji ubezpieczeniowej dla połączonego Banku. Do oferty zostały również wprowadzone nowe ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, zmodyfikowano ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków oraz podpisano umowę ubezpieczenia zdrowotnego z największym prywatnym dostawcą usług medycznych w Polsce.

W systemach informatycznych Banku wprowadzone zostały zmiany umożliwiające korzystanie przez klientów z połączonej oferty produktowej oraz usprawnienia zwiększające efektywność obsługi. Ujednoczono systemy informatyczne towarzystw ubezpieczeniowych, dzięki którym prowadzona jest sprzedaż ubezpieczeń z Ubezpieczeniowymi Funduszami Kapitałowymi. Zostały także wprowadzone usprawnienia operacyjne we współpracy z UNIQA – strategicznym partnerem ubezpieczeniowym Raiffeisen Bank Polska S.A.

Produkty strukturyzowane

W 2013 roku Raiffeisen Polbank zdobył pozycję wiodącej instytucji proponującej klientom atrakcyjne instrumenty strukturyzowane, które stały się alternatywą dla tradycyjnych produktów oszczędnościowych. W ofercie pojawiły się przede wszystkim lokaty inwestycyjne oraz ubezpieczenia strukturyzowane w formie grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie. Rozwiązania te cieszyły się dużym zainteresowaniem klientów ze względu na zróżnicowany horyzont inwestycyjny, szeroki wachlarz instrumentów bazowych, przejrzyste i interesujące formuły wypłaty kuponów, przy jednoczesnej pełnej lub bardzo wysokiej gwarancji zwrotu zainwestowanego kapitału.

Fundusze inwestycyjne

W 2013 roku Raiffeisen Polbank rozszerzył ofertę produktową o fundusze inwestycyjne otwarte zarządzane przez Altus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych. Wcześniej Bank współpracował z Towarzystwem Altus w zakresie rozwiązań opartych o fundusze zamknięte dostępne tylko dla klientów bankowości prywatnej Friedrich Wilhelm Raiffeisen. Rozwiązania proponowane przez Altus TFI cieszyły się szerokim zainteresowaniem klientów ze względu na innowacyjne podejście do zarządzania funduszami oraz bogatą ofertę funduszy typu absolute return. Jednocześnie Bank dokonał przeglądu aktualnej oferty funduszy inwestycyjnych otwartych i podjął decyzję o rozwiązaniu Umowy Dystrybucyjnej z Idea TFI ze

względu na niezadowalające wyniki zarządzania oraz z powodu błędów i uchybień w procesie zarządzania. Również ze względu na niewielkie zainteresowanie klientów funduszami zagranicznymi zarządzanymi przez BlackRock Ltd. w klasie jednostek typu E, podjęta została decyzja o ograniczeniu dystrybucji tylko do jednostek typu A tego Towarzystwa. Niestabnącą popularnością cieszyły się produkty depozytowo-inwestycyjne, w tym lokata „Kapitalny Zysk”, będąca połączeniem lokaty terminowej oraz wybranego przez klienta funduszu inwestycyjnego lub ubezpieczenia typu Unit-linked Fundusz i Perspektywa Uniqa. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów Bank rozszerzył ofertę dostępnych w ramach lokaty „Kapitalny Zysk” funduszy inwestycyjnych o fundusze zarządzane przez: Union Investment, Quercus i Raiffeisen Capital Management oraz zaproponował dwa nowe okresy dla lokat terminowych.

Z dniem 31 grudnia 2013 roku Raiffeisen Polbank zakończył współpracę z Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A. w zakresie proponowania klientom tytułów uczestnictwa w zagranicznych funduszach inwestycyjnych LF i LF FOF.

Raiffeisen Brokers

Dom Maklerski Raiffeisen Brokers skupiał się w 2013 roku na pozyskaniu jak największej liczby klientów, co zaowocowało otwarciem blisko 4 tys. nowych rachunków inwestycyjnych. Osiągnięcie tego celu wsparty akcje promocyjne, m.in. wprowadzające niższe prowizje za obrót kontraktami terminowymi.

Rozwinięta została rynkowa oferta analityczna, wzmocniona świetnymi wynikami modelowych portfeli i strategii inwestycyjnych. Doceniła to m.in. Gazeta Giełdy Parkiet, w której rankingu portfeli fundamentalnych analitycy Raiffeisen Brokers zajęli 3. miejsce, osiągając 54% stopę zwrotu.

System transakcyjny dostosowano do nowych wymagań związanych z wprowadzeniem przez Giełdę Papierów Wartościowych systemu Universal Trading Platform. Powiększono także jego funkcjonalność, dodając nowe narzędzia pozwalające na sprawniejsze zarządzanie portfelem inwestycyjnym.

W lutym 2013 roku Raiffeisen Brokers został koordynatorem ofert publicznych certyfikatów strukturyzowanych Raiffeisen Centrobank AG, które stały się flagowym produktem inwestycyjnym oferowanym w Domu Maklerskim. Łącznie w minionym roku we wszystkich emisjach sprzedano certyfikaty o wartości 205 mln złotych.

Dom Maklerski uczestniczył także w ofercie publicznej akcji czterech spółek (PHN, PKP Cargo, Newag i Energa) oraz certyfikatów inwestycyjnych Legg Mason FIZ.

Kontynuowana była współpraca z Ministerstwem Skarbu Państwa w ramach trzeciej edycji programu edukacyjnego „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie”.

Ze względu na wysoką kompleksowość, osiągnięcie postawionych celów i zaspokojenie potrzeb klienta, jak też zastosowanie licznych innowacji oraz efektywne zarządzanie rozbudowaną strukturą organizacyjną projekt Domu Maklerskiego został uhonorowany przez PMI Poland Chapter tytułem „Projekt Roku 2012”.

Mikroprzedsiębiorstwa

Od 28 stycznia 2013 roku we wszystkich placówkach Raiffeisen Polbank oraz za pośrednictwem Alternatywnych Kanałów Sprzedaży nowym klientom z segmentu małych firm proponowane były wyłącznie produkty i usługi bankowe z ujednoliconej oferty Banku. Oferta depozytowa obejmuje Pakiety: Srebrny, Złoty, Platynowy, Walutowy, Oszczędnościowy, Terminalowy. Oferta kredytowa obejmowała: limit kredytowy w rachunku bieżącym (niezabezpieczony i zabezpieczony), kartę kredytową, kredyt obrotowy o ustalonym harmonogramie spłat (niezabezpieczony i zabezpieczony), kredyt inwestycyjny (na zakup nieruchomości lub samochodu), faktoring, gwarancje bankowe, walutowe transakcje terminowe. Bank zaoferował klientom także ubezpieczenia powiązane z tymi produktami, czyli ubezpieczenie na życie dla limitu kredytowego w rachunku bieżącym oraz kart kredytowych – R-Bezpieczna Spłata. Oferta ubezpieczeń zawierała również: R-Biznes Assistance oraz R-Biznes Assistance Plus do pakietów z kontem oraz ubezpieczenie Karta Bez Ryzyka do kart kredytowych i debetowych.

W kwietniu wdrożony został projekt wspólnej oferty bankowo-leasingowej, która zakłada sprzedaż przez spółkę zależną Raiffeisen-Leasing Polska S.A. specjalnej oferty tańszego leasingu klientom, którzy podpiszą umowę leasingową i otworzą rachunek – pakiet Platynowy w Raiffeisen Polbank.

Oferta depozytowa została rozszerzona o kolejny pakiet R-Direct, który jest sprzedawany w procesie internetowo-kurierskim. Nowy pakiet jest przeznaczony dla osób prowadzących indywidualną działalność gospodarczą (IDG). W jego skład wchodzi prowadzenie rachunku bez opłat, karta debetowa, dostęp do systemów: bankowości internetowej R-Online, bankowości mobilnej oraz Centrum Telefonicznego.

W lipcu Bank wprowadził limit w rachunku bieżącym z zabezpieczeniem w postaci gwarancji de minimis Banku Gospodarstwa Krajowego. Klient korzystający z rządowego programu zabezpieczenia gwarancją może wnioskować o wyższą kwotę kredytu niż dla kredytów niezabezpieczonych bez konieczności przedstawiania dodatkowych zabezpieczeń, otrzymuje niższą marżę niż dla kredytów niezabezpieczonych, nie ma obowiązku przedstawienia zabezpieczenia w postaci nieruchomości. Wszystkie formalności związane z uzyskaniem gwarancji prowadzi Bank.

Do oferty ubezpieczeń dla małych firm zostały wprowadzone nowe produkty powiązane z kredytami: Bezpieczny Biznes 24, Kredyt z Ochroną 24, Bezpieczna Nieruchomość.

Bankowość prywatna Friedrich Wilhelm Raiffeisen

W roku 2013 nastąpiło zdecydowane ugruntowanie czołowej pozycji bankowości prywatnej Friedrich Wilhelm Raiffeisen. Ukoronowaniem wieloletniego wysiłku i konsekwencji w działaniu było zdobycie najwyższej 5-gwiazdkowej oceny w rankingu magazynu Forbes dla najlepszego private banking w Polsce. Oferta Friedrich Wilhelm Raiffeisen dla najzamożniejszych klientów została oceniona jako najwyższy rynkowy standard. Na tak wysoką ocenę wpłynęła analiza oferowanych produktów i usług, uwzględniająca szczególnie ofertę inwestycyjną, jej bogactwo i poziom zindywidualizowania. W uzasadnieniu przyznanej noty Forbes wskazał m.in. na stały rozwój oferty usług doradztwa inwestycyjnego i zarządzania portfelem, jak również usług typu wealth management oraz

family office, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa prawno-podatkowego oraz sukcesji majątku.

Bankowość prywatna odnotowała 35% wzrost wyniku w stosunku do roku 2012, m.in. dzięki dynamicznej aktywności w obszarze produktów inwestycyjnych, realizowanej m.in. w ramach cyklicznych subskrypcji funduszy zamkniętych, lokat inwestycyjnych oraz dzięki ukierunkowaniu na dywersyfikację portfela assets under management. Od momentu inauguracji marki Friedrich Wilhelm Raiffeisen w 2010 roku, private banking urósł o 84%.

World Signia, najbardziej prestiżowa karta kredytowa organizacji MasterCard, oferowana przez Friedrich Wilhelm Raiffeisen od września 2010 roku, zdobyła 2. miejsce w rankingu miesięcznika Forbes, wcześniej trzy razy z rzędu plasując się na pierwszej pozycji.

Największym kapitałem Friedrich Wilhelm Raiffeisen jest wiedza pracowników. Kładąc ogromny nacisk na rozwój kompetencji i profesjonalizmu doradców, kontynuowana była w 2013 roku certyfikacja Europejskiego Doradcy Finansowego (EFA – European Financial Advisor) oraz certyfikacja najwyższego stopnia - Europejskiego Planera Finansowego (EFP). Jest to trzeci i najwyższy poziom certyfikacji w obszarze doradczym. Certyfikatami EFP mogą pochwalić się m.in. private bankierzy z Austrii i Szwajcarii. Ciągły rozwój kwalifikacji doradców pozwala na wzbogacenie wcześniej zdobytych umiejętności o nową wiedzę, w tym z zakresu inwestycji private equity, optymalizacji podatkowej czy planowania finansowego dla przedsiębiorców. Wymagania i potrzeby klientów private banking nieustannie ewoluują i rosną, co zobowiązuje do dalszego rozwoju profesjonalizmu kadry doradczej, która stanowi bardzo silną przewagę konkurencyjną w tym obszarze.

Bankowość prywatna pozostała wierna czterem zasadom: etyka w biznesie, uczciwość, partnerstwo dla klienta, profesjonalizm. Znalazło to odzwierciedlenie w bardzo wysokim wskaźniku satysfakcji klienta na poziomie 90%.

Klienci Friedrich Wilhelm Raiffeisen mają do wyłącznej dyspozycji 10 oddziałów w największych miastach Polski. Placówki te oferują komfortowe pokoje, zapewniające pełną dyskrecję spotkań z osobistym doradcą bankowości prywatnej oraz z innymi specjalistami, np. portfolio managerami.

Bankowość transakcyjna

Rok 2013 był kolejnym rokiem, w którym Bank umacniał swoją pozycję w obszarze bankowości transakcyjnej dla klientów korporacyjnych oraz instytucji finansowych. Średnia wartość środków powierzonych przez klientów do zarządzania na rachunkach bankowych wzrosła rok do roku o 32,5% i osiągnęła wartość 4,2 mld zł, zaś średnia wartość depozytów wzrosła o 12,2% i osiągnęła wartość 10,5 mld zł. Powyższe zmiany były efektem konsekwentnej realizacji strategii w tym obszarze, m.in. nieustannego poszerzania i udoskonalania oferty produktów i usług.

W segmencie małych korporacji wprowadzono zmiany w ofercie pakietów transakcyjnych. Nowa oferta posiada bardziej elastyczne i atrakcyjnie warunki cenowe. Klienci otrzymali m.in. możliwość dokonywania darmowych wpłat we wpłatomatach Banku, a dla podmiotów akceptujących gotówkę oraz karty płatnicze został przygotowany nowy Pakiet Handlowy.

Bank utrzymuje silną pozycję na rynku transakcji zagranicznych. W 2013 roku wprowadzono m.in. przelew TARGET umożliwiający realizację płatności w euro w czasie rzeczywistym, a także polepszone warunki realizacji przelewów euroregulowanych (spełniających kryteria SEPA). Z myślą o klientach międzynarodowych rozszerzono ofertę komunikatów raportowych (SWIFT MT942, MT900, MT910).

Mając na względzie optymalizację procesów po stronie klienta, udostępniono nowy kanał komunikacji z bankiem – usługę R-Connect – rozwiązanie umożliwiające bezpośrednią integrację systemu finansowo-księgowego klienta z systemem bankowości internetowej R-Online Biznes.

W zakresie obsługi gotówkowej oferta Banku została poszerzona o prowadzenie punktów obsługi kasowej zarówno w siedzibie klienta jak i w wybranych lokalizacjach na terenie całego kraju.

Dla dużych korporacji oraz klientów międzynarodowych Bank przygotował innowacyjne rozwiązania z zakresu zarządzania płynnością, m.in. nowe rozwiązania wielowalutowe oraz usługę Salda Netto Dla Grupy Firm.

Połączenie z Polbank EFG S.A. przyniosło klientom Banku korzyści w postaci szerszego katalogu oferowanych produktów transakcyjnych. Oferta została wzbogacona o wpłatowaty oraz usługi akceptacji kart płatniczych. Klienci korzystający z obsługi gotówkowej docenili znacząco powiększoną sieć placówek Banku.

Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Raiffeisen Bank Polska S.A. wykorzystywał szereg instrumentów finansowych służących do zarządzania ryzykiem finansowym. Przyjmowano depozyty o stałym i zmiennym oprocentowaniu, na różne okresy, z założeniem utrzymywania zbilansowanej bazy depozytowej odpowiadającej aktywności kredytowej Banku. W związku z fuzją z Polbank EFG S.A. koniecznym stało się również uwzględnienie struktury terminowej i klientowskiej (głównie ekspozycja detaliczna) aktywów i pasywów tego Banku w połączonym bilansie. Bank efektywnie zarządzał nową strukturą bilansu, m.in. dopasowując finansowanie długoterminowe i wdrażając jednolite zasady cen transferowych.

Bank elastycznie reagował na znaczące zmiany rynkowych stóp procentowych zarówno po stronie aktywów jak i pasywów, koncentrując się na dalszej poprawie wskaźników płynności, dostosowując odpowiednio terminy aktywów i pasywów oraz wysokość marż.

Pomimo wyraźnego spadku popytu na kredyt ze strony klientów oraz spowolnienia gospodarczego Bank rozwijał akcję kredytową w segmencie wysokomarżowych kredytów korporacyjnych i detalicznych, przy zachowaniu najwyższych standardów ryzyka. Bank wstrzymywał się z udzielaniem długoterminnych kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych.

Dodatkowo zaangażowanie kredytowe obejmowało nie tylko kredyty i pożyczki wykazywane w bilansie, ale także gwarancje i inne zobowiązania pozabilansowe, takie jak akredytywy, gwarancje należytego wykonania i inne.

Bank prowadził również ograniczony obrót instrumentami finansowymi, w tym instrumentami pochodnymi dostępnymi na rynkach pozagiełdowych. Wykorzystywał krótkoterminowe zmiany sytuacji na rynkach finansowych. Działalność ta, w znaczącym stopniu oparta na transakcjach kasowych typu FX Spot oraz obligacjach skarbowych, miała głównie na celu umożliwienie zawierania transakcji finansowych klientom Banku w jak najlepszych warunkach rynkowych oraz efektywnego zarządzania otwartymi pozycjami. Instrumentami pochodnymi wykorzystywanymi w tym celu były FX Swap, FX Forward, waniliowa opcja walutowa oraz IRS. Bank dysponował również wachlarzem zaawansowanych instrumentów pochodnych zamykanych na zasadzie back-to-back z innymi instytucjami finansowymi, co wynikało z konieczności dopasowania oferty finansowej Banku do zapotrzebowania ze strony klientów.

Bankowość inwestycyjna

Raiffeisen Bank Polska S.A. jest jednym z najdłużej działających (od 1996 roku) i aktywnych uczestników rynku kapitałowego, posiada wieloletnie kompetencje w zakresie rynku nieskarbowych papierów dłużnych.

Raiffeisen Bank Polska S.A. specjalizuje się w organizacji procesu emisji obligacji korporacyjnych w trybie emisji prywatnej (tzw. private placement), jak i publicznej (wraz z Domem Maklerskim Raiffeisen Bank Polska S.A.).

Posiada doświadczenie w organizowaniu transakcji typu cash pooling w ramach zarządzania przepływami pieniężnymi w grupie kapitałowej.

W 2013 roku Raiffeisen Bank Polska S.A. uczestniczył w organizacji kilkunastu emisji obligacji korporacyjnych o łącznej wartości nominalnej ok. 1 mld zł.

Efektorem intensywnych działań na rynku długu nieskarbowego było zajęcie 5. pozycji wśród organizatorów emisji z 6% udziałem w rynku (pozycja w III kw. 2012 r. według raportu Fitch Polska dla obligacji komercyjnych z okresem zapadalności powyżej 1 roku.)

Przez 17 lat działalności na rynku kapitałowym Raiffeisen Bank Polska S.A. wykształcił trwałe relacje ze wszystkimi liczącymi się w Polsce instytucjami finansowymi oraz klientami zamożnymi (segment Premium i Private Banking).

Zarządzanie ryzykiem finansowym

Za wynik finansowy z tytułu podejmowania przez Bank ryzyk finansowych odpowiadały Departament Rynków i Instytucji Finansowych oraz Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami, które podlegały niezależnej kontroli prowadzonej przez Departament Zarządzania Ryzykiem w ramach procesu monitorowania i raportowania. Cały proces zarządzania ryzykiem finansowym podlegał nadzorowi Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO). W ramach zarządzania ryzykiem finansowym w ramach Polityki Zarządzania Aktywami i Pasywami wyodrębniono ramy zarządzania ryzykiem walutowym, płynności oraz stopy procentowej. ALCO wyznacza docelowe maksymalne zaangażowanie w poszczególne rodzaje ryzyka. Metody zarządzania obejmują ustalenie dla poszczególnych ryzyk struktury limitów operacyjnych, mających na celu zapewnienie utrzymania profilu ryzyka Banku w ramach wyznaczonego przez Zarząd i ALCO poziomu apetytu. Limity obejmują m.in. limity skumulowanej, urealnionej luki płynności, limity wrażliwości na zmianę stóp procentowych i kursów wymiany walut, limity otwartych pozycji walutowych, a także limity maksymalnej straty dla portfeli handlowych.

Wszystkie istotne informacje na temat ryzyka zmiany cen, ryzyka kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażony jest Bank, a także przyjętych przez niego metodach zarządzania ryzykiem finansowym zostały zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym Banku w części dotyczącej zarządzania ryzykiem.

Rozwój sieci placówek i infrastruktury

W minionym roku Bank połączył dotychczasowe oddziały Polbank EFG S.A. i Raiffeisen Bank Polska S.A.

W 2013 roku nastąpiło otwarcie placówki bankowości detalicznej w Krakowie przy ul. Zakopiańskiej 105 i zamknięcie oddziału w Warszawie, mieszczącego się przy ul. Bukowińskiej 22. Jednocześnie zmieniono lokalizację pięciu placówek:

- w Jelenia Górze placówkę mieszczącą się przy ul. Grodzkiej 12 przeniesiono na ul. Ks. Kardynała Wyszyńskiego 56,
- w Łodzi placówkę mieszczącą się przy ul. Piotrkowskiej 62 przeniesiono na ul. Piotrkowską 51,
- w Poznaniu placówkę mieszczącą się przy ul. Dąbrowskiego 7 przeniesiono na ul. Młyńską 16,
- w Puławach placówkę mieszczącą się na ul. Centralnej 21 B przeniesiono na ul. Centralną 17,
- w Radomiu placówkę mieszczącą się przy ul. Żeromskiego 29 przeniesiono na ul. Okulickiego 88.

Na koniec roku Bank dysponował siecią 339 placówek bankowości detalicznej, obsługujących także małe firmy, oraz 10 placówkami bankowości prywatnej Friedrich

Wilhelm Raiffeisen. Klienci korporacyjni obsługiwani byli w 39 Centrach Biznesowych, w tym 7 Centrach Bankowości Korporacyjnej.

Społeczna odpowiedzialność biznesu

Społeczna odpowiedzialność jest jednym z ważniejszych instrumentów budowania solidarności społecznej. Starając się realizować tę misję Bank podejmował działania oparte na wymianie, określane mianem nowoczesnej filantropii. Są to starannie zaplanowane, długofalowe przedsięwzięcia z zakresu m.in. edukacji biznesowej, które przynoszą wymierne korzyści korzystającym z nich przedsiębiorcom, jak również w postaci wsparcia dla wybranych instytucji kulturalnych czy społecznych.

Bank działa na rzecz edukacji przedsiębiorców m.in. poprzez akcje organizowane wspólnie z mediami ogólnopolskimi. W pierwszym półroczu 2013 r. rozpoczął wydawanie z jednym z ogólnopolskich tytułów specjalnego dodatku „Bank & Biznes”, na łamach którego poruszana jest problematyka funkcjonowania rynków finansowych i działania produktów bankowych. Bank kontynuował organizowanie na poziomie lokalnym spotkań dla przedsiębiorców - warsztatów edukacyjnych, które zapoznały przedsiębiorców z aspektem ryzyka z punktu widzenia Banku, procesami zachodzącymi w firmie oraz odnosiły się do kompetencji miękkich pracowników.

Bank angażuje się w przedsięwzięcia służące dobru powszechnemu, jak i wspiera inicjatywy służące lokalnym społecznościom, gdzie obecne są jego placówki. Przekazuje środki m.in. na działanie Filharmonii Narodowej i Austriackiego Forum Kultury. Kolejny rok z rządu Bank był sponsorem programu stypendialnego "Moja przyszłość" organizowanego we współpracy z Towarzystwem Nasz Dom, którego celem jest udzielenie dzieciom pomocy na pokrycie kosztów reedukacji (korepetycji), zajęć wyrównawczych oraz rozwijających wiedzę, dzieci starających się o wejście w następny etap edukacji (nauka w liceum ogólnokształcącym, studia itd.) lub rozwijających swoje przygotowanie do zawodu.

Pracownicy Banku byli aktywni w działalności charytatywnej, m.in. przeprowadzili zbiórkę przyborów szkolnych i prezentów świątecznych dla podopiecznych Fundacji Dziecięca Fantazja, Domu Samotnej Matki oraz dzieci z Domu Dziecka Niewidomego i z domów dziecka stowarzyszonych w Towarzystwie Nasz Dom.

Perspektywy rozwoju i plany na przyszłość

31 grudnia 2012 roku została sfinalizowana fuzja prawna Raiffeisen Bank Polska S.A. i Polbank EFG S.A. Cały majątek Polbank EFG został przeniesiony do Raiffeisen Bank Polska. Od końca stycznia 2013 roku Bank działa na rynku pod marką handlową Raiffeisen Polbank, która odzwierciedla wyjątkową reputację marki Raiffeisen w skali międzynarodowej i wysoką rozpoznawalność Polbanku na rynku lokalnym.

Fuzja prawna Raiffeisen Bank Polska SA i Polbank EFG SA jest kolejnym etapem integracji obu instytucji, która została zapoczątkowana w 2011 roku wraz z decyzją RBI o zakupie udziałów w Polbanku od ówczesnego właściciela – Eurobanku. W 2011 roku Polbank EFG został przekształcony w spółkę akcyjną działającą na podstawie polskiego Prawa bankowego – Polbank EFG S.A. Transakcję zakupu sfinalizowano 30 kwietnia 2012 r. W jej wyniku Raiffeisen Bank Polska S.A. stał się właścicielem 100% udziałów w Polbank EFG S.A. 4 grudnia 2012 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na fuzję obu banków, która została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 31 grudnia 2012 roku. W 2013 roku trwał proces przygotowania Raiffeisen Bank Polska zmierzający do pełnego zintegrowania obu instytucji. Zakończenie fuzji operacyjnej planowane jest na I połowę 2014 roku.

W roku 2014 Bank wzmocniony o dodatkowy filar bankowości detalicznej będzie kontynuował działania, które doprowadziły do umocnienia jego pozycji rynkowej, uwzględniające wysokie poczucie odpowiedzialności za bezpieczeństwo powierzonych środków i rygorystyczne podejście do kwestii ryzyka. Raiffeisen Bank Polska S.A. planuje poszerzenie bazy klientów, stabilny wzrost akcji kredytowej przy zachowaniu na bezpiecznym poziomie miar płynności, adekwatności kapitałowej i wskaźników ryzyka. Bank będzie kontynuował rozwój w obszarach bankowości osobistej, przedsiębiorców mikro i małych przedsiębiorstw, realizując strategię umacniania pozycji lidera w tych segmentach i specjalizacji w obsłudze klientów zamożnych.

Jednocześnie Bank będzie aktywnie działał na rynku klientów bankowości indywidualnej. W pierwszej połowie 2014 roku będą trwały prace zmierzające do ujednoczenia oferty produktów i usług Raiffeisen Polbank w oparciu o zintegrowany system operacyjny i aplikacje.

W 2014 roku Bank zamierza nadal wspierać małe, średnie i duże przedsiębiorstwa oraz instytucje finansowe, zapewniając finansowanie ich rozwoju i wychodząc naprzeciw bieżącym potrzebom transakcyjnym i depozytowym. Ambicją Banku jest, aby firmy mogły odczuć w codziennym kontakcie proaktywne nastawienie do ich potrzeb we wszystkich aspektach oferty, poparte kompetencjami i doświadczeniem pracowników utrzymujących relacje z klientami. Bank ma ambicje otrzymać pozycję lidera w faktoringu, leasingu oraz na rynku wymiany walut. Bank będzie konsekwentnie dążyć do zwiększenia udziału w segmencie klientów indywidualnych, w tym klientów zamożnych i bankowości prywatnej, oraz poprawy efektywności działania i jakości obsługi w placówkach sieci, stawiając równolegle na konsekwentny rozwój elektronicznych kanałów dostępu. Jednocześnie będzie utrzymywał właściwą płynność i skutecznie zarządzał ryzykiem kredytowym, rynkowym i operacyjnym. Bank będzie dalej dywersyfikował źródła przychodów, co powinno dać fundamenty pod stabilny wzrost wyniku finansowego w kolejnych latach. Równocześnie w celu poprawy wskaźników rentowności i przychodów do kosztów będzie nadal prowadził działania optymalizujące koszty operacyjne, dopasowując je do skali działania. Kontynuowane będą także analizy dotyczące działań zmierzających do wprowadzenia do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie przynajmniej 15% akcji Banku. Zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Finansowego ma to nastąpić nie później niż do 30 czerwca 2016 roku.

Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A. pragnie podziękować klientom i partnerom za zaufanie i owocną współpracę w 2013 roku. Jesteśmy dumni z faktu, że strategia zapewniania najwyższej jakości usług zyskuje uznanie, czego wyrazem jest rosnąca liczba klientów i systematyczny wzrost wyników finansowych.

Zapewniamy, że dołożymy wszelkich starań, aby również w przyszłości być dla naszych klientów nowoczesnym i zaufanym partnerem finansowym.

Warszawa, 18 lutego 2014 roku.

W imieniu Raiffeisen Bank Polska S.A.

Piotr Czarnecki
imię i nazwisko

Prezes Zarządu
stanowisko/funkcja

.....
podpis

Kazimierz Stańczak
imię i nazwisko

Pierwszy Wiceprezes Zarządu
stanowisko/funkcja

.....
podpis

Jan Czeremcha
imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu
stanowisko/funkcja

.....
podpis

Ryszard Drużyński
imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu
stanowisko/funkcja

.....
podpis

Łukasz Januszewski
imię i nazwisko

Członek Zarządu
stanowisko/funkcja

.....
podpis

Marek Patuła
imię i nazwisko

Członek Zarządu
stanowisko/funkcja

.....
podpis

Piotr Konieczny
imię i nazwisko

Członek Zarządu
stanowisko/funkcja

.....
podpis

Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna

**Opinia i Raport
Niezależnego Biegłego Rewidenta
Rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2013 r.**

Opinia zawiera 2 strony
Raport uzupełniający zawiera 10 stron
Opinia niezależnego biegłego rewidenta
oraz raport uzupełniający
z badania jednostkowego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2013 r.

KPMG Audyt
Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością sp.k.
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
Poland

Telefon +48 22 528 11 00
Fax +48 22 528 10 09
E-mail kpmg@kpmg.pl
Internet www.kpmg.pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna

Opinia o jednostkowym sprawozdaniu finansowym

Przeprowadziliśmy badanie załączonego jednostkowego sprawozdania finansowego Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Pięknej 20 („Bank”), na które składa się jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2013 r., jednostkowy rachunek zysków i strat, jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów, jednostkowe zestawienie zmian w kapitałach własnych oraz jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz informacje dodatkowe zawierające opis istotnych zasad rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych oraz sporządzenie i rzetelną prezentację tego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami prawa oraz sporządzenie sprawozdania z działalności. Zarząd Banku jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w tej ustawie.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe i księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną

prezentacją sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedności stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd Banku oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone jednostkowe sprawozdanie finansowe Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Banku na dzień 31 grudnia 2013 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, jest zgodne z wpływającymi na treść jednostkowego sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Banku oraz zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych, we wszystkich istotnych aspektach, ksiąg rachunkowych.

Inne kwestie

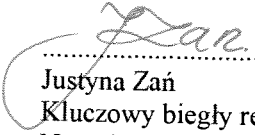
Dane porównawcze zostały przedstawione na podstawie jednostkowego sprawozdania finansowego Banku za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2012 r., zbadanego przez inny podmiot uprawniony do badania, który w dniu 26 lutego 2013 r. wydał opinię bez zastrzeżeń o tym jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Szczególne objaśnienia na temat innych wymogów prawa i regulacji

Sprawozdanie z działalności Banku

Ponadto, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, stwierdzamy, że sprawozdanie z działalności Banku uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości i są one zgodne z informacjami zawartymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

W imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Nr ewidencyjny 3546
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa

.....
Justyna Zań
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 12750
Komandytariusz, Pełnomocnik

.....
Stacy Ligas
Komandytariusz, Pełnomocnik

21 lutego 2014 r.

RAPORT NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna

**Raport uzupełniający
z badania
jednostkowego sprawozdania
finansowego
Rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2013 r.**

**Raport uzupełniający zawiera 10 stron
Raport uzupełniający
z badania jednostkowego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2013 r.**

Spis treści

1.	Część ogólna raportu	3
1.1.	Dane identyfikujące Bank	3
1.1.1.	Nazwa Banku	3
1.1.2.	Siedziba Banku	3
1.1.3.	Rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym	3
1.1.4.	Kierownik jednostki	3
1.2.	Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta i podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	3
1.2.1.	Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta	3
1.2.2.	Dane identyfikujące podmiot uprawniony	3
1.3.	Informacje o jednostkowym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy	4
1.4.	Zakres prac i odpowiedzialności	4
2.	Analiza finansowa Banku	6
2.1.	Ogólna analiza jednostkowego sprawozdania finansowego	6
2.1.1.	Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
2.1.2.	Jednostkowy rachunek zysków i strat	7
2.1.3.	Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	8
2.2.	Wybrane wskaźniki finansowe	8
3.	Część szczegółowa raportu	9
3.1.	System rachunkowości	9
3.2.	Informacje dodatkowe do jednostkowego sprawozdania finansowego	9
3.3.	Stosowanie się do norm ostrożnościowych	9
3.4.	Sprawozdanie z działalności Banku	10

1. Część ogólna raportu

1.1. Dane identyfikujące Bank

1.1.1. Nazwa Banku

Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna (dalej „Bank”)

1.1.2. Siedziba Banku

ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
Polska

1.1.3. Rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym

Sąd rejestrowy: Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie,
XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Data: 30 maja 2001 r.
Numer rejestru: KRS 0000014540
Kapitał zakładowy na koniec
okresu sprawozdawczego: 2 207 461 050 zł

1.1.4. Kierownik jednostki

Funkcje kierownika jednostki sprawuje Zarząd Banku.

W skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2013 r. wchodził:

- Piotr Czarnecki – Prezes Zarządu Banku,
- Kazimierz Stańczak – Pierwszy Wiceprezes Zarządu Banku,
- Jan Czeremcha – Wiceprezes Zarządu Banku,
- Ryszard Drużyński – Wiceprezes Zarządu Banku,
- Łukasz Januszewski – Członek Zarządu Banku,
- Piotr Konieczny – Członek Zarządu Banku,
- Marek Patuła – Członek Zarządu Banku.

1.2. Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta i podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

1.2.1. Dane identyfikujące kluczowego biegłego rewidenta

Imię i nazwisko: Justyna Zań
Numer w rejestrze: 12750

1.2.2. Dane identyfikujące podmiot uprawniony

Firma: KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
sp.k.
Adres siedziby: ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
Numer rejestru: KRS 0000339379
Sąd rejestrowy: Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie,

Numer NIP: XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
527-26-15-362

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, pod numerem 3546.

1.3. Informacje o jednostkowym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2012 r. zostało zbadane przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. i uzyskało opinię biegłego rewidenta bez zastrzeżeń.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie w dniu 29 marca 2013 r., które postanowiło, że strata za ubiegły rok obrotowy w kwocie 68 763 tys. złotych będzie rozliczona w ciężar kapitału zapasowego Spółki.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało złożone w Sądzie Rejestrowym w dniu 11 kwietnia 2013 r.

1.4. Zakres prac i odpowiedzialności

Niniejszy raport został przygotowany dla Walnego Zgromadzenia Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Pięknej 20 i dotyczy jednostkowego sprawozdania finansowego, na które składa się jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2013 r., jednostkowy rachunek zysków i strat, jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów, jednostkowe zestawienie zmian w kapitałach własnych oraz jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz informacje dodatkowe zawierające opis istotnych zasad rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Badana jednostka sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, na podstawie decyzji Rady Nadzorczej z dnia 28 grudnia 2004 r.

Badanie jednostkowego sprawozdania finansowego przeprowadzono zgodnie z umową z dnia 28 października 2013 r. zawartą na podstawie uchwały Rady Nadzorczej z dnia 17 października 2013 r. odnośnie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego.

Badanie jednostkowego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.

Badanie jednostkowego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone w Banku w okresie od 12 listopada 2013 r. do 21 lutego 2014 r.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych, sporządzenie i rzetelną prezentację jednostkowego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi

Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i z innymi obowiązującymi przepisami prawa oraz sporządzenie sprawozdania z działalności.

Naszym zadaniem było, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii i sporządzenie raportu uzupełniającego, odnośnie tego jednostkowego sprawozdania finansowego oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Zarząd Banku złożył w dniu wydania niniejszego raportu oświadczenie o rzetelności i jasności załączonego jednostkowego sprawozdania finansowego oraz niezistnieniu zdarzeń wpływających w sposób znaczący na dane wykazane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym za rok badany.

W trakcie badania jednostkowego sprawozdania finansowego Zarząd Banku złożył wszystkie żądane przez nas oświadczenia, wyjaśnienia i informacje oraz udostępnił nam wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do wydania opinii i przygotowania raportu.

Zakres planowanej i wykonanej pracy nie został w żaden sposób ograniczony. Zakres i sposób przeprowadzonego badania wynika ze sporządzonej przez nas dokumentacji roboczej, znajdującej się w siedzibie podmiotu uprawnionego.

Kluczowy biegły rewident oraz podmiot uprawniony spełniają wymóg niezależności od badanego Banku w rozumieniu art. 56 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. z 2009 r., nr 77, poz. 649 z późniejszymi zmianami).

2. Analiza finansowa Banku

2.1. Ogólna analiza jednostkowego sprawozdania finansowego

2.1.1. Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2013 zł '000	% sumy bilansowej	31.12.2012* zł '000	% sumy bilansowej
Kasa i środki w Banku Centralnym	2,422,051	5.0	3,099,942	6.2
Należności od banków	353,941	0.7	243,100	0.5
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	9,303,769	19.1	9,295,882	18.6
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	8,770,806	18.0	8,763,622	17.5
- instrumenty finansowe wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	-	-	59,529	0.1
- pochodne instrumenty finansowe	532,963	1.1	472,731	0.9
Investycyjne papiery wartościowe	1,759,711	3.6	568,276	1.1
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	33,208,232	68.3	35,292,380	70.5
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	155,335	0.3	155,835	0.3
Wartości niematerialne	609,949	1.3	585,297	1.2
Rzeczowe aktywa trwałe	199,755	0.4	202,842	0.4
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	291,969	0.6	323,673	0.6
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	77,606	0.2	46,094	0.1
Inne aktywa	263,130	0.5	259,386	0.5
SUMA AKTYWÓW	48,645,448	100.0	50,072,707	100.0
PASYWA	31.12.2013 zł '000	% sumy bilansowej	31.12.2012* zł '000	% sumy bilansowej
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec banków i innych monetarnych instytucji finansowych	11,408,415	23.5	10,712,183	21.4
Pochodne instrumenty finansowe	453,945	0.9	368,150	0.7
Zobowiązania wobec klientów	30,460,990	62.6	31,831,153	63.6
Zobowiązania podporządkowane	104,003	0.2	1,060,442	2.1
Pozostałe zobowiązania	480,722	1.0	453,121	0.9
Rezerwy	101,148	0.2	131,150	0.3
Zobowiązania razem	43,009,223	88.4	44,556,199	89.0
Kapitały własne				
Kapitał akcyjny	2,207,461	4.5	2,207,461	4.4
Kapitał zapasowy	2,214,016	4.6	2,282,779	4.6
Pozostałe kapitały	944,550	1.9	954,181	1.9
Niepodzielony wynik finansowy	270,198	0.6	72,087	0.1
Kapitały własne razem	5,636,225	11.6	5,516,508	11.0
SUMA PASYWÓW	48,645,448	100.0	50,072,707	100.0

* przekształcony

2.1.2. Jednostkowy rachunek zysków i strat

	1.01.2013 - 31.12.2013 zł '000	1.01.2012 - 31.12.2012* zł '000
Przychody z tytułu odsetek	2 058 737	2 229 559
Koszty z tytułu odsetek	-983 312	-1 417 944
Wynik z tytułu odsetek	1 075 425	811 615
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-342 449	-496 279
Przychody z tytułu prowizji i opłat	436 529	365 746
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-94 095	-97 655
Wynik z tytułu prowizji i opłat	342 434	268 091
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	248 123	389 464
Wynik z pozycji wymiany	172 234	214 141
Przychody z tytułu dywidend	18 000	10 610
Ogólne koszty administracyjne	-1 389 424	-1 240 703
Pozostałe przychody operacyjne	86 847	33 296
Pozostałe koszty operacyjne	-45 747	-64 626
Zysk/Strata brutto	165 443	-74 391
Podatek dochodowy	-36 095	5 260
Zysk/Strata netto	129 348	-69 131

* przekształcony

2.1.3. Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

	1.01.2013 - 31.12.2013	1.01.2012 - 31.12.2012*
	zł '000	zł '000
Zysk/Strata netto	129,348	-69,131
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu, które mogą być przeniesione do wyniku, w tym:		
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne brutto	-9,631	523
Podatek dochodowy dotyczące instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	-5,670	645
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży brutto	1,077	-122
Podatek dochodowy dotyczący aktywów dostępnych do sprzedaży	-6,220	0
	1,182	0
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	119,717	-68,608

* przekształcony

2.2. Wybrane wskaźniki finansowe

	2013	2012*
Suma bilansowa (zł '000)	48 645 448	50 072 707
Zysk/Strata przed opodatkowaniem (zł '000)	165 443	-74 391
Zysk/Strata netto za rok obrotowy (zł '000)	129 348	-69 131
Kapitały własne (zł '000) **	5 506 877	5 585 639
Stopa zysku netto do kapitałów własnych**	2,35%	-1,24%
Udział należności netto w aktywach	68,99%	70,97%
Udział aktywów dochodowych w aktywach	91,74%	90,67%
Udział zobowiązań kosztowych w sumie pasywów	87,22%	87,82%

* przekształcony

** bez wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego

3. Część szczegółowa raportu

3.1. System rachunkowości

Bank posiada aktualną dokumentację opisującą zasady rachunkowości, przyjęte przez Zarząd Banku, w zakresie wymaganym przepisami art. 10 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2010 r., nr 191, poz. 1279).

W trakcie przeprowadzonego badania jednostkowego sprawozdania finansowego dokonaliśmy wyrywkowego sprawdzenia prawidłowości działania systemu rachunkowości.

W trakcie przeprowadzonych prac nie stwierdziliśmy znaczących nieprawidłowości dotyczących systemu rachunkowości, które nie zostałyby usunięte, a mogły mieć istotny wpływ na badane jednostkowe sprawozdanie finansowe. Celem naszego badania nie było wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania tego systemu rachunkowości.

Bank przeprowadził inwentaryzację składników majątkowych wymaganą w art. 26 ustawy o rachunkowości oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2010 r., nr 191, poz. 1279) oraz dokonał rozliczenia i ujęcia w księgach jej wyników.

3.2. Informacje dodatkowe do jednostkowego sprawozdania finansowego

Dane zawarte w informacjach dodatkowych do jednostkowego sprawozdania finansowego, zawierających opis istotnych zasad rachunkowości oraz inne informacje objaśniające, zostały przedstawione, we wszystkich istotnych aspektach, kompletnie i prawidłowo. Dane te stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

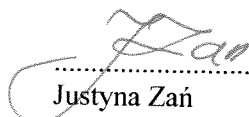
3.3. Stosowanie się do norm ostrożnościowych

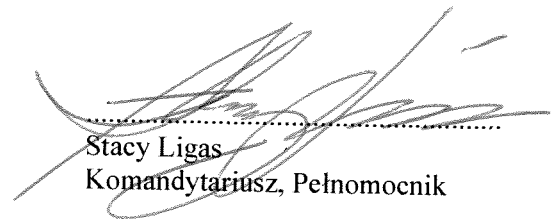
W oparciu o przeprowadzone badanie nie zidentyfikowaliśmy istotnych odstępstw Banku od bankowych norm ostrożnościowych dotyczących między innymi koncentracji zaangażowań, rezerwy obowiązkowej oraz adekwatności kapitałowej.

3.4. Sprawozdanie z działalności Banku

Sprawozdanie z działalności Banku uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości i są one zgodne z informacjami zawartymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

W imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Nr ewidencyjny 3546
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa

.....
Justyna Zań
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 12750
Komandytariusz, Pełnomocnik

.....
Stacy Ligas
Komandytariusz, Pełnomocnik

21 lutego 2014 r.